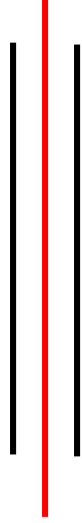

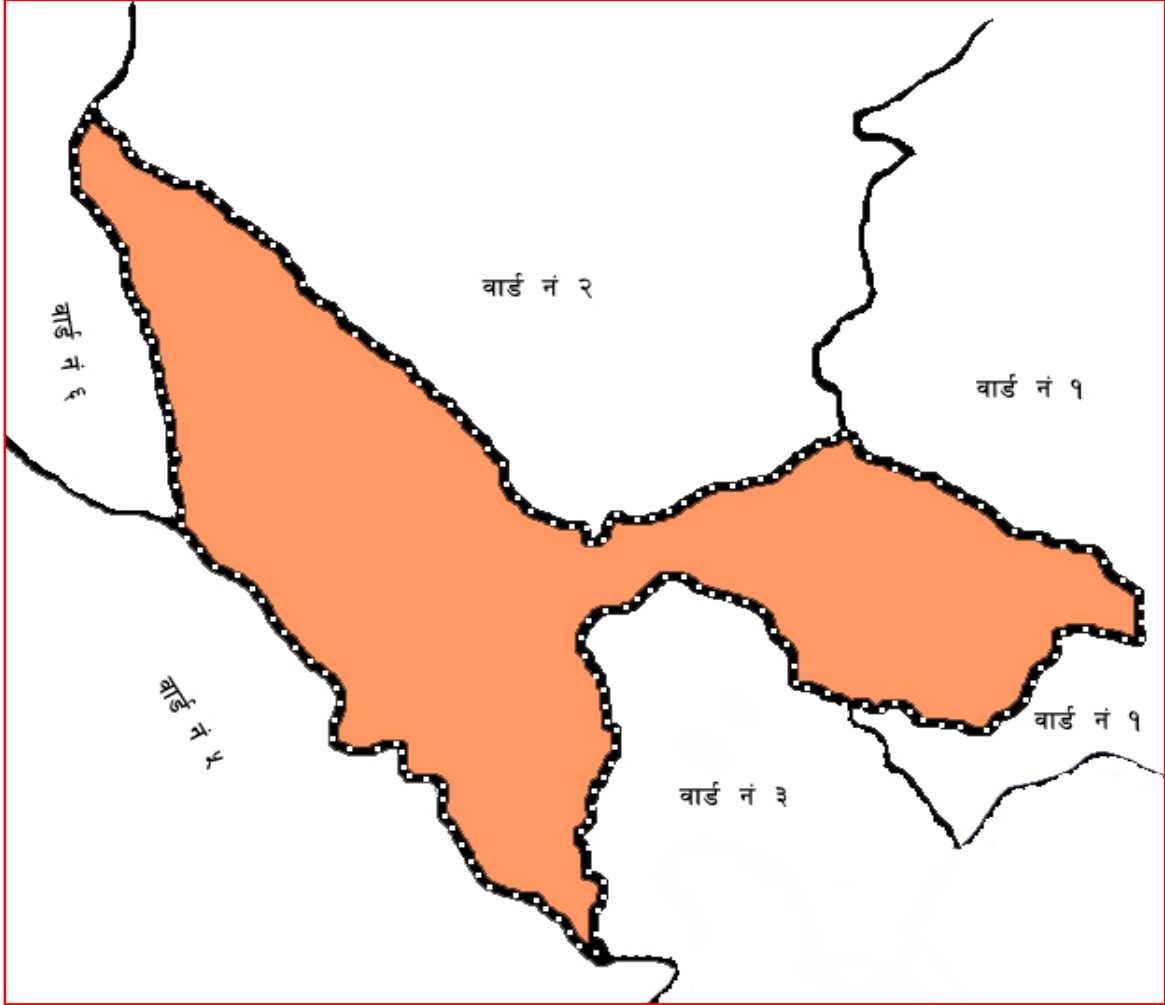
भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४
जाजरकोट

बस्तुगत विवरण
२०७५/२०७६

तयार गर्ने
भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४
जाजरकोट

भेरी नगरपालिकाका वार्ड नं ४ जाजरकोट

निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको विवरण

विष्णु कुमार भडेल वार्ड सदस्य	भद्र वहादुर शाही वार्ड सदस्य	खम्बजंग शाह वार्ड अध्यक्ष	वागेश्वरी भडेल वार्ड सदस्य	झुपी सुनार वार्ड सदस्य

भेरी नगरपालिका
वडा समितिको कार्यालय
वार्ड नं ४ जाजरकोट
कर्णाली प्रदेश नेपाल

शुभकामना

जाजरकोट जिल्ला अन्तर्गत भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को वस्तुगत विवरण तयार पार्ने महत्वपूर्ण जिम्मेवारी पाउनुभएकोमा श्री वेस्टर्न नेपाल लोकल डेभलपमेन्ट एसोसिएट्स प्रा लि काठमाडौंलाई बधाई दिन चाहान्छु । आफुले पाएको जिम्मेवारी इमान्दारीताका साथ निर्वाह गर्नु भएको छ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

नाम वाट नै स्वतः प्रष्ट छ कि वस्तुगत विवरण तयार गर्नु भन्नाले कुनै पनि भुगोलको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, राजनितिक, प्रशासनिक, भौगोलिक तथा वातावरणीय आयामका विभिन्न सुचकहरूको आधारमा तथ्य एवम तथ्याङ्क संकलन र सो को विश्लेषण समेतलाई बुझाउछ । त्यस्तो वस्तुगत विवरण ले सम्बन्धीत भूगोलको यथार्थ धरातललाई चित्रण गरेको हुन्छ । विकास निर्माण योजना तर्जुमा गर्न, आवधिक योजना तर्जुमा गर्न, क्षेत्रगत रणनीतिहरू तयार गर्न तथा समग्र विकास र समृद्धिका अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन रणनीति तय गर्न वस्तुगत विवरण सहयोग सिद्ध हुन्छ र त्यस्ता योजना तथा रणनीतिहरू यथार्थ वस्तुपरक र कार्यान्वयन गर्न योग्य हुन्छन ।

विगत लामो समय सम्म राज्य जनप्रतिनिधिविहिन अवस्थामा गुज्रेको अवस्था र राज्यको नयाँ संरचना अनुरूपको निर्वाचन भई जनप्रतिनिधिले पद वहाली गरेको पनि करीव १८ महिना पछि वस्तुगत विवरण तयार भएको छ । यस सन्दर्भमा प्रस्तुत वस्तुगत विवरणले भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को प्रारम्भिक अवस्थालाई तथ्याङ्क मार्फत जनसमक्ष ल्याउने कार्य गरेको छ । जनप्रतिनिधिहरूलाई वार्ड नं ४ को वस्तुगत अवस्थाको जानकारी समेत गराएको छ ।

प्रस्तुत वस्तुगत विवरणले भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को वास्तविक धरातलमा आधारित हुने गरि वार्षिक तथा आवधिक योजना तर्जुमा मार्फत विकास र समृद्धिको सपना पुरा गर्न सहयोग पुर्याउन सकोस भन्ने शुभेच्छा प्रकट गर्न चाहान्छु ।

खम्बजंग शाह

वार्ड अध्यक्ष

भेरी नगरपालिका
वडा समितिको कार्यालय
वार्ड नं ४ जाजरकोट
कर्णाली प्रदेश नेपाल

शुभकामना

देश संघीय शसन व्यवस्था मार्फत संचालन हुन थालेपछि गठित स्थानीय तहहरु नयाँ भुगोल र संरचनामा आएको हुनाले यसको वर्तमान वस्तुगत अवस्थाको यथार्थ चित्रण गर्नु आवश्यक थियो । यहि आवश्यकता परिपुर्तिकालागि भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ कोप्रथम पटक तयार हुन लागेको वस्तुगत विवरण यहाँको यथार्थतालाई तथ्याङ्क मार्फत उजागर गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

वस्तुगत विवरण तयार गर्नु भनेको विकास योजना तर्जुमा तथा वार्षिक वजेट तर्जुमाको पुर्व आधार तयार गर्नु हो ।तथ्य र तथ्याङ्कमा आधारित भई निर्माण हुने भावी योजना कार्यान्वयनयोग्य र नतिजामुखी हुने कुरामा दुईमत छैन । यस भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा जनप्रतिनिधिहरु वहाल भएपश्चात संचालित कार्यक्रम तथा वजेटलाई वस्तुगत विवरणमा आधारिति वनाउन नसकिएता पनि अव उप्रान्त प्रस्तुत हुने नीति कार्यक्रम तथा वजेटलाई तथ्य र तथ्याङ्कमा आधारित वनाउन यस वस्तुगत विवरणले सहयोग पुर्याउनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को समग्र भूगोललाई समेटी यस भित्रका विविध आयामहरुलाई सुचकको माद्यमवाट तथ्याङ्क संकलन हुने हुदा क्षेत्रगत योजनाहरु निर्माण गर्न सहज हुनेछ । समाज र समुदाय स्तर सम्म पुगी विकासका प्राथमिकता निर्धारण गर्न यो वस्तुगत विवरण गतिलो हतियार बन्न सक्छ । वार्ड नं ४ भित्रको भुगोल,वर्ग क्षेत्र र समुदायको आवश्यकता पहिचान गरि सोही अनुरूप नीति कार्यक्रम तथा वजेट तर्जुमा गर्न यसले सहयोग पुर्याउनेछ ।समग्र वार्ड नं ४ को सन्तुलित विकासकालागि पनि वस्तुगत विवरण उपयोगी हुन सकोस भन्ने शुभेच्छा व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

प्रचण्ड जंग शाह

वार्ड सचिव

वेस्टर्न नेपाल लोकल डेभलपमेन्ट एसोसिएट प्रा.लि.

काठमाडौं

स्था: २०७३

दुई शब्द

मुलुकलाई समृद्ध बनाउन हरेक स्थानीय सरकारहरु समृद्ध हुनु जरुरी हुन्छ । जसको लागि अत्यन्तै वस्तुपरक योजनाहरु निर्माण गरि तिनिहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन नै मुख्य उपाय हो । भनिन्छ एउटा मुलुकलाई समृद्ध बनाउन उत्कृष्ट योजनाहरुको निर्माण गर्न जरुरी हुन्छ र त्यो उत्कृष्ट योजना मुलुकको लागि आधा काम सम्पन्न गर्नु सरह हुन्छ ।

कुनै क्षेत्रको विकास गर्न सरल तरिकाले वाटो तय गर्नु जरुरी हुन्छ, जसको निम्ती सरल ढंगले उपायको खोजी गर्नु पर्दछ । ऐले हामी कहाँ छौं ? अव कहाँ जाने ? र त्यो कसरी सम्भव छ ? यी तीन प्रश्नहरुको सरल जवाफ नै मुलुक वा समाज परिवर्तन गर्ने अचुक र सरल उपाय हुन्छन् । पहिलो प्रश्नको जवाफ वस्तुगत विवरण मार्फत प्राप्त गरिन्छ भने दोश्रो र तेश्रो प्रश्नको जवाफ आवधिक विकास योजना वा गुरु योजना मार्फत प्राप्त गरिन्छ ।

पार्श्वचित्र वा वस्तुगत विवरणहरुको संगालो एउटा यस्तो ऐना हो जुन ऐनावाट स्थानीय निकायको सम्पूर्ण विवरणहरु छलङ्ग रुपमा सहज अवलोकन गर्न सकिन्छ । यसै सन्दर्भमा भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ ले आफ्नो पार्श्व चित्र (वस्तुगत विवरण) बनाउनको लागि परामर्शदाता संस्थाको रुपमा वेस्टर्न नेपाल लोकल डेभलपमेन्ट एसोसिएट्स प्रा.लि, काठमाडौं लाई छनौट गरि यो पार्श्व चित्र निर्माण गर्ने जुन अवसर प्रदान गर्नु भयो त्यसको लागि भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का सम्पूर्ण पदाधिकारीहरु प्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

यो पार्श्व चित्र निर्माण कार्य त्यति सहज छैन । यस कार्यलाई अत्यन्तै सत्य तथ्य परक बनाउन भर मग्धुर प्रयास गरिएको छ । यसलाइ सम्पन्न गर्न विभिन्न क्षेत्रवाट सवैको साथ सहयोग प्राप्त भएको छ । यो पार्श्व चित्र निर्माणमा तथ्यांक विश्लेषण विज्ञको रुपमा कार्य गर्नु हुने श्री केशवराज ढुंगेललाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । यो प्रोफाइल तयार गर्न समन्वय कर्ताको रुपमा कार्य गर्नु हुने प्रा.लि.का कार्यक्रम अधिकृत श्री तुलसिंह अधिकारी, तथ्यांक संकलकको रुपमा जिम्मा लिई हरेक वस्तीका घर घर पुगि तथ्यांक संकलन गर्नु हुने तथ्यांक संकलक कर्ण बहादुर सिंह र अञ्जना चन्द (शाह) लाइ पनि विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

वस्तुगत विवरण तयार गरेर मात्र पुग्दैन । यो वस्तुगत विवरणको आधारमा सहि विश्लेषण गरेर सहि योजनाहरु निर्माण गरि त्यसको सहि र प्रभावकारी कार्यान्वयनवाट मात्र भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ ले सोचे अनुसारको प्रतिफल प्राप्त गर्न सक्दछ । यो वस्तुगत विवरणमा प्राप्त सुचना र तथ्यांकहरुको सहयोगमा नगरपालिकाले आवधिक तथा गुरुयोजना निर्माण गरेर अघि वढ्नु अबको आवश्यकता हो । नगरपालिकाको ध्यान त्यता तर्फ जानेछ भन्दै र्सवाङ्गीण र चौतर्फी विकासको लागि शुभकामाना समेत व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

१५ मंसीर २०७५

गंगा बहादुर शाही
प्रबन्ध निर्देशक

प्रकाशकीय

नेपालको संविधान २०७२ ले कल्पना गरे अनुसार स्थानीय निकाय पुनरसंरचना गर्दै अधिकार सम्पन्न स्थानीय तह तयारीको कार्य अगाडी बढिरहेको छ । जस अनुसार जाजरकोट जिल्लामा साविकमा कायम रहेका १ नगरपालिका र २६ गाउँ विकास समितिलाई पुनरसंरचना मार्फत हाल ३ नगरपालिका र ४ गाउँपालिका एकाई कायम गरिएको छ । नयाँ भौगोलिक संरचना अनुसार साविकमा गाविस अर्न्तगतका भौगोलिक अवस्थिति लगायत जनसंख्या, आर्थिक, सामाजिक, प्राकृतिक श्रोत र साधनहरु समेतको अवस्थामा परिवर्तन भएको छ ।

अधिकार निक्षेपणका हिसावले यसरी नयाँ कायम भएका स्थानीय तह नै स्थानीय सरकार बनेका छन् । स्थानीय तहको चुनाव समेत सम्पन्न भई नया जन प्रतिनिधिहरुले कार्यभार संम्हाली सकेको पनि १८ महिना भन्दा वढि भइसकेकोछ । करीव १५ वर्ष पछि स्थानीय तहमा आएका जनप्रतिनिधिहरुलाई नया जोस जाँगर सहित चुनाव ताका गरिएका प्रतिवद्धता पुरा गराउनको लागि हालको वर्तमान यथार्थता भित्र रहेर नयाँ योजनाहरु निर्माण गरि संघीयता कार्यान्वयमा जोड दिनु पर्ने अवस्था रहेको छ । यद्यपी नयाँ संरचनाका स्थानीय निकायहरुमा भरपर्दो, आधिकारिक र पर्याप्त सूचनाहरुको आवश्यकता तथा तथ्याङ्क कहरुको अभिलेख उपलब्ध हुन सकिरहेको थिएन । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ सालको विवरण हाल धेरै परिवर्तन भएको छ । त्यसैले सबै विवरणहरु प्राथमिक रुपमा नै संकलन गरेर ताजा अवस्थाको यथार्थ चित्र प्रस्तु गर्न यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को वस्तुगत विवरण तयार गरिएकोछ ।

नेपाल सरकार तत्कालीन सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले २०७४/०१/२६ मा सबै स्थानीय तहहरुले आ आफ्नो क्षेत्रका वस्तुगत विवरण तोकिएको ढाँचामा तयार गरी वेभ साईडमा राख्न निर्देशन प्राप्त भएको छ । सो आधारमा उपलब्ध सबै सूचना तथा जानकारीहरुको आधारमा परामर्शदाता संस्था **वेस्टर्न नेपाल लोकल डेभलपमेन्ट एसोसिएट्स प्रा लि** को सहयोगमा यो वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

निर्धारित समय भित्र यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को पार्श्व चित्र तयारी गर्न सहयोग गर्नुहुने वार्ड नं ४ का सम्पूर्ण कर्मचारीहरु विभिन्न राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरु,सुचना उपलब्ध गराउनुहुने विभिन्न विषयगत कार्यालयहरु,प्राथमिक तथ्याङ्क संकलन गर्ने गणकहरु,सुचना विश्लेषण गरि निश्कर्ष निकाल्ने विश्लेषकहरु लगायत परियोजना संचालन गर्ने परामर्शदाता वेस्टर्न नेपाल लोकल डेभलपमेन्ट एसोसिएट्स प्रालि काठमाडौं प्रति हार्दिक आधार व्यक्त गर्दछौं साथै भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ निवासी सम्पूर्ण दाजुभाई दिदि वहिनिहरुले यसको समुचित प्रयोगमा सहयोग गर्नु हुनेछ भन्ने विश्वास सहित सबैमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछौं ।

वस्तुगत विवरण किन ?

विकास निर्माणका कार्यहरूका निर्दिष्ट लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त गर्नका लागि योजनावद्ध तरिकाले अगाडि बढ्नु पर्ने कुरामा राष्ट्रिय, क्षेत्रीय तथा स्थानीय लगायत जुनसुकै स्तरमा कसैको पनि दुईमत छैन । स्थानीय योजना तयारीको लागि आधारभूत खम्बाको रूपमा सम्बन्धित क्षेत्रको विस्तृत वस्तुगत सुचनाहरूको आवश्यकता जरुरी हुन्छ । तिनै वस्तुगत विवरणका सूचकाङ्कले संकेत गरेअनुसार स्थानीय निकाय तथा स्थानीय सरकार अगाडी बढ्न सके त्यसबाट प्राप्त प्रतिफल दिगो र प्रभावकारी हुन्छ । यसले स्थानीय निकायमा सुशासन प्रवर्द्धनमा समेत सहयोग पुग्नेछ । यसका लागि शुरु देखि अन्त्य सम्म स्थानीय जनसहभागिता जुट्न सक्ने पारदर्शी र दिगो विकास प्रकृयाहरूको आवश्यकता टड्कारो रूपमा देखिएको छ । नेपालको सन्दर्भमा लोकतन्त्रको स्थापनासँग नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय जनतालाई शासन सञ्चालनमा प्रत्यक्ष र नजिकको हक स्थापना गर्दै राज्यको पुनरसंरचनाको व्यवस्था गरेको छ । जसअनुसार प्रान्तीय संरचनामा साविकको स्थानीय निकायको रूपमा रहेका गाउँविकास समितिहरूको सिमांकनमा हेरफेर गरी नयाँ संरचनामा स्थानीय सरकारको रूपमा अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकारको अवधारणा अगाडी ल्याएको छ । यस अवस्थामा नयाँ घोषणा भएका स्थानीय निकायको प्रशासनिक व्यवस्थापन सहज पाउँदै बस्तुनिष्ठ योजना तयारीका लागि घरधुरी स्तरको तथ्याङ्क र सूचनाहरू अद्यावधिक भई नसकेकोले सोही खाडल पुर्ति गर्ने उद्देश्यले आवश्यक प्राथमिक र द्वितीय स्तरका सूचनाहरू संकलन गरी त्यसैको आधारमा यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

यो वस्तुगत विवरणमा नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको मिति २०७४ वैशाख २६ गतेको परिपत्र अनुसारको ढाँचामा रहेर सान्दर्भिक सबै तालिकाहरूलाई अधिकतम तालमेल मिलाउने प्रयास गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीको लागि सबै वस्तीमा रहेका समग्र सुचना तथा सामाजिक, आर्थिक लगायत अन्य क्षेत्रको बस्तुगत अवस्थाबारे जानकारी आवश्यक पर्ने भएकोले वस्ती स्तरमा वस्तुगत अवस्थालाई संकलन गरी विश्लेषण गरिएको छ । वस्तुगत अवस्थाले संकेत गरेका सुचकाङ्कका आधारमा आगामी स्थानीय स्तरका योजनाहरू प्रस्ताव गर्न सहज हुनेछ ।

यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को वस्तुगत विवरण तयारीका उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्:

- विकास प्रकृयाको लागि महत्वपूर्ण तीन प्रश्नहरू "एले म कहाँ छु ?" "अव म कहाँ जाने ?" र "त्यो कसरी संभव छ ?" मध्ये पहिलो प्रश्नको वास्तविक जवाफ खोज्ने ।
- भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४, जाजरकोटको सबै घरधुरीमा पुगी आर्थिक, सामाजिक, भौतिक, प्राकृतिक र मानवीय सम्पत्तिको लेखाजोखा गर्ने ।
- भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को वर्तमान यथार्थतालाई जस्ताको तस्तै प्रस्तुत गर्ने ।
- योजना तर्जुमा बजेट बाँडफाँडका लागि आधार तयार गर्ने ।
- संभावना भएजति सबै सुचनाको जातीय लिङ्गीय र क्षेत्रीय हिसावले विश्लेषण गर्ने ।
- हरेक तथ्याङ्कको समाजशास्त्रीय, ग्रामिण विकास र लैङ्गिक सामाजिक हिसावले विश्लेषण गर्ने ।
- आवधिक विकास योजनाको लागि मार्ग प्रस्तुत गर्ने ।
- वडाको योजना तर्जुमा प्रकृयमा आवश्यक पर्ने सबै सुचनाहरू वडा स्तरमा नै अद्यावधिक गर्ने ।

विषय सुची

१. परिचय.....	१
१.१ ऐतिहासिकपृष्ठभूमी तथा सिमाना	१
२. स्थानीयचार्डपर्वतथाजात्रामेलाहरुकोविवरण	१
३. पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण.....	२
४.सामुदायिक वनको विवरण.....	३
५.जनसंख्या वितरणको अवस्था.....	३
५.१. वस्ती अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण	३
५.२. उमेरका आधारमा जनसंख्याको विवरण.....	४
५.३. मातृभाषाका आधारमा जनसंख्याको विवरण	४
५.४. धर्मका आधारमा जनसंख्याको विवरण	५
५.५. जातका आधारमा घरधुरीको विवरण	५
५.६. जातका आधारमा जनसंख्याको विवरण.....	६
५.७. थरका आधारमा घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण.....	७
५.८. जातीय तथा लिङ्गीय आधारमा घरमुलीको विवरण	१५
५.९.अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण	१६
५.१०.घरको छानो तथा गारो सम्बन्धी विवरण	१७
५.११.घर सम्म पुग्ने वाटो सम्बन्धी विवरण.....	१८
५.१२.स्वामित्वका आधारमा घरधुरीको विवरण.....	१९
५.१३. एकल जनसंख्याको विवरण	१९
५.१४. पेशाका आधारमा जनसंख्याको विवरण.....	२०
५.१५. विशेष सीपयुक्त जनसंख्याको विवरण.....	२२
५.१६. वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण	२२

५.१७. चर्पी उपयोग सम्बन्धी विवरण	२३
५.१८. परिवार नियोजन सम्बन्धी विवरण.....	२३
५.१९.दीर्घरोगी सम्बन्धी विवरण	२४
५.२०. खानेपानीको श्रोत सम्बन्धी विवरण	२४
५.२०.१. खानेपानीको मुख्य श्रोत सम्बन्धी विवरण.....	२५
५.२०.२. खानेपानीको सहायक श्रोत सम्बन्धी विवरण.....	२५
५.२१. खाना पकाउने चुल्हो सम्बन्धी विवरण	२६
५.२२. खाना पकाउने इन्धन सम्बन्धी विवरण.....	२६
५.२३. उज्यालोको लागि वत्ती प्रयोग सम्बन्धी विवरण	२७
५.२४. सेवासुविधा उपलब्धता सम्बन्धी विवरण	२७
५.२५. सेवासुविधा उपयोग सम्बन्धी विवरण.....	२८
५.२६. जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण.....	२९
५.२६.१. वैदेशिक रोजगार विना जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण.....	२९
५.२६.२. वैदेशिक रोजगार सहित जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण.....	३१
६. घरजग्गामा महिलाको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	३५
७. परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा सम्बन्धी विवरण	३५
८.सिंचाई सुविधा उपलब्धता सम्बन्धी विवरण	३६
९. घरपालुवा पशुपंक्षी सम्बन्धी विवरण.....	३७
१०.आर्थिक सम्पन्नता सम्बन्धी विवरण	३७
११. शिक्षा सम्बन्धी विवरण.....	३९
११.१.स्कूल नगएका र विचैमा कक्षा छोडेका वालवालिकाको विवरण	४०
११.२.निराक्षर जनसंख्या सम्बन्धी विवरण	४०

११.३.साक्षरता दर सम्बन्धी विवरण.....	४१
१२. वार्षिक आम्दानि सम्बन्धी विवरण	४१
१३. वार्षिक उत्पादन सम्बन्धी विवरण	४३
१४. वार्षिक उत्पादनको खपत सम्बन्धी विवरण.....	४४
१५. वार्षिक खर्च सम्बन्धी विवरण.....	४५
१६. विरामी हुदा पहिलो उपचार सम्बन्धी विवरण.....	४६
१७. प्राकृतिक प्रकोप सम्बन्धी विवरण.....	४७
१८. नजिकको स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण.....	४८
१९. नजिकको प्रहरी चौकी पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण	४८
२०. नजिकको बैंक पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण	४९
२१. नजिकको बजार पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण.....	५०
२२. कुपोषण लागेका बालबालिका सम्बन्धी विवरण.....	५०
२३. अकाल मृत्यु सम्बन्धी विवरण.....	५०
२४. फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण	५१
२५. सामुदायिक संगठनमा आवद्धता सम्बन्धी विवरण.....	५१
२६. वातावरण तथा सरसफाई सम्बन्धी विवरण.....	५२
२७. बैंक तथा वित्तीय सम्बन्धी विवरण	५३
२८. धार्मिक स्थल सम्बन्धी विवरण	५३
२९. विद्यालय.....	५४
२९.१. विद्यालयको संख्यात्मक विवरण	५४
२९.२.विद्यालयमा शौचालय सम्बन्धी विवरण.....	५५
२९.३.तहगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण	५५

२९.४. शिक्षक तथा विद्यार्थी अनुपात सम्बन्धी विवरण	५६
३०. सडक सञ्जाल सम्बन्धी विवरण	५६
३१. व्यापारिक केन्द्र सम्बन्धी विवरण.....	५७
३२. खेल मैदान सम्बन्धी विवरण.....	५७
३३. बालबालिका सम्बन्धी विवरण.....	५७
३३.१.पार्क तथा बालउद्यान सम्बन्धी विवरण.....	५७
३३.२. बाल क्लव सम्बन्धी विवरण.....	५७
३३.३. बाल क्लव तथा बाल समुहले प्रतिनिधित्व गरेका संघ संस्थाको विवरण	५८
३३.४. कामदारको रूपमा घरबाट बाहिर गएका बालबालिकाको विवरण.....	५८
३३.५. १८ वर्ष भन्दा कम उमेरमा विवाह गरेका बालबालिकाको विवरण	५८
३३.६. परिवार विहिन बालबालिकाको विवरण.....	५९
३४. महिला हिंसा सम्बन्धी विवरण	५९
३५. सरकारी कार्यालय सम्बन्धी विवरण	६०
३६. पुल पुलसा सम्बन्धीविवरण.....	६०
३७. व्यापार व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	६१
३८. हवाई सेवा सम्बन्धी विवरण	62
३९. पशुवधशाला सम्बन्धी विवरण.....	६३
४०.शव दाह संस्कार सम्बन्धी विवरण	६३
४१.व्यवसायिक पकेटक्षेत्र सम्बन्धी विवरण	६३
४२. होटल सम्बन्धी विवरण.....	६४
४३. सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण.....	६४
४४. वन्य जन्तु तथा चराचुरङ्गी सम्बन्धी विवरण	६५

४५. रुख तथा जडिवुटी सम्बन्धी विवरण	६५
४६. भु संवेदनशिल क्षेत्र सम्बन्धी विवरण.....	६६
४७. जल सम्पदा सम्बन्धी विवरण	67
४८. वाली प्रणाली सम्बन्धी विवरण.....	६७
४९. स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण	६८
५०. रेडियो स्टेसन सम्बन्धी विवरण.....	६८
५१. गैह्र सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	६८
५२. सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण.....	६९
५३. राजनैतिक दल सम्बन्धी विवरण	६९
५४. वडामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण	६९
५५. वडाका निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको विवरण.....	६९
५६. समग्र अवस्था र निष्कर्ष	७०

१. परिचय

१.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि तथा सिमाना

भेरी नगरपालिका जाजरकोट जिल्लाको सदरमुकाम हो । यो नगरपालिकाको नाम यसै नगरपालिकालाई फन्को लगाएर वग्ने हीम नदी "भेरी"को नामवाट राखिएको हो । यो नगरपालिका साविकको भेरी मालिका नगरपालिकाको रूपान्तरित स्वरूप हो । यो नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल २१९.७८ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । यो नगरपालिकामा जम्मा १३ वटा वडाहरू रहेको छन । क्षेत्रफलका आधारमा हेर्दा यो नगरपालिकामा ३.१६ वर्ग किमि देखि ४८.२३ वर्ग किमि सम्म क्षेत्रफल भएका वार्डहरू रहेको छन । यी वार्ड मध्ये ४ नं चाहि ९.४७ वर्ग किमि क्षेत्रफल रहेको वार्ड हो । यो वार्डको पुर्वमा भेरी नगरपालिकाकै १ नं वार्ड पर्दछ भने पश्चिममा वार्ड नं ५ र ६ पर्दछ । त्यसै गरी उत्तर तर्फ भेरी नगरपालिकाकै वार्ड नं २ पर्दछ भने दक्षिण तर्फ वार्ड नं ३ र ११ पर्दछ । यो वार्ड नं ४ मा मुख्य रूपमा ५ वटा वस्तीहरू रहेको छन ती वस्तीहरू वोहोरा, भगवती राधाकृष्ण, रामजानकी र रानागाउँ रहेको छन । यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा सबैभन्दा वढी ठकुरीहरूको वसोवास रहेको छ भने त्यसपछि कामी, क्षेत्री, नेवार र दमाई जातीको वसोवास रहेको छ । स्थानीय जीवनशैली, परम्परागत संस्कृति, प्राकृतिक स्रोत-साधनभेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को प्रमुख विशेषता हो । यो वार्डले भेरी नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफलको ४.३% हिस्सा ओगटेकोछ ।

२. स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा मेला हरुको विवरण

धार्मिक सहिष्णुता तथा सांस्कृतिक विविधताको विशिष्ट पहिचान बोकेको भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा जातजाति अनुसार चाडपर्व तथा मेलाहरूमा समेत अनेकतामा एकता देख्न सकिन्छ । विशेषगरी ब्राम्हणक्षेत्री, आदिवासी जनजाति, दलित समुदायहरूले सबै चाडपर्वहरू मिलेर मनाउने वा सहयोग गर्ने गरेको अवस्था छ । उल्लेखित जातीहरू मध्ये यो वार्ड नं ४ मा ठकुरी जातीको वाहुल्यता रहेको छ । कुल जनसंख्याको ३८% जनसंख्या ठकुरी जातीको रहेको छ भने अन्य जातीहरूमा दलित क्षेत्री एवम जनजातीको रहेको छ । विशेष गरी यस वडाको वोहोरा क्षेत्रको सिंगारु तथा खलंगाको लाखे नाच चर्चित छ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ भित्र मनाइने पर्व, मेला तथा नाचको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	मुख्य चाडपर्व / मेला नाचको नाम	मनाउने महिना / दिन	मनाउने प्रमुख जाती वा धर्मावलम्बी	कैफियत
१	असारे सक्रान्ती	साउन १ गते	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
२	जनै पुर्णिमा	श्रावण पुर्णिमा	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
३	नागपंचमी	भाद्र	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
४	लाखेजात्रा	भाद्र	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
५	कृष्ण जन्माष्टमी	भाद्र कृष्ण अष्टमी	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
६	तीज	भाद्र शुक्ल तृतिया	हिन्दु महिलाहरू	

क्रस	मुख्य चाडपर्व / मेला नाचको नाम	मनाउने महिना / दिन	मनाउने प्रमुख जाती वा धर्मावलम्बी	कैफियत
७	तीज पंचमी	भाद्र शुक्ल पंचमी	हिन्दु महिलाहरु	
८	दर्शन	असोज कात्तिक	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
९	तिहार	कात्तिक	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१०	मंशीर पुर्णिमा	मंशीर	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
११	पुष पन्ध्र	पौष १५	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१२	माघसक्रान्ती	माघ १ गते	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१३	शिवरात्री	फागुन	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१४	होली पुर्णिमा	फागुन	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१५	चैते दर्शन	चैत्र	हिन्दु धर्मालम्बी सबै	
१६	ख्याली नाच			
१७	खाँडो नाच			
१८	सिंगारु नाच			
१९	सरीगे (मयुर, गर्गी) नाच			
२०	टप्पा नाँच			
२१	झ्याउरे नाच			

३. पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ विशेष गरी धार्मिक पर्यटनका हिसावले महत्वपूर्ण वार्ड मानिन्छ । यो वार्ड मा कालिका मन्दिर, सानी मालिका मन्दिर, राम मन्दिर, बज्युको मन्दिर, शिवजीको मन्दिर, सरस्वतीको मन्दिर जस्ता धार्मिक महत्व राखेको ऐतिहासिक स्थलहरु रहेका छन । जसको संक्षिप्त विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र स	पर्यटकीय स्थलको नाम	वस्ती	महत्व	औषत आउने पर्यटक		कैफियत
				स्वदेशी	विदेशी	
१	कालीका मन्दीर	गैरीखाली			०	
२	सानी मालिका	रानागाउँ			०	
३	राम मन्दीर	राम जानकी टोल			०	
४	वज्युको मन्दीर				०	
५	शिवजिको मन्दिर				०	

क्र स	पर्यटकीय स्थलको नाम	वस्ती	महत्व	औषत आउने पर्यटक		कैफियत
				स्वदेशी	विदेशी	
६	सरस्वतीको मन्दिर				०	
७	कृष्ण मन्दिर	गैरीखाली				

श्रोत: वार्ड नं ४ तथा अन्य वुजुकहरु

४.सामुदायिक वनको विवरण

जाजरकोट जिल्लामा वन क्षेत्र प्रसस्त रहेको छ भने भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा पनि उल्लेखनीय रूपमा वन क्षेत्र रहेको छ ।। खोच वेसी सहित उच्च पहाडी क्षेत्र भएको हुनाले पनि यो वार्ड नं ४ मा विशेषगरी साल सल्लो वाँज उत्तीस फलाँठ लाग्यत रुख भएका वनहरु प्रसस्त रहेको छन । हाल सम्म यहाँ ३वटा सामुदायिक वनहरु गठन गरी समुदायलाई हस्तान्तरण गरिएको छ । हस्तान्तरित सामुदायिक वनको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	सामुदायिक वनको नाम	क्षेत्रफल	घरधुरी र जनसंख्या			कैफियत
			घरधुरी	महिला	पुरुष	
१	जानकि व उ स खंलगा	१६४	१२१	३४०	३५२	
२	भगवती सा व उ स रानागाउँ	२४४	१५१	३६४	३८३	
३	वोहरा सा व उ स वोहरा	४६३	१२६	३५४	३१५	

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय जाजरकोट

५.जनसंख्या वितरणको अवस्था

५.१. वस्ती अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा कुल ५ वटा वस्तीहरु रहेको छन । जहाँ हाल ५०६ घरधुरी रहेको छन भने जनसंख्या २५५६ रहेको छ । ९.४७ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल रहेको यो वार्ड नं ४ मा जनघनत्व भने प्रति वर्ग किलोमिटर ८७ रहेको छ । यो वडामा महिला पुरुष अनुपात पनि १:०४ रहेको छ अर्थात महिलाको भन्दा पुरुषको ४६ ले कम रहेको छ । (कुल २५५६ जनसंख्या मध्ये महिला १३०१ र पुरुष १२५५ रहेको छन । परिवारको औषत आकार ५.१ प्रति घरधुरी रहेको छ । परिवारको आकारमा सबैभन्दा धेरै ५.७ राम जानकी वस्तीमामा रहेको छ भने सबैभन्दा कम राना गाउँ वस्तीमा ४.७ रहेको छ । माथि उल्लेखित जनसंख्या सम्बन्धी वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्ती	घरधुरी संख्या	जनसंख्या			क्षेत्रफल (वर्ग किमि)	जन घनत्व	परिवारको औषतआकार	महिला पुरुषअनुपात
		महिला	पुरुष	जम्मा				
बोहरा	१५९	४०९	३७७	७८६		०	४.९	१.०८
भगवती	११८	२९६	२८७	५८३		०	४.९	१.०३

वस्ती	घरधुरी संख्या	जनसंख्या			क्षेत्रफल (वर्ग किमि)	जन घनत्व	परिवारको औषतआकार	महिला पुरुषअनुपात
		महिला	पुरुष	जम्मा				
राधाकृष्ण	५९	१५७	१४१	२९८		०	५.१	१.११
राम जानकी	९३	२६७	२६०	५२७		०	५.७	१.०३
राना गाउँ	७७	१७२	१९०	३६२		०	४.७	०.९१
जम्मा	५०६	१३०१	१२५५	२५५६	९.४७	८७	५.१	१.०४

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.२. उमेरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

उमेरका आधारमा भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को जनसंख्यालाई मुख्य हिसावले भिन्न भिन्न उमेर समुह को जनसंख्या गणना गरिएको छ । त्यस्तै आर्थिक हिसावले सकृय उत्पादनमुलक जनसंख्या र आश्रित जनसंख्या पनि गणना गरिएको छ । यसका संगसंगै सामाजिक सुरक्षाका हिसावले जेष्ठ नागरिकहरुको संख्या समेत गणना गरिएको छ । यो वडामा हाल कायम रहेको २५५६ मध्ये ६५% अर्थात १६६९ जनसंख्या आर्थिक रुपमा सकृय रहेको छ (१५ देखि ५९ वर्ष सम्मको) भने ३५% अर्थात ८८७ जनसंख्या आश्रित रहेको छ । हाल यो वडाको कुल जनसंख्याको २% अर्थात ६० जना जेष्ठ नागरिक रहेको छन । माथि उल्लेखित विवरण लाई तालिकामा तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्ती	५ वर्ष मुनिका	५-१४ वर्षसम्म	१५-५९ वर्षसम्म	६०-६९ वर्षसम्म	७० वर्ष माथिका	आश्रितजनसंख्या		आर्थिकरुपलेसकृय	
						जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
बोहरा	६२	१६१	५०८	३०	२५	२७८	३५	५०८	६५
भगवती	३६	१२१	३८९	२२	१५	१९४	३३	३८९	६७
राधाकृष्ण	२०	५६	२०३	१५	४	९५	३२	२०३	६८
राम जानकी	४३	९६	३२८	४९	११	१९९	३८	३२८	६२
राना गाउँ	३४	७१	२४१	११	५	१२१	३३	२४१	६७
जम्मा	१९५	५०५	१६६९	१२७	६०	८८७	३५	१६६९	६५

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.३. मातृभाषाका आधारमा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा मुख्य रुपमा क्षेत्री,कामी,ठकुरी,वाहुन दमाई,सार्की,मगर, नेवार, थारु, घर्ती तथा सन्यासी जातीहरुको वसोवास रहेको छ । उल्लेखित जातीहरुमा मगर र नेवार जातीको आफ्नो मातृभाषा रहेको छ तर पनि दैनिक वोलिचालिको हिसावले नेपाली भाषा नै प्रमुख रुपमा रहेको छ । मगर जातीका तीन थरि भाषाहरु छन् ती तीन थरिका

भाषामा ढुट, खाम र काइके हुन । यी तीनै थरिका भाषालाई मगर भाषा भनिन्छ । मातृभाषाका आधारका भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को जनसंख्यालाई तल प्रस्तुत गरिएको छः

वस्ती	नेपाली	मगर	गुरुङ	नेवारी	जम्मा	कैफियत
बोहरा	१५३	४	०	२	१५९	
भगवती	८५	२	०	३१	११८	
राधाकृष्ण	५३	५	०	१	५९	
राम जानकी	८३	४	०	६	९३	
राना गाउँ	७२	५	०	०	७७	
जम्मा	४४६	२०	०	४०	५०६	

श्रोतः घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.४. धर्मका आधारमा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा वसोवास गर्ने प्रायः सबै जातजातीका मानिसहरु हिन्दु धर्म मान्ने गर्दछन । पछिल्लो समयमा सबै जातजातीका केही युवाहरुमा क्रिश्चियन धर्ममा प्रति पनि आस्था रहेको पाइएको छ । यो तथ्याङ्क संकलनको हिसावमा गणकले तथ्याङ्क संकलन गर्न जाँदा विवरण दिने व्यक्तिको सूचनाका आधारमा यो विवरण तयार गरिएको छ । एउटै घरमा एक भन्दा वढी धर्मावलम्बी भएमा यसमा गणना गरिएको छैन । हालभेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा रहेका ५०६ घरधुरी मध्ये प्रायः सबै घरधुरी हिन्दु धर्मावलम्बी भएको पाइएको छ भने केही कश्चियन धर्मलम्बीहरु रहेका छन । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः

धर्म	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का बस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
	बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
हिन्दु	१५९	११७	५९	९३	७६	५०४	
बौद्ध	०	०	०	०	०	०	
क्रिश्चियन	०	१	०	०	१	२	
जम्मा	१५९	११८	५९	९३	७७	५०६	

श्रोतः घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.५. जातका आधारमा घरधुरीको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा जातका आधारमा सबैभन्दा वढी घरधुरी ठकुरी जातीको रहेको छ । कुल घरधुरीको ४३% अर्थात २१७ घरधुरी ठकुरीको मात्र रहेको छ । त्यसपछि दोश्रोमा क्षेत्री जातीको घरधुरी संख्या रहेको छ ।

कुल ५०६ घरधुरी मध्ये यो जातीका २२% घरधुरी रहेको छन । तेश्रोमा कामी जातीका घरधुरी रहेको छन जुन ११% रहेको छ भने चौथौमा नेवार जाती रहेको छ जसको ८% घरधुरी रहेको छ । त्यसै गरी दमाई, बाहुन, मगर, थारु, सन्यासी, सुनुवार र सार्की जातीको केही घरधुरीको पनि बसोबास रहेको छ । यो वडामा रहेका घरधुरीको जातीय आधारमा वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

क्र स	जात	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का बस्तीहरु					जम्मा	प्रतिशत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	ठकुरी	१२४	३८	१९	२८	८	२१७	४३%
२	क्षेत्री	१२	२९	२१	३९	१२	११३	२२%
३	कामी	१०	११	४	२	२८	५५	११%
४	नेवार	२	३१	१	६	०	४०	८%
५	दमाई	२	३	७	०	१९	३१	६%
६	बाहुन	५	३	१	१३	३	२५	५%
७	मगर	४	२	५	४	५	२०	४%
८	थारु	०	०	०	१	१	२	०%
९	सन्यासी	०	१	०	०	१	२	०%
१०	सार्की	०	०	१	०	०	१	०%
	जम्मा	१५९	११८	५९	९३	७७	५०६	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.६. जातका आधारमा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा जातका आधारमा माथि उल्लेखित घरधुरीमा रहेको जनसंख्या विश्लेषण गर्दा जातीय आधारमा ठकुरी क्षेत्री र वादी जातीमा महिलाको संख्या कम रहेको छ । भने समग्रमा पुरुषको संख्या ४६ कमी रहेको छ । परिवारको आकारमा सबैभन्दा वढी सार्की जातीमा ७ रहेको छ भने सबैभन्दा कम सन्यासी जातीमा ३ रहेको छ । यो वडाको औषत परिवारको आकार भने ५.०५ प्रतिघरधुरी रहेको छ जुन नेपालको राष्ट्रिय औषत ४.६ प्रति घरधुरी भन्दा ०.४५ प्रति घरधुरीले वढि हो । जसको विस्तृत विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

क्र स	जात	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का बस्तीहरु					जम्मा	महिला	पुरुष	परिवार को आकार
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ				
१	ठकुरी	६०७	१८२	८५	१४५	३९	१०५८	५४०	५१८	४.९
२	क्षेत्री	६५	१५६	१११	२२५	६६	६२३	३१२	३११	५.५

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ जाजरकोट पार्श्व चित्र ०७५

क्र स	जात	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का बस्तीहरू					जम्मा	महिला	पुरुष	परिवार को आकार
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ				
३	कामी	४३	५१	२७	१२	१२३	२५६	१३२	१२४	४.७
४	नेवार	१०	१५२	२	२७	०	१९१	९८	९३	४.८
५	दमाई	९	१६	३१	०	९१	१४७	७०	७७	४.७
६	बाहुन	२७	१४	४	९०	१५	१५०	८४	६६	६.०
७	मगर	२५	१०	३१	२३	२२	१११	५४	५७	५.६
८	थारु	०	०	०	५	२	७	४	३	३.५
९	सन्ध्यासी	०	२	०	०	४	६	२	४	३.०
१०	सार्की	०	०	७	०	०	७	५	२	७.०
	जम्मा	७८६	५८३	२९८	५२७	३६२	२५५६	१३०१	१२५५	५.०५

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.७. थरका आधारमा घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा ११ जातीको वसोवास रहेको कुरा माथि उल्लेख गरिसकिएको छ। उल्लेखित ११ जाती भित्र ६० थरका मानिसहरू वसोवास गर्छन। यहाँ कुल २० थरीका क्षेत्री हरू वसोवास गर्दछन भने ८ थरका कामी वसोवास गर्दछन। त्यसै गरी १० थरका बाहुनहरू वसोवास गर्छन भने ७ थरी ठकुरी वसोवास गर्दछन। अन्य जातीहरूमा ५ थरी मगर, ४ थरी नेवार, २ थरी दमाई र थारी, सन्ध्यासी, सुनुवार र सार्की एक एक थरी रहेको छन। थरका आधारमा विभिन्न जातीहरूको घरधुरी र जनसंख्या तल प्रस्तुत गरिएको छ:

क्षत्री जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरू					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	खड्का	१	४	२	०	५	१२	
२	कार्की	१	२	१०	८	१	२२	
३	खत्री	३	२	४	५	४	१८	
४	महतरा	१	०	०	०	०	१	
५	रावत	२	०	०	०	०	२	

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ जाजरकोट पार्श्व चित्र ०७५

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरू					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
६	रोकाय	२	१	०	२	०	५	
७	वली	२	२	०	६	१	११	
८	आरसि	०	१	०	१	०	२	
९	केसी	०	४	४	२	०	१०	
१०	बुढा	०	६	०	०	०	६	
११	बोहरा	०	२	०	१	०	३	
१२	बिसी	०	१	०	०	०	१	
१३	वाग्ले	०	१	०	०	०	१	
१४	चलाउने	०	०	१	२	०	३	
१५	डाँगी	०	०	०	५	०	५	
१६	बस्नेत	०	०	०	६	१	७	
१७	रावल	०	०	०	१	०	१	
१८	विष्ट	०	४	०	०	०	४	
१९	भण्डारी	०	१	०	०	०	१	
	जम्मा	१२	२९	२१	३९	१२	११३	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

क्षेत्री जातीको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४का वस्तीहरू					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	खड्का	५	१९	७	०	२८	५९	
२	कार्की	६	१०	६४	५१	३	१३४	
३	खत्री	१८	१४	१४	२३	२४	९३	
४	महतरा	४	०	०	०	०	४	
५	रावत	१०	०	०	०	०	१०	
६	रोकाय	११	५	०	९	०	२५	

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ जाजरकोट पार्श्व चित्र ०७५

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
७	वली	११	१५	०	३२	३	६१	
८	आरसि	०	४	०	४	०	८	
९	केसी	०	१८	१९	१३	०	५०	
१०	बुढा	०	४१	०	०	०	४१	
११	बोहरा	०	७	०	६	०	१३	
१२	बिसी	०	३	०	०	०	३	
१३	वाग्ले	०	६	०	०	०	६	
१४	चलाउने	०	०	७	११	०	१८	
१५	डाँगी	०	०	०	४०	०	४०	
१६	बस्नेत	०	०	०	३२	८	४०	
१७	रावल	०	०	०	४	०	४	
१८	विष्ट	०	११	०	०	०	११	
१९	भण्डारी	०	३	०	०	०	३	
	जम्मा	६५	१५६	१११	२२५	६६	६२३	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

कामी जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	कामी	२	०	२	०	०	४	
२	विक	५	५	१	०	१५	२६	
३	तिरुवा	०	१	०	०	०	१	
४	टमाटा	०	०	१	०	१	२	
५	लोहार	०	०	०	०	१	१	
६	वर	०	०	०	०	१	१	
७	नेपाली	०	०	०	०	१	१	

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ जाजरकोट पार्श्व चित्र ०७५

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
८	सुनार	३	५	०	२	९	१९	
	जम्मा	१०	११	४	२	२८	५५	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

कामी जातीको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	कामी	१०	०	१४	०	०	२४	
२	विक	२२	२३	५	०	६६	११६	
३	तिरुवा	०	५	०	०	०	५	
४	टमाटा	०	०	८	०	८	१६	
५	लोहार	०	०	०	०	५	५	
६	वर	०	०	०	०	२	२	
७	नेपाली	०	०	०	०	२	२	
८	सुनार	११	२३	०	१२	४०	८६	
	जम्मा	४३	५१	२७	१२	१२३	२५६	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

ठकुरी जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	चन्द	४२	४	१	१	१	४९	
२	मल्ल	३५	५	०	३	०	४३	
३	शाह	२	१२	१०	१२	३	३९	
४	शाही	४५	१४	३	८	४	७४	
५	सिंह	०	३	५	२	०	१०	
६	राठौर	०	०	०	१	०	१	

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ जाजरकोट पार्श्व चित्र ०७५

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
७	हमाल	०	०	०	१	०	१	
	जम्मा	१२४	३८	१९	२८	८	२७१	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

ठकुरी जातीको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	चन्द	२१७	१७	४	४	६	२४८	
२	मल्ल	१७४	२६	०	१३	०	२१३	
३	शाह	७	५३	३९	६३	१४	१७६	
४	शाही	२०९	७०	१५	४०	१९	३५३	
५	सिंह	०	१६	२७	१५	०	५८	
६	राठौर	०	०	०	५	०	५	
७	हमाल	०	०	०	५	०	५	
८	चन्द	२१७	१७	४	४	६	२४८	
	जम्मा	६०७	१८२	८५	१४५	३९	१०५८	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

बाहुन जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	अधिकारी	१	०	०	०	१	२	
२	खनाल	१	०	०	४	०	५	
३	गौतम	१	०	०	०	०	१	
४	भट्टराई	१	१	०	०	०	२	
५	शर्मा	१	१	०	७	१	१०	
६	आचार्य	०	१	०	०	०	१	
७	पन्त	०	०	१	०	०	१	
८	दवाडी	०	०	०	१	०	१	

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ जाजरकोट पार्श्व चित्र ०७५

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
९	भण्डारी	०	०	०	१	०	१	
१०	जैसी	०	०	०	०	१	१	
	जम्मा	५	३	१	१३	३	२५	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

बाहुन जातीको थरका आधारमा जनसंख्या विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	अधिकारी	४	०	०	०	७	११	
२	खनाल	४	०	०	२४	०	२८	
३	गौतम	५	०	०	०	०	५	
४	भट्टराई	८	२	०	०	०	१०	
५	शर्मा	६	८	०	६१	३	७८	
६	आचार्य	०	४	०	०	०	४	
७	पन्त	०	०	४	०	०	४	
८	दवाडी	०	०	०	४	०	४	
९	भण्डारी	०	०	०	१	०	१	
१०	जैसी	०	०	०	०	५	५	
	जम्मा	२७	१४	४	९०	१५	१५०	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

मगर जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	बुढा	१	०	०	१	०	२	
२	पुन	२	१	२	२	०	७	
३	थापा	१	१	१	०	३	६	
४	घर्ती	०	०	१	१	२	४	

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ जाजरकोट पार्श्व चित्र ०७५

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
५	केएम	०	०	१	०	०	१	
	जम्मा	४	२	५	४	५	२०	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

मगर जातीको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	बुढा	६	०	०	३	०	९	
२	पुन	१३	४	१३	१६	०	४६	
३	थापा	६	६	४	०	१४	३०	
४	घर्ती	०	०	६	४	८	१८	
५	केएम	०	०	८	०	०	८	
	जम्मा	२५	१०	३१	२३	२२	१११	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

नेवार जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	श्रेष्ठ	०	९	१	१	०	११	
२	राजभण्डारी	१	०	०	०	०	१	
३	भडेल	१	१२	०	५	०	१८	
४	शाक्य	०	९	०	०	०	९	
	जम्मा	२	३१	१	६	०	४०	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

नेवार जातीको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	श्रेष्ठ	०	४३	२	४	०	४९	

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ जाजरकोट पार्श्व चित्र ०७५

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
२	राजभण्डारी	७	०	०	०	०	७	
३	भडेल	३	६३	०	२३	०	८९	
४	शाक्य	०	४२	०	०	०	४२	
	जम्मा	१०	१५२	२	२७	०	१९१	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

दमाई जातीको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	परियार	१	०	०	०	३	४	
२	नेपाली	१	३	७	०	१६	२७	
	जम्मा	२	३	७	०	१९	३१	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

दमाई जातीको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
		बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	परियार	५	०	०	०	१३	१८	
२	नेपाली	४	१६	३१	०	७८	१२९	
	जम्मा	९	१६	३१	०	९१	१४७	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

माथि उल्लेखित जातका अतिरिक्त एक एक थर भएका जातिहरुको थरका आधारमा घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण एकै टेवलमा तल प्रस्तुत गरिएको छः

एक एक मात्र थर भएका जातहरुको थरका आधारमा घरधुरीको विवरण

क्र स	जात	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
			बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	थारु	चौधरी	०	०	०	१	१	२	
२	सन्ध्यासी	गिरी	०	१	०	०	१	२	

क्र स	जात	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
			बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
३	सुनुवार	सुनुवार	०	०	०	१	०	१	
४	सार्की	सार्की	०	०	१	०	०	१	
		जम्मा	०	१	१	२	२	६	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

एक एक मात्र थर भएका जातहरुको थरका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र स	जात	थर	भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का वस्तीहरु					जम्मा	कैफियत
			बोहरा	भगवती	राधाकृष्ण	राम जानकी	राना गाउँ		
१	थारु	चौधरी	०	०	०	५	२	७	
२	सन्ध्यासी	गिरी	०	२	०	०	४	६	
३	सुनुवार	सुनुवार	०	०	०	७	०	७	
४	सार्की	सार्की	०	०	७	०	०	७	
		जम्मा	०	२	७	१२	६	२७	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.८. जातीय तथा लिङ्गीय आधारमा घरमुलीको विवरण

प्रचलनका आधारमा र गृह संचालन प्रकृयाका आधारमा घरमुलीको परिभाषा फरक हुने गरेको छ । प्रचलनका आधारमा घरको जेष्ठ नागरिकलाई घरमुली मान्ने प्रचलन छ भने गृह संचालनका हिसावले घरको कारोवार गर्ने मुख्य व्यक्तिलाई घरमुली भनिन्छ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को अध्ययनको क्रममा यहाँका दुवै व्यक्तिहरुको विवरण लिएर विश्लेषण गरिएको छ तर पनि यो वडामा घरमुली र मुख्य कारोवारी व्यक्ती एउटै भएको पाइएको हुनाले अलग अलग प्रस्तुत गरिएको छैन । यो वडाको घरधुरी स्तरबाट गरिएको अध्ययन र तथ्याङ्क संकलनले देखाएको आधारमा घरमुलीको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

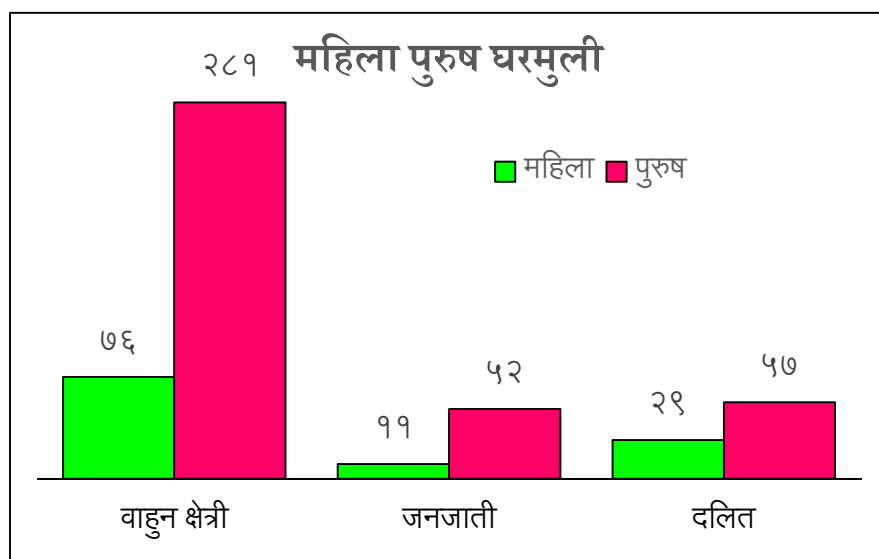
वस्ती	वाहुन क्षेत्री		जनजाती		दलित		नखुलेको		जम्माघरमुली	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
बोहरा	३४	१०७	१	५	३	९	०	०	३८	१२१
भगवती	१०	६१	२	३१	३	११	०	०	१५	१०३

वस्ती	वाहुन क्षेत्री		जनजाती		दलित		नखुलेको		जम्माघरमुली	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
राधाकृष्ण	९	३२	२	४	३	९	०	०	१४	४५
राम जानकी	१७	६३	५	७	१	०	०	०	२३	७०
राना गाउँ	६	१८	१	५	१७	३०	०	०	२४	५३
जम्मा	७६	२८१	११	५२	२७	५९	०	०	११४	३९२
प्रतिशत	२१%	७९%	१७%	८३%	३१%	६९%	०%	०%	२३%	७७%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

माथि उल्लेखित विवरण अनुसार २३% महिलाहरू मात्र घरमुली देखिएको छ । सुक्ष्म अध्ययन वाट अझ के देखिएको छ भने अधिकतम घरमा जेष्ठ नागरिक महिला भएमा घरमुलीमा छोराको नाम लेखिएको पाइएको छ भने जेष्ठ नागरिक पुरुष भएको अवस्थामा भने पुरुष नै लेखिएको छ । जसलाई बुदागत रुपमा तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

- घरमुली महिला अत्यन्तै न्यून देखिएको छ ।
- केवल २३% महिला मात्र घरको नेतृत्व गरिरहेको छन ।
- महिलाहरूलाई घरको जिम्मेवारी सुम्पनेमा प्राय सबै जातिमा समान अवस्था देखिएकोछ ।

५.९.अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण

अपाङ्ग शब्दको अर्थ कुनैपनि अंग विकृत भएको भन्ने हुन्छ । कतिपय अवस्थामा यो अंग भंग भएको वा विग्रिएको वा भाँचिएको हुन्छ भने कतिपय अवस्थामा हेर्दा भंग नभएको तर काम चाहि नगर्ने वा कम गर्ने हुन्छ । त्यसैले अपाङ्ग शब्दलाई काम संग जोडेर हेर्नु उपयुक्त हुन्छ । नियमित रुपमा सामान्य अवस्थामा भन्दा अंग विग्रिएका कारणले काम गर्न नसक्ने अवस्थालाई अपाङ्ग भन्नु पर्छ । जस्तो हात खुट्टा भाँचिएको, नभएको, जलेको आँखा नभएको वा नदेख्ने जस्ता कुराहरू प्रत्यक्ष रुपमा नै विकृत भएका हुन्छन । तर कान नसुन्ने (वहिरा) प्रत्यक्ष रुपमा हेर्दा अपाङ्ग देखिदैन तर उनीहरू पनि यो परिभाषा भित्र पर्दछन । नेपाल सरकारले गरेको परिभाषाका आधारमा

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को पनि मुख्य ४ वटा समुहमा राखेर तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः

वस्ती	वाहुनक्षेत्री				जनजाती				दलित				जम्मा				कुल जम्मा
	पूर्ण	अधिक	मध्यम	आंशिक	पूर्ण	अधिक	मध्यम	आंशिक	पूर्ण	अधिक	मध्यम	आंशिक	पूर्ण	अधिक	मध्यम	आंशिक	
बोहरा	२	१	२	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२	१	२	१	६
भगवती	०	२	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	१	३
राधाकृष्ण	०	०	२	२	०	१	०	०	०	१	०	०	०	२	२	२	६
राम जानकी	१	१	३	१	०	१	१	०	०	०	०	०	१	२	४	१	८
राना गाउँ	०	१	०	१	०	०	०	१	०	०	०	३	०	१	०	५	६
जम्मा	३	५	७	६	०	२	१	१	०	१	०	३	३	८	८	१०	२९

श्रोतः घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

उल्लेखित विवरण वाट के देखिएको छ भने भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा कुल २९ जना अपाङ्गहरु रहेको छन । जसमध्ये पनि ३ जना पूर्ण अपाङ्ग रहेको छन । जातीय हिसावले सबै भन्दा वढी वाहुन क्षेत्रीमा २१ जना अपाङ्ग देखिएको छ भने जनजातीमा ४ जना र दलितमा ४ जना रहेको छन । यो संख्या जातीय सघनताको अनुपातमा कुल जनसंख्याको ७१% बाहुन क्षेत्री रहेकोमा अपाङ्गमा ७२% रहेको छ । त्यस्तै कुल जनसंख्यामा १२% जनजाती रहेकोमा अपाङ्गमा १४% रहेको छ भने कुल जनसंख्यामा १७% रहको दलित समुदायमा भने अपाङ्गमा १४% रहेको छ । पूर्ण अपाङ्गताका विषयमा भने कुल पूर्ण अपाङ्ग वाहुन क्षेत्रीमा १००% जनजातीमा रहेको छ ।

५.१०.घरको छानो तथा गारो सम्बन्धी विवरण

आधारभुत आवश्यकताको प्रमुख तीन पक्ष मध्ये आवास दोश्रो हो तर कुनैपनि व्यक्ति वा समुदायको जीवन स्तर मापन गर्ने आधारमा घर पहिलो नं आउछ । कस्को घर कति राम्रो र सुविधा सम्पन्न छ भन्ने आधारमा उसको जीवन स्तर निर्धारण हुन्छ तर यो तथ्याङ्क संकलन चाहि भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का कुन घरधुरीको कतिको सुरक्षित आवास छ भन्ने आधारमा विश्लेषण गरिएको छ । सामान्यता फुसको छानो भन्दा ढुंगा इटाको छानो भएको घर वलियो हुन्छ भने भाटा तथा अन्य चिज हरु प्रयोग गरेको भनेको भन्दा ढुंगा माटो वा इटा तथा सिमेन्ट प्रयोग गरेको गारो वलियो र सुरक्षित हुन्छ । सामाजिक सुरक्षामा यो पनि प्रमुख विषय रहेन भएको हुनाले वस्ति स्तरमा त्यसको विवरण संकलन गरिएको छ प्राविधिक हिसावले चाहि गारो कस्तो हुनुपर्छ र कस्तो छ भन्ने विषयमा भने विवरण संकलन गरिएको छैन जुन तल प्रस्तुत गरिएको छः

वस्तीहरू	छानाको प्रकार					गारोको प्रकार						जम्मा
	खर	टीन	ढलान	ढुंगा	अन्य	ढुंगामा टोको	ढुंगासिमेन्ट	काठको	वाँसको	टीनको	अन्य	
बोहरा	५	४	७	१४३	०	१२८	३०	०	१	०	०	१५९
भगवती	०	४	३०	८४	०	७२	४६	०	०	०	०	११८
राधाकृष्ण	१	३	१७	३७	१	४७	१२	०	०	०	०	५९
राम जानकी	८	७	१९	५८	१	६५	२५	०	३	०	०	९३
राना गाउँ	१	२	१२	६१	१	७१	६	०	०	०	०	७७
जम्मा	१५	२०	८५	३८३	३	३८३	११९	०	४	०	०	५०६
प्रतिशत	३%	४%	१७%	७६%	१%	७६%	२४%	०%	१%	०%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

यो तालिकाले देखाए अनुसार भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का कुल ५०६ घरधुरी मध्ये ७६% घरधुरी ढुंगाको छानोभएका छन भने ३% खरको, ४% टीनको छानो भएकाछन । १% घरधुरीहरू अझैपनि वाँस प्लास्टिक आदिले छाएकाछन भने १७% घरधुरिको छानो ढलान गरिएको छ । त्यस्तै गारोको हकमा ७६% घरको गारो ढुंगा माटोको वनेको छ भने ढुंगा सिमेन्ट प्रयोग गरेर वनाएका घरहरू २३% रहेको छन ४ वटा घर वाँसको गारो भएका छन । यसले के देखाउछ भने सबैजसो घरधुरिहरू उपयुक्त आवास छन ।

५.११. घर सम्म पुग्ने वाटो सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ सदरमुकाम नजिक भएपनि सबै घरधुरीहरू सडकको पहुँचमा छैनन । यो वार्ड नं ४ का कुल ५०६ घरधुरी मध्ये ७३% अर्थात ३६७ घरधुरीमा सडकको पहुँच पुगेको छ भने २७% अर्थात १३९ घरधुरी मा पुग्न अझै पैदल वाटोको सहारा लिनु पर्ने अवस्था छ । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरू	घरपुग्ने वाटो					जम्मा	कैफियत
	गोरेटो	घोरेटो	कच्ची	ग्राभेल	पक्की		
बोहरा	१५	०	८७	०	५७	१५९	
भगवती	८	०	३३	०	७७	११८	
राधाकृष्ण	२६	०	३२	०	१	५९	
राम जानकी	६०	०	२७	०	६	९३	
राना गाउँ	३०	०	४७	०	०	७७	
जम्मा	१३९	०	२२६	०	१४१	५०६	
प्रतिशत	२७%	०%	४५%	०%	२८%	१००%	

५.१२.स्वामित्वका आधारमा घरधुरीको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ भित्र हाल वसोवास गर्दै आएका ५०६ घरधुरी मध्ये ४९६ घरधुरीको आफ्नै निजी घर हुनु राम्रो पक्ष हो । भाडामा बस्ने वा साहुकोमा अधियामा वा ज्यालमा वसोवास गर्ने १ घरधुरी रहेको छन । सरकारी भवनमा वसोवास गर्ने ५ घरधुरी रहेको छन भने संस्थामा बस्ने २ घरधुरी र अन्यमा बसोबास गर्ने २ घरधुरी रहेका छन् । यसले के देखाएकोछ भने भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा हाल ५ घरधुरीको आफ्नो निजी आवास छैन त्यसको व्यवस्थापनको जरुरी रहेको छ । स्वामित्वका आधारमा वस्ती स्तरीय घरधुरीको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः

वस्तीहरु	घरको स्वामित्व					जम्मा	कैफियत
	नीजि	भाडा	संस्थाको	सरकारी	अन्य		
बोहरा	१५८	०	०	०	१	१५९	
भगवती	११४	०	०	४	०	११८	
राधाकृष्ण	५६	१	१	१	०	५९	
राम जानकी	९१	०	१	०	१	९३	
राना गाउँ	७७	०	०	०	०	७७	
जम्मा	४९६	१	२	५	२	५०६	
प्रतिशत	९८%	०%	०%	१%	०%	१००%	

श्रोतः घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेठ

५.१३. एकल जनसंख्याको विवरण

सरकारी परिभाषाले जे जसरी व्याख्या गरेको भएपनि यो वार्ड नं ४ को हकमा एकल जनसंख्या भन्नाले विवाह पश्चात श्रीमान मरेर विधवा भएकी श्रीमती तथा श्रीमती मरेर विधुर भएको श्रीमानको रुपमा परिभाषित गरिएको छ । नेपाल परापूर्व काल देखि नै पितृ सत्तात्मक देश भएको हुनाले धेरैजसो अवस्थामा श्रीमती मरेपछि श्रीमानले पुन विवाह गर्ने गरेको तर श्रीमान मरेपछि श्रीमती चाहे त्यतिकै वसेको अवस्था देखिन्छ । प्राविधिक हिसावले पनि श्रीमानले पुन विवाह गर्दा उसको कुनै सन्तान सम्पत्ति थर गोत्रमा समस्या नुहने र श्रीमती ले पुन विवाह गर्दा अर्को घरमा जानु पर्ने सम्पत्ती तथा सन्तान नै छोड्नु पर्ने भएकोहुनाले पनि यो संख्या कम रहने गर्दछ । हिन्दु संस्कार र वाहुन क्षेत्री समुदायमा त यसको अझ धेरै प्रभाव रहेको छ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा हाल १०० जना एकल जनसंख्या रहेको छ जसमा ८९ जना महिला र ११ जना पुरुष रहेको छन । जसकोविवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछः

वस्तीहरु	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा		
	विधवा	विधुर	विधवा	विधुर	विधवा	विधुर	विधवा	विधुर	जम्मा
बोहरा	२६	१	०	२	४	०	३०	३	३३
भगवती	७	३	५	१	०	०	१२	४	१६

वस्तीहरू	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा		
	विधवा	विधुर	विधवा	विधुर	विधवा	विधुर	विधवा	विधुर	जम्मा
राधाकृष्ण	७	२	१	०	१	०	९	२	११
राम जानकी	१७	२	३	०	०	०	२०	२	२२
राना गाउँ	६	०	०	०	१२	०	१८	०	१८
जम्मा	६३	८	९	३	१७	०	८९	११	१००

श्रोत: घरघुरीसर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.१४. पेशाका आधारमा जनसंख्याको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को पेशाका आधारमा यहाँको जनसंख्यालाई पारिवारिक रूपमा उल्लेख गर्ने परम्परालाई संसोधन गर्दै हाल कायम रहेको १५ वर्ष भन्दा माथिको संख्यालाई मात्र पेशाका आधारमा वर्गीकरण र विश्लेषण गरिएको छ। यो वडाको कुल जनसंख्या २५५६ मध्ये १५ वर्ष भन्दा मुनीको संख्या ७०० लाई घटाउदा बाँकीरहन आएको १८५६ जना मध्ये कतिजना कुन व्यवसायमा संलग्न रहेको छन भन्ने कुरा विश्लेषण गरिएको छ। यो वडाको जनसंख्यालाई सहभागिताको आधारमा मात्र हेर्दा यहाँको प्रमुख पेशा नोकरी र कृषि देखिएको छ। यहाँको कुल आर्थिक रूपमा सकृय जनसंख्याको १०% अर्थात १९२ जनसंख्या कृषि पेशामा आवद्ध रहेको भने व्यापारमा ७% अर्थात १३९ जना जनसंख्या रहेको छ। त्यसैगरी १४% अर्थात २६९ जना स्वदेश भित्र विभिन्न सरकारी तथा गैह्रसरकारी नोकरीमा आवद्ध रहेको छ। हाल वैदेशिक रोजगारीमा रहेको संख्या २% अर्थात २८ रहेको छ। भने ८% अर्थात १५४ जनसंख्या दक्ष तथा अदक्ष ज्यालादारीमा संलग्न रहेको छ। यसरी कुल उत्पादनशिल जनसंख्याको ४३% कुनै न कुनै पेशामा संलग्न रहेको भने बाँकी ५७% पेशा मा संलग्न देखिदैन। पेशामा संलग्नताका आधारमा यस वडाकोवस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

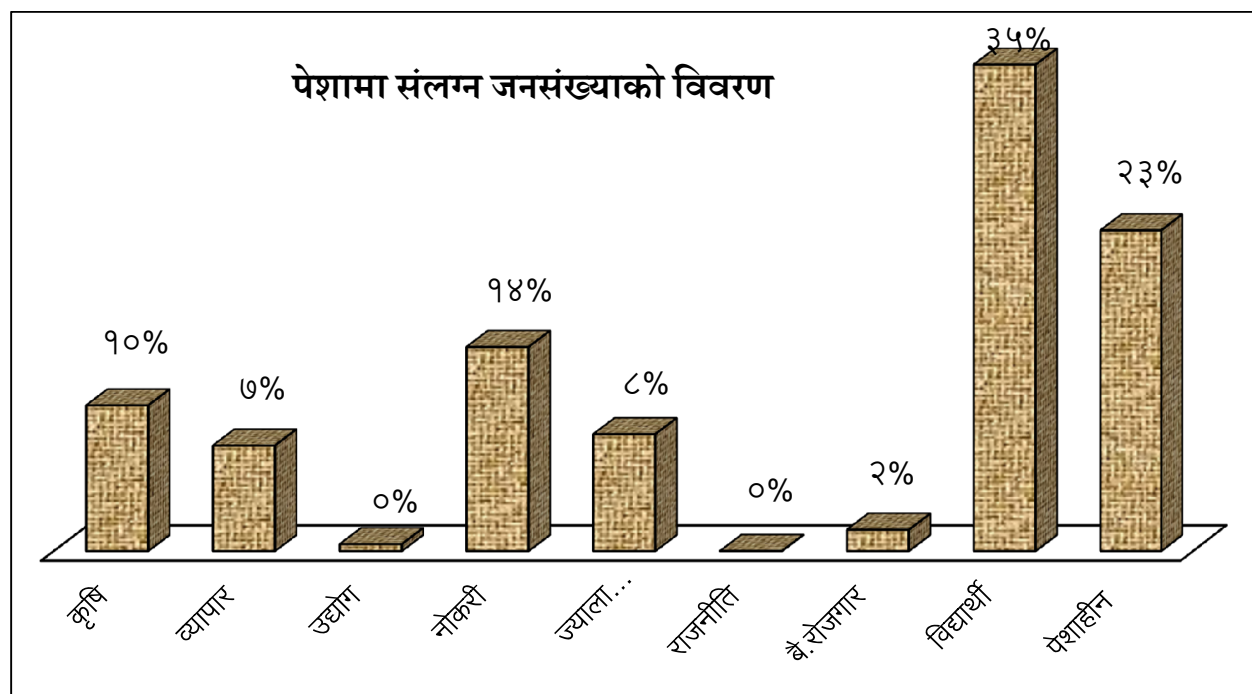
वस्तीहरू	कृषि	व्यापार	उद्योग व्यवसाय	नोकरी	ज्यालादारी	राजनीति	वैदेशिक रोजगार	विद्यार्थी	पेशाहीन	जम्मा
बोहरा	१२८	३१	२	७०	६८	०	१०	१८०	७४	५६३
भगवती	५	६०	४	५४	२०	०	१	१५६	१२६	४२६
राधाकृष्ण	१३	६	०	४३	२०	०	५	७४	६१	२२२
राम जानकी	३९	१९	२	७३	१६	०	४	१३९	९६	३८८
राना गाउँ	७	२३	१	२९	३०	०	८	९३	६६	२५७
जम्मा	१९२	१३९	९	२६९	१५४	०	२८	६४२	४२३	१८५६
प्रतिशत	१०%	७%	०.५%	१४%	८%	०%	२%	३५%	२३%	१००%

श्रोत: घरघुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित तालिका को सुक्ष्म अध्ययनको लागि नोकरी, ज्यालादारी र वैदेशिक रोजगारीलाई टुक्राएर हेर्दा अझ स्पष्ट हुने भएकोले सो अनुसार गर्न प्रयास गरिएको छ । नोकरीलाई सरकारी गैह्र सरकारी तथा नीजि क्षेत्रमा विभाजन गरिएको छ भने ज्यालादारीलाई दक्ष र अदक्ष भनी उल्लेख गरिएको छ । त्यसैगरी वैदेशिक रोजगारीमा संलग्न जनसंख्यालाई महिला तथा पुरुष भनि छुट्याइएको छ । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरू	सरकारी नोकरी		पेन्सन	गैह्रसरकारी नोकरी		नीजि श्रोत	वैदेशिक रोजगार		जम्मा
	स्थायी	अस्थायी		NGO	INGO		महिला	पुरुष	
बोहरा	१६	४३	४	६	०	१	६८	०	१
भगवती	१६	२६	८	४	०	०	२०	०	०
राधाकृष्ण	७	२५	११	०	०	०	२०	०	२
राम जानकी	१७	४१	८	४	०	३	१६	०	१
राना गाउँ	११	१४	३	१	०	०	३०	०	१
जम्मा	६७	१४९	३४	१५	०	४	१५४	०	५
प्रतिशत	४%	८%	२%	१%	०%	०%	८%	०%	०%

पेशागत आधारमा भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को उत्पादनशिल जनसंख्यालाई स्तम्भ चित्रमार्फत तल प्रस्तुत गरिएको छ:

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.१५. विशेष सीपयुक्त जनसंख्याको विवरण

कुनैपनि स्थानीय तहको समृद्धिका लागि विशेष सीपयुक्त जनशक्तिको प्रधानता रहन्छ । विशेष गरेर यो क्षेत्रमा डाक्टर इन्जिनियर वकील लेखाव्यवसायी ,पत्रकार आयुर्वेद विज्ञ (जडिवुटीका वारे ज्ञान भएका) तथा धामी झाक्री पुरोहित सिकर्मी डकर्मी लगायत के कति छन भन्ने वारेमा तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ । यो वार्ड नं ४ मा उल्लेखित विशेषज्ञहरु को संख्या १४२ रहेको छ । हाल उपलब्ध सीपयुक्त जनसंख्याको विवरण तपशिलमा उल्लेख गरिएको छ:

बस्ती	डक्टर	इन्जीनियर	पुरोहित	सिकर्मी	डकर्मी	बैद्य	धामी	वकील	जम्मा
बोहरा	०	२	०	४०	०	०	५	०	४७
भगवती	१	१	०	१७	०	०	०	०	१९
राधाकृष्ण	१	२	०	११	०	०	१	०	१५
राम जानकी	३	५	६	८	१	०	१	०	२४
राना गाउँ	०	२	०	३५	०	०	०	०	३७
जम्मा	५	१२	६	१११	१	०	७	०	१४२

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.१६. वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण

नेपाल कृषि प्रधान देश भएपनि यहाँका लाखौ युवाहरु यो पेशामा आकर्षित देखिदैन भने यहाँ कृषि पेशा सम्मानित पनि देखिदैन । उपभोगका हिसावले प्राय सबै नेपालीहरु स्थानीय स्तरमा उत्पादन भएका, रासयानिक मल प्रयोग नगरेका, स्थानीय वीउ प्रयोग गरिएकार विषादी प्रयोग नगरिएका उत्पादनहरु मन पराउने तर तीनै वस्तु उत्पादकले चाहि अपमान व्यहोर्नु पर्ने अवस्था वाट यो वडा पनि अलग छैन । हाल यो वडाको कुल जनसंख्याको १% जनशक्ति जुन सबैभन्दा उर्वर उमेरमा वैदेशिक रोजगारमा छ । यो वडाको कुल उत्पादनशिल जनसंख्याको करिव २% जनसंख्या अर्थात १८ जना वैदेशिक रोजगारमा संलग्न भएकाछन जसमध्ये ५ जना महिला र २३ जना पुरुष रहेको छन । जसको वस्ती स्तरीय संगै जातीय र लिंगीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरु	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा			महिला %
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा	
बोहरा	०	८	०	१	१	०	१	९	१०	१०%
भगवती	०	१	०	०	०	०	०	१	१	०%
राधाकृष्ण	१	२	०	०	१	१	२	३	५	४०%
राम जानकी	१	१	०	२	०	०	१	३	४	२५%

वस्तीहरू	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा			महिला %
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा	
राना गाउँ	०	३	०	१	१	३	१	७	८	१३%
जम्मा	२	१५	०	४	३	४	५	२३	२८	१८%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.१७. चर्पी उपयोग सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ खुल्ला दिसा मुक्त वडा घोषणा भएको र हाल सम्मको अवस्था हेर्दा यहाँ सबै घरधुरीमा चर्पी निर्माण भइसकेको छ । हाल भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा ५०६ घरधुरी मध्ये ४९१ घरधुरीमा पक्की पेनवाला चर्पी रहेको छ भने १५ घरधुरीमा खाल्डे चर्पी रहेको छ । हाल भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा चर्पी निर्माण र उपयोग सम्बन्धी जातीय तथा वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरू	वाहुनक्षेत्री			जनजाती			दलित			जम्मा			
	पक्की	खाल्डे	नभएको	पक्की	खाल्डे	नभएको	पक्की	खाल्डे	नभएको	पक्की	खाल्डे	कुल जम्मा	नभएका जम्मा
बोहरा	१३९	२	०	६	०	०	१२	०	०	१५७	२	१५९	०
भगवती	७१	०	०	३३	०	०	१४	०	०	११८	०	११८	०
राधाकृष्ण	४०	१	०	६	०	०	१२	०	०	५८	१	५९	०
राम जानकी	६९	११	०	११	१	०	१	०	०	८१	१२	९३	०
राना गाउँ	२४	०	०	६	०	०	४७	०	०	७७	०	७७	०
जम्मा	३३१	१४	१२	६१	१	१	६७	०	१९	४९१	१५	५०६	०

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.१८. परिवार नियोजन सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा परिवार नियोजनको झट्ट हेर्दा संख्या कम देखिएको छ कतिपयले यो विषय लुकाएर सूचना नदिएको जस्तो लाग्यो । यसलाई सुक्ष्म रूपमा अध्ययन गर्दा यो संख्या यहाँका लागि पर्याप्त लाग्दैन । यो वडामारहेको कुल जनसंख्या २५५६ मध्ये १५ देखि ५९ वर्ष सम्मको जनसंख्या १६६९ हो । परिवार नियोजनका हिसावले आवश्यक पर्ने मध्ये ५८ जनाले मात्रै परिवार नियोजन गरेका छन् । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरू	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा		
	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	जम्मा
बोहरा	४	३	०	०	१	०	५	३	८

वस्तीहरू	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा		
	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	जम्मा
भगवती	१	६	१	३	०	३	२	१२	१४
राधाकृष्ण	२	३	१	०	२	२	५	५	१०
राम जानकी	१	१०	२	२	१	०	४	१२	१६
राना गाउँ	३	०	०	०	३	४	६	४	१०
जम्मा	११	२२	४	५	७	९	२२	३६	५८

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.१९. दीर्घरोगी सम्बन्धी विवरण

दीर्घ रोग भन्नाले लामो समय सम्म असर गर्ने खालको औषधी खाई रहनु पर्ने रोगहरुलाई जनाउछ । कतिपय रोगहरुमा नियमित औषधी खाइरहनु पर्दैन तर खानेकुराहरुमा निगरानी राख्नु पर्छ भने कतिपय रोगहरुमा नियमित रुपमा औषधी खानु पर्ने हुन्छ । नेपाली समाजमा देखिएका साझा प्रकृतिका रोगहरुको वारेमा नाम नै किटान गरी सूचना संकलन गरिएको छ । जसको आधारमा यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा कुल ११० जना दीर्घ रोगी रहेको छन । जसको वस्तीस्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरू	मधुमेह	पक्षघात	टिवि	क्यान्सर	मृगौला विग्रेको	दम	वाथ	अन्य	जम्मा
बोहरा	०	०	०	०	३	९	१४	०	२६
भगवती	१	०	०	०	१	१५	८	०	२५
राधाकृष्ण	१	०	०	०	०	१	१	०	३
राम जानकी	१	०	०	०	२	२	१५	०	२०
राना गाउँ	१	०	२	२	२	१	२८	०	३६
जम्मा	४	०	२	२	८	२८	६६	०	११०

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२०. खानेपानीको श्रोत सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४का ५०६ घरधुरीमा खानेपानीको मुख्य र सहायक गरी २ वटा श्रोतको वारेमा सूचना संकलन गरिएको छ । त्यो विवरण अनुसार यो वडाका सबै घरधुरी पाइप धाराको पानी उपयोग गर्दछन । यहाँ मुख्य श्रोत र सहायक श्रोतका वारेमा छुट्टा छुट्टै विश्लेषण गरिएको छ ।

५.२०.१. खानेपानीको मुख्य श्रोत सम्बन्धी विवरण

यो वडाका ९९% अर्थात ५०१ घरधुरीमा खानेपानी पाइप मार्फत आउछ यसको अर्थ पानी वोक्नका लागि धेरै समय खर्चनु पर्दैन । पहाडी प्रदेशको सबैभन्दा तुलो समस्या वन्दै गएको खानेपानीको अभाव यहाँ कम देखिएको छ । खानेपानीको श्रोतको आधारमा वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः

वस्ती	धारा	ट्युवेल	कुवा	जरुवामुल	खोला	अन्य	जम्मा	एकभन्दा वढी श्रोत प्रयोग गर्ने
बोहरा	१५८	०	१	०	०	०	१५९	१५०
भगवती	११८	०	०	०	०	०	११८	२६
राधाकृष्ण	५९	०	०	०	०	०	५९	२४
राम जानकी	८९	०	४	०	०	०	९३	९१
राना गाउँ	७७	०	०	०	०	०	७७	३८
जम्मा	५०१	०	५	०	०	०	५०६	३२९
प्रतिशत	९९%	०%	१%	०%	०%	०%	१००%	६६%

श्रोतः घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२०.२. खानेपानीको सहायक श्रोत सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा रहेका ५०६ घरधुरी मध्ये ६६ % अर्थात ३२९ घरधुरीमा खानेपानीको वैकल्पिक श्रोत पनि रहेको छ । यसवाट पनि यहाँको पानी को समस्या कम रहेको देखिन्छ । खानेपानी को वैकल्पिक श्रोत पनि स्थायी प्रकृतिको रहेको छ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को वस्ती स्तरीय खानेपानीको वैकल्पिक श्रोत सम्बन्धी विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः

वस्ती	धारा	ट्युवेल	इनार कुवा	जरुवा मुल	खोला/ नदी	अन्य	जम्मा
बोहरा	०	०		१५०	०	०	१५०
भगवती	०	०	०	२६	०	०	२६
राधाकृष्ण	०	०	०	२४	०	०	२४
राम जानकी	०	०	०	९१	०	०	९१
राना गाउँ	०	०	०	३८	०	०	३८
जम्मा	०	०	०	३२९	०	०	३२९
	०%	०%	०%	६६%	०%	०%	६६%

श्रोतः घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२१. खाना पकाउने चुल्हो सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का विशेष गरि महिलाहरूको धेरै समय वित्ने भान्सामा कस्तो प्रकारको चुल्हो प्रयोग भइरहेको छ भन्ने प्रमुख विषय हो । हाल यो वडामा धेरैजना दम रोगी हुनु को पछाडी भान्साको धुवाँ पनि एउटा कारण हो त्यसैले यसमा विशेष कार्यक्रम तयार गरेर अगाडी बढ्न सहज होस भनेर चुल्होको अवस्थाका वारेमा तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ । जसका आधारमा यो वडाका ५०६ घरधुरी मध्ये अझैपनि ६७% अर्थात ३४० घरधुरीमा परम्परागत चुल्होको प्रयोग भइरहेको छ भने १६% अर्थात ८२ घरधुरीमा सुधारिएको चुल्हो प्रयोग भइरहेको छ । त्यसैगरि १७% अर्थात ८४ घरधुरीले ग्यास चुल्होको प्रयोग गरिरहेका छन । यो वडामा भएका चुल्होहरूको वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्ती	परम्परागत चुल्हो	सुधारिएको चुल्हो	भुषे चुल्हो	मट्टितेल स्टोभ	LP ग्यास चुल्हो	विद्युतिय चुल्हो	जम्मा
बोहरा	१२९	३	०	०	२७	०	१५९
भगवती	५६	३७	०	०	२५	०	११८
राधाकृष्ण	३१	२१	०	०	७	०	५९
राम जानकी	६७	१६	०	०	१०	०	९३
राना गाउँ	५७	५	०	०	१५	०	७७
जम्मा	३४०	८२	०	०	८४	०	५०६
प्रतिशत	६७%	१६%	०%	०%	१७%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२२. खाना पकाउने इन्धन सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का कुल ५०६ घरधुरी मध्ये ६७% घरधुरीमा अझैपनि परम्परागत चुल्हो भएको र सुधारिएको चुल्हो पनि १६% घरधुरीमा भएको हुनाले खाना पकाउने इन्धनको रूपमा दाउरा प्रयोग हुनेमा दुइमत छैन । हाल प्रयोग भइरहेको आधारमा खानापकाउने इन्धन को वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरु	दाउरा	LP ग्यास	मट्टितेल	गोवर	विद्युत	अन्य	जम्मा	एक भन्दा बढीश्रोत प्रयोग गर्ने
बोहरा	१३२	२७	०	०	०	०	१५९	३५
भगवती	९३	२५	०	०	०	०	११८	८६
राधाकृष्ण	५२	७	०	०	०	०	५९	५६
राम जानकी	८३	१०	०	०	०	०	९३	८३

वस्तीहरू	दाउरा	LP ग्यास	मट्टितेल	गोवर	विद्युत	अन्य	जम्मा	एक भन्दा बढीश्रोत प्रयोग गर्ने
राना गाउँ	६२	१५	०	०	०	०	७७	७६
जम्मा	४२२	८४	०	०	०	०	५०६	३३६
प्रतिशत	८३%	१७%	०%	०%	०%	०%	१००%	६६%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित आधारमा १३% घरधुरीमा दाउरा नै प्रमुख इन्धन हो । यसका अतिरिक्त वैकल्पिकरूपमा पनि इन्धनको प्रयोग गर्ने घरधुरीहरू रहेका छन हाल यो वडाका केही घरधुरीहरूमा खाना पकाउने इन्धनको वैकल्पिक व्यवस्थापन पनि देखिन्छ भने वैकल्पिक इन्धनको रूपमा एल पि ग्यास रहेको छ । भने वाँकी घरधुरीमा दाउराको विकल्प दाउरा नै रहेको छ ।

५.२३. उज्यालोको लागि वत्ती प्रयोग सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा हाल सम्म यहाँका कुल ५०६ सबैघरधुरी मध्ये ८६% अर्थात ४३४ घरधुरीमा केन्द्रीय विद्युत विस्तार भएको छ भने यो वडाको १३% सौर्य उर्जा उज्यालोको प्रमुख श्रोत बनेको छ । उज्यालोको लागि वत्ती प्रयोग सम्बन्धी वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरू	सोलार	माइक्रोहाइड्रो	केन्द्रीय विद्युत	मट्टितेल	गोवरग्यास	अन्य	जम्मा
बोहरा	३८	०	११९	०	०	२	१५९
भगवती	२	०	११६	०	०	०	११८
राधाकृष्ण	३	०	५६	०	०	०	५९
राम जानकी	१९	०	७२	०	०	२	९३
राना गाउँ	६	०	७१	०	०	०	७७
जम्मा	६८	०	४३४	०	०	४	५०६
प्रतिशत	१३%	०%	८६%	०%	०%	१%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२४. सेवासुविधा उपलब्धता सम्बन्धी विवरण

सेवा सुविधा अन्तरगत सामान्यतया सूचना संचार यातायात भौतिक समाग्री आदीको विषयमा यो वडाका कति घरधुरीमा कतिको पहुच रहेको छ भन्ने विषयलाई समेटिएको छ । सूचना संचारमा रेडियो, टेलिभिजन, मोवाइल, यातायात अन्तरगत मोटरसाइकल गाडी र अन्य भौतिक समाग्रीमा फ्रिज, कम्प्युटर जस्ता विषयहरू समावेस गरिएकाछन । समग्रतामा हेर्दा पहिले संचार प्रमुख माध्यम भएको रेडियो अहिले टेलिभिजन इन्टरनेट मोवाइल आदीका कारणले प्रतिस्थापित हुदै गइरहेको अवस्था देखिन्छ । हाल यो वडाका कुल ५०६ घरधुरी मध्ये

३३% अर्थात १६७ घरधुरीमा मात्र रेडियो प्रयोग भइरहेको छ । त्यसैगरी ३९% अर्थात १९९ घरधुरीले टेलिभिजन प्रयोग गरिरहेको छन । संचारको प्रमुख साधन मोवाइल अहिले ९३% अर्थात ४७२ घरधुरीमा प्रयोग भइरहेको छ । सेवा सुविधा उपलब्धताको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः

वस्ती	सेवा सुविधा भएका घरधुरीको विवरण									
	जम्मा घरधुरी	रेडियो	टिभि	मोवाइल	इन्टरनेट	केवुल	गाडी	फ्रिज	मोटर साइकल	कम्प्युटर
बोहरा	१५९	४६	३९	१३९	३	३९	०	५	१	१
भगवती	११८	३३	५७	११४	११	५७	०	२५	४	७
राधाकृष्ण	५९	२४	३२	५८	८	३२	०	११	४	७
राम जानकी	९३	४५	३९	८९	१६	३९	०	६	९	१२
राना गाउँ	७७	१९	३२	७२	४	३२	०	८	२	८
जम्मा	५०६	१६७	१९९	४७२	४२	१९९	०	५५	२०	३५
प्रतिशत		३३%	३९%	९३%	८%	३९%	०%	११%	४%	७%

५.२५. सेवासुविधा उपयोग सम्बन्धी विवरण

माथि उल्लेखित सेवा सुविधा उपलब्ध भएका घरधुरीमा कुन सेवा सुविधा कतिको संख्यामा छ भन्ने आधारमा यसको उपयोग गणना गरिएको छ । यो विश्लेषण देखाए अनुसार कम्प्यूटर गाडी फ्रिज केवुल इन्टरनेट एक घरधुरीमा एउटा मात्र रहेको छ भने रेडियो टेलिभिजन मोवाइल जस्ता वस्तुहरु एक भन्दा धेरै रहेको छन । जसको विवरण वस्ती स्तरीय रुपमा तल प्रस्तुत गरिएको छः

वस्ती	सेवा सुविधाको संख्यात्मक विवरण								
	रेडियो	टिभि	मोवाइल	इन्टरनेट	केवुल	गाडी	फ्रिज	मोटर साइकल	कम्प्युटर
बोहरा	४७	३९	४१४	३	३९	०	५	१	१
भगवती	३३	५७	३५६	११	५७	०	२९	४	७
राधाकृष्ण	२६	३२	२०७	११	३२	०	११	४	७
राम जानकी	५१	३९	३७३	२५	३९	०	६	१०	१६
राना गाउँ	२०	३२	२०१	७	३२	०	८	२	१०
जम्मा	१७७	१९९	१५५१	५७	१९९	०	५९	२१	४१
उपयोग कर्ता	१६७	१९९	४७२	४२	१९९	०	५५	२०	३५

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

५.२६.जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण

कुनैपनि क्षेत्र गाउँ या जिल्लाकै विकासका लागि जीविकोपार्जन मा आत्मनिर्भरता को प्रमुख भुमिका हुने गर्दछ । खाद्यान्न आत्मनिर्भरता को विषयलाई हेरेर गरीवि नक्सांकन गर्दा सामान्यतया आफ्नो उत्पादनले कति समय सम्म खानपुग्छ भन्ने आधारमा गरिन्छ र त्यसलाई मुख्य ४ खण्डमा विभाजन गरिन्छ जसमा आफ्नो उत्पादनले ३ महिना सम्म खानपुग्ने , छ महिना सम्म खानपुग्ने , ९ महिना सम्म खान पुग्ने र १२ महिना वा सो भन्दा वढी समय सम्म खानपुग्ने पर्दछन । विकास प्रकृत्यामा यो उपयुक्त विधि हैन किन भने यतिले मात्र गरीवि मापन गर्दा अधुरो हुन्छ त्यसैले यो वडाको हकमा अत्यन्तै सुक्ष्म विश्लेषण गरेर आफ्नो वार्षिक आम्दानीले (सबै क्षेत्रवाट प्राप्त) हरेक घरधुरीको कति समय सम्म जीविको पार्जन हुन्छ ? भन्ने आधारमा विश्लेषण गरिएको छ । मुख्य रूपमा हरेक सदस्यका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न क्षेत्रहरु खाना, कपडा,शिक्षा,स्वास्थ्य, चाडपर्व, मनोरञ्जन, संचार, अम्मल लगायतका विषयमा हुने खर्चलाई विश्लेषण गरिएको छ यसलाई पनि २ वटा प्रमुख खण्डहरुमा विभक्त गरि अध्ययन गरिएको छ । पहिलो खण्ड अन्तरगत वैदेशिक रोजगारवाट प्राप्त आम्दानीलाई अलग गर्ने हो भने कति समय यो वडाजीविकोपार्जन गर्न सकछ भन्ने विश्लेषण गरिएको छ भने दोश्रो खण्डमा वैदेशिकरोजगार वाट प्राप्त आम्दानी समेतले कति समय जीविकोपार्जन हुन्छ भन्ने विश्लेषण गरिएको छ ।

५.२६.१. वैदेशिक रोजगार विना जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण

वैदेशिक रोजगार वाट प्राप्त भएको आम्दानीलाई अलग गरेर हेर्दा यहि देशको कमाइले भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ ले अधिकतम १४.८ महिना अर्थात ४४५ दिन निर्वाह गर्न सकछ भने वस्ती स्तरीय रूपमा हेर्दा बोहराले ४९५ दिन वा १६. ५ महिना, भगवतीले १७.१ महिना वा ५१२ दिन, राधाकृष्णले १४.७ महिना अर्थात ४४०, रामजानकीले ११ महिना अर्थात ३३० दिन र रानागाउँ १७ महिना वा ५०९ दिन निर्वाह गर्न सकछ । जीवन निर्वाहका आधारमा वस्ती स्तरीय जातीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

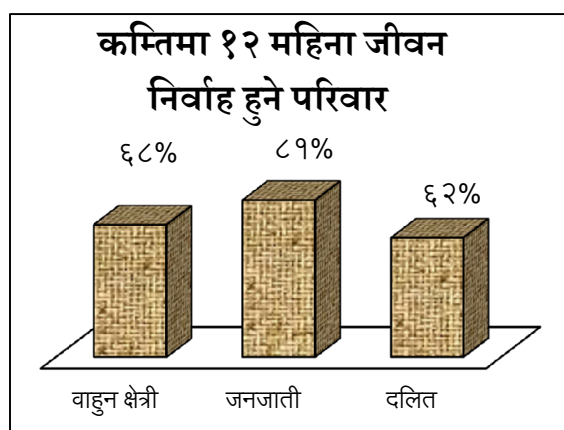
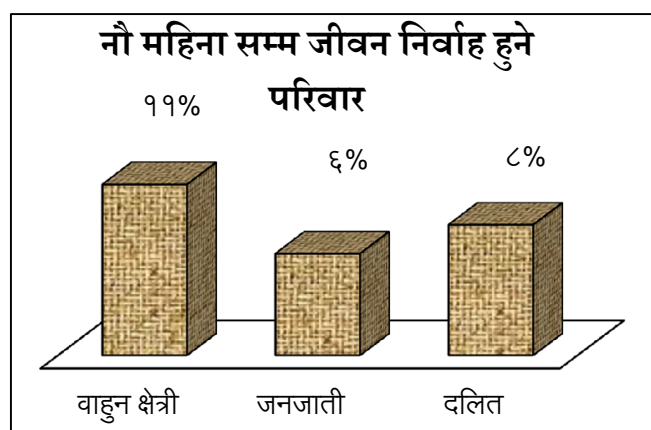
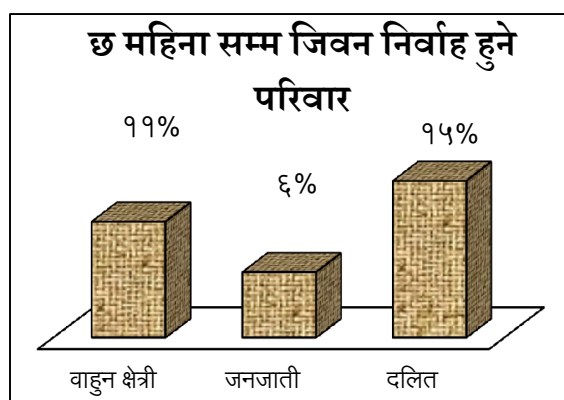
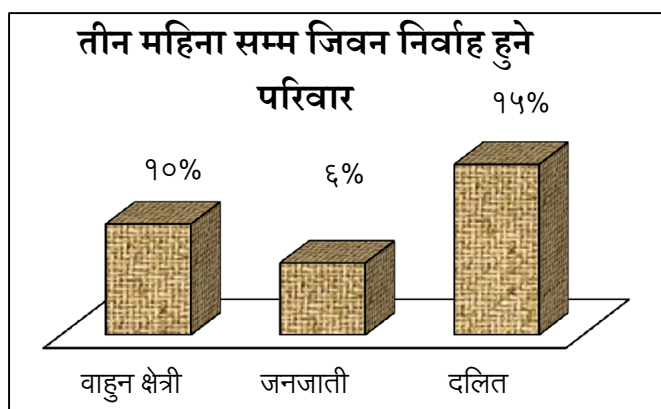
वस्ती	३ महिना सम्म पुग्ने			६ महिनासम्म पुग्ने			९ महिना सम्म पुग्ने		
	वाहुनक्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित
बोहरा	११	०	२	२२	२	४	२१	१	१
भगवती	५	१	०	५	१	१	४	२	१
राधाकृष्ण	४	०	४	६	०	२	५	१	१
राम जानकी	१२	३	०	५	१	०	५	०	०
राना गाउँ	३	०	७	२	०	६	३	०	४
जम्मा	३५	४	१३	४०	४	१३	३८	४	७
प्रतिशत	१०%	६%	१५%	११%	६%	१५%	११%	६%	८%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

वस्ती	१२महिना सम्म पुग्ने			१२महिना भन्दा बढी			आपनो कमाइले जिविको पार्जन गर्ने	
	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	महिना	दिन
बोहरा	१२	०	३	७५	३	२	१६.५	४९५
भगवती	१०	५	१	४७	२४	११	१७.१	५१२
राधाकृष्ण	३	०	०	२३	५	५	१४.७	४४०
राम जानकी	४	१	०	५४	७	१	११.०	३३०
राना गाउँ	२	०	३	१४	६	२७	१७.०	५०९
जम्मा	३१	६	७	२१३	४५	४६	१४.८	४४५
प्रतिशत	९%	१०%	८%	६०%	७१%	५३%		

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित विवरणलाई यो वडामा रहेका वाहुनक्षेत्री ३५७ घरधुरी, जनजाती ६२ घरधुरी र दलित ८७ घरधुरीका आधारमा प्रतिशतमा निकाली अध्ययन गर्न सजिलो होस भनेर स्तम्भ चित्र मार्फत तल प्रस्तुत गरिएको छः

नोट: उल्लेखित स्तम्भ चित्रमा जातीय कुल संख्याको आधारमा % गणना गरिएको हुनाले जातीय %जोड्दा मात्र १०० हुन्छ।

माथि उल्लेखित विवरण अनुसार यो वडामा संख्यात्मक रूपमा जीवन निर्वाह गर्न सक्ने परीवार मा २४४ वाहुन क्षेत्री, ५१ जनजाती र ५३ दलित घरधुरी रहेका छन । यसरी हेर्दा कुल ३४८ घरधुरी मात्र सम्पन्न देखिएका छन जुन कुल घरधुरी संख्याको ६९% हुन आउछ भने अझै १५८ अर्थात ३१% घरधुरी गरीब रहेका छन । कुल ३१% गरीब घरधुरी मध्ये ३३% अर्थात ५३ घरधुरी अति गरिव, ३६% अर्थात ५७ घरधुरी मध्यम गरीब, ३१% अर्थात ४९ घरधुरी गरीब घरधुरी रहेको छन ।

५.२६.२. वैदेशिक रोजगार सहित जीविकोपार्जन सम्बन्धी विवरण

हाल नेपाल नै रेमिट्यान्सवाट चलिरहेको अवस्था छ । ४० लाख नेपालीले विदेशवाट पठाएको रकमले यहाँको जीवन निर्वाहमा महत्वपूर्ण भुमिका निर्वाह गरेको छ तर पनि यसकै खासै ठुलो असर भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा परेको छैन । भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ वाट हाल २८ जना युवाहरु वैदेशिक रोजगारमा गएका छन र उनीहरुले पठाएको पैसाले यहाँको पनि जीविकोपार्जनमा सहायक बनेको छ । तत्कालको अवस्थामा रेमिट्यान्स सहितको आम्दानीले यो वडाको कुल खर्च लाई करिव १५.६ महिना धान्न सकेको छ । वस्तीस्तरमा बोहराको वार्षिक आम्दानीले केवल ५२९ दिन अर्थात १७.६ महिना, भगवतीको ५१५ दिन अर्थात १७.२ महिना, राधाकृष्णको ४५१ दिन अर्थात १५ महिना, राम जानकीको ३४६ दिन अर्थात ११.५ महिना र रानागाउँले ५६१ दिन अर्थात १८.७ धान्न सकेको देखिन्छ । समग्रतामा यो अवस्था भएपनि व्याक्तिगत रूपमा यो वडाको अवस्था भने फरक छ । घरधुरी स्तरमा यो तथ्याडकलाई विश्लेषण गर्दा यो वडाका कुल ५०६ घरधुरी मध्येहाल ३६६ अर्थात करीव ७२% घरधुरी को मात्र जीवन निर्वाह हुन सकेको छ भने अझै पनि १४० अर्थात २८% घरधुरी गरिविको रेखामुनी रहेको छन । वैदेशिक रोजगारमा जाने युवाहरु पनि विशेष गरि भारत तथा खाडी मुलुक तर्फ जाने गरेको हुनाले खासै आम्दानी गर्न सकेको अवस्था छैन । वैदेशिक रोजगार सहितको आम्दानी वाट जीवन निर्वाहका आधारमा वस्ती स्तरीय जातीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

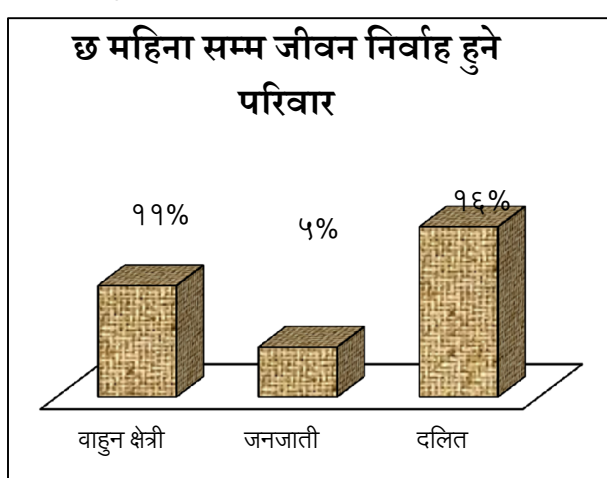
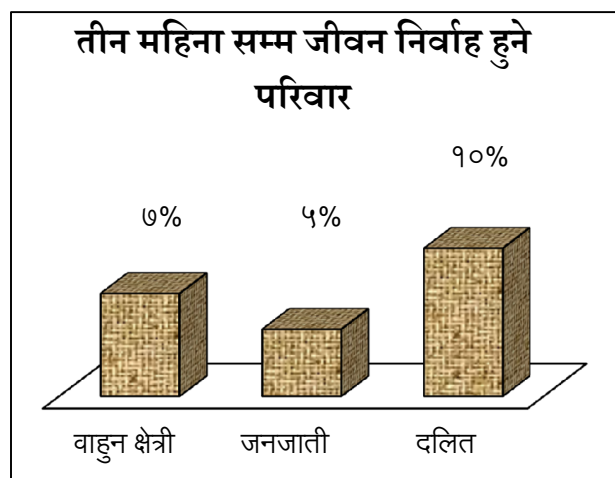
वस्ती	३ महिना सम्म पुग्ने			६ महिना सम्म पुग्ने			९ महिना सम्म पुग्ने		
	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित
बोहरा	७	०	१	२०	१	४	२०	१	१
भगवती	४	१	०	५	१	१	४	२	१
राधाकृष्ण	४	०	२	६	०	३	४	१	१
राम जानकी	१०	२	०	५	१	०	५	०	०
राना गाउँ	१	०	६	२	०	६	३	०	४
जम्मा	२६	३	९	३८	३	१४	३६	४	७
प्रतिशत	७%	५%	१०%	११%	५%	१६%	१०%	६%	८%

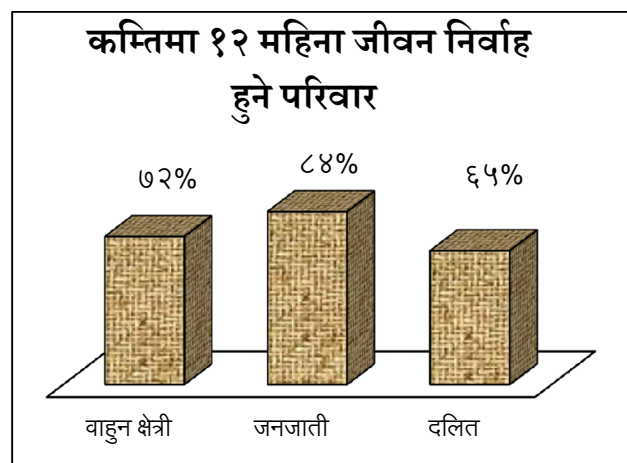
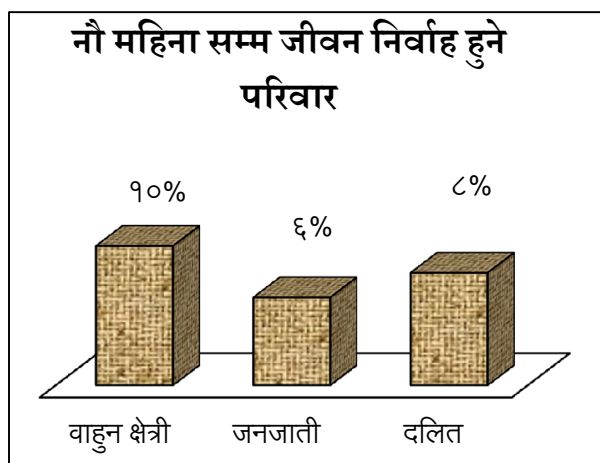
श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ जेष्ठ

वस्ती	१२ महिना सम्म पुग्ने			१२ महिना भन्दा बढी			आपनो कमाइले जिविको पार्जन गर्ने (वस्ती)	
	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	महिना	दिन
बोहरा	११	०	३	८३	४	३	१७.६	५२९
भगवती	११	५	१	४७	२४	११	१७.२	५१५
राधाकृष्ण	४	०	०	२३	५	६	१५.०	४५१
राम जानकी	४	१	०	५६	८	१	११.५	३४६
राना गाउँ	२	०	३	१६	६	२८	१८.७	५६१
जम्मा	३२	६	७	२२५	४७	४९	१५.६	४६७
प्रतिशत	९%	१०%	८%	६३%	७५%	५७%		

श्रोत:घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ जेष्ठ

उल्लेखित विवरणलाई यो वार्ड नं ४ मा रहेका वाहुनक्षेत्री ३५६ घरधुरी जनजाती ७३ घरधुरी र दलित ८६ घरधुरी का आधारमा प्रतिशतमा निकालि अध्ययन गर्न स्तम्भ चित्र मार्फत तल प्रस्तु गरिएको छः

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

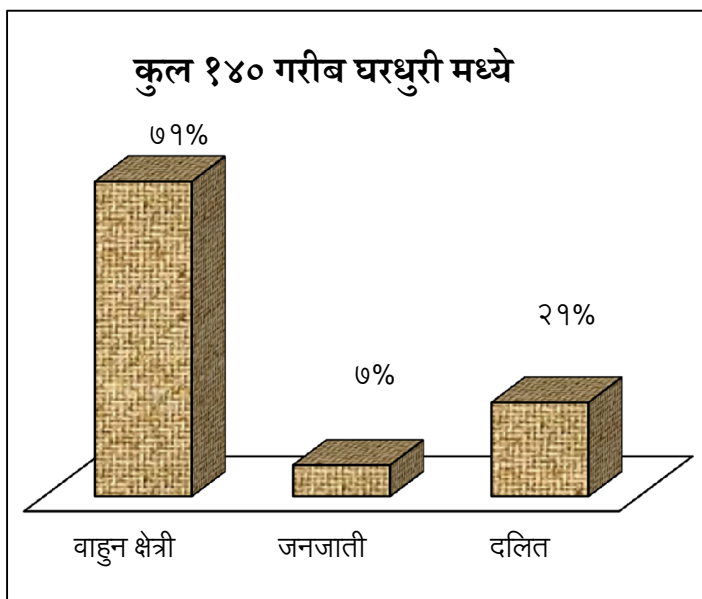
माथि उल्लेखित विश्लेषण वाट सारमा के देखिएको छ भने हालको अवस्थामा वैदेशिक रोजगार पनि नियमित आम्दानीको श्रोत बनीरहेको परिप्रेक्षमा वैदेशिक रोजगार सहितको आम्दानीलाई नै वडाको आम्दानी मान्नु पर्ने हुन्छ । त्यसैले निस्कर्षको रूपमा हाल भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को कुल ५०६ घरधुरी मध्ये ७२% अर्थात ३६६ घरधुरी मात्र खाद्य सुरक्षाका हिसावले सुरक्षित (सम्पन्न) रहेका छन् भने २८% अर्थात १४० घरधुरी असुरक्षित (विपन्न) रहेको छन । विपन्न भित्रका पनि खाद्य सुरक्षाका हिसावले तीन महिना, छ महिना र नौ महिना सुरक्षित भएका परिवारहरूको विवरण माथि उल्लेख गरिसकिएको हुनाले समग्रतामा यो वडाका खाद्यसुरक्षाका हिसावले विपन्न तथा सम्पन्न परिवारको जातीय वस्तीस्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्ती	गरीव			सम्पन्न			जम्मा			कुल जम्मा
	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	वाहुन क्षेत्री	जनजाती	दलित	
बोहरा	४७	२	६	९४	४	६	१४१	६	१२	१५९
भगवती	१३	४	२	५८	२९	१२	७१	३३	१४	११८
राधाकृष्ण	१४	१	६	२७	५	६	४१	६	१२	५९
राम जानकी	२०	३	०	६०	९	१	८०	१२	१	९३
राना गाउँ	६	०	१६	१८	६	३१	२४	६	४७	७७
जम्मा	१००	१०	३०	२५७	५३	५६	३५७	६३	८६	५०६

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

भेरी नगर पालिका वार्ड नं ४का जम्मा गरीब

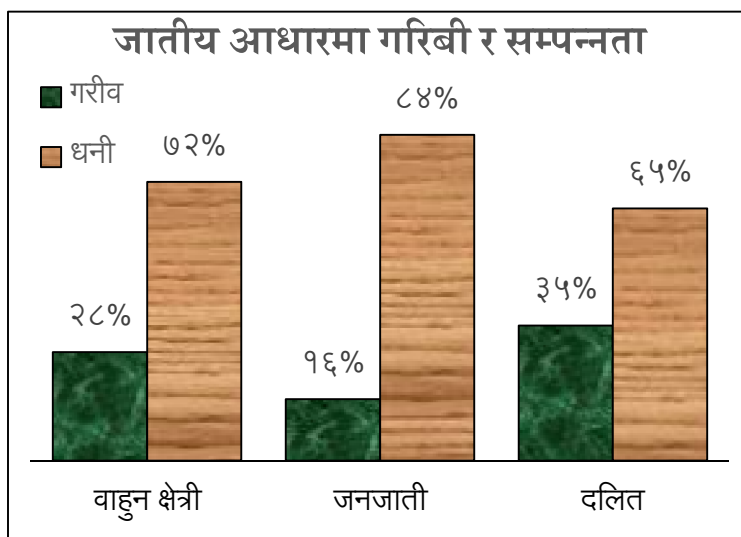
माथिको टेवलले देखाएको विषयलाई २ ढंगले विश्लेषण गर्नु पर्ने हुन्छ । विषयलाई प्रस्ट पार्न प्रतिशतमा देखाउने प्रचलन छ, यसरी देखाउदा कहिले काहि फरक खालको रिजल्ट देखिन सक्छ भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा १% भन्नाले बाहुन क्षेत्रीको हकमा ३.५७ घरधुरी, जनजातीको हकमा ०.६३ घरधुरी, दलितको हकमा ०.८६ घरधुरी र समग्र वडाको हकमा ५.०६ घरधुरीपर्दछ यस्तो अवस्थामा समान बुझाइले परिणाममा प्रभाव पर्दछ । त्यसैले यहाँ समग्र वडाको हकमा कति गरिव छन र त्यसमा कुन जातीको कति प्रतिशत हिस्सेदारी छ भन्ने विश्लेषण गरिएको छ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं

४ का कुल १४० गरीब घरधुरी मध्ये जातीय रूपमा वाहुन क्षेत्री ७९% रहेका छन भने जनजाती ७% रहेका छन त्यस्तै दलित जाती २९% रहेको छन जहा १% वरावर सबै जातका लागि ५.०६ मुल्य रहेको छ । (यही ५.०६ ले स्तम्भ चित्रमा देखाएको % लाई गुणा गर्दा संख्यामा आउछ ।)

जातीय आधारमा गरीब

जातीय आधारमा हेर्दा यो वडामा रहेका घरधुरीलाई वाहुनक्षेत्री, जनजाती तथा दलितका आधारमा विश्लेषण गरिएको छ । यसरी हेर्दा संख्याका आधारमा सबै भन्दा धेरै गरीब वाहुन क्षेत्रीमा रहेको छन भने प्रतिशतका आधारमा दलित जातीमा रहेको छन । वाहुन क्षेत्रीका कुल घरधुरी संख्या ३५७ मध्ये १०० अर्थात ७९% घरधुरी गरिव छन भने जनजातीका कुल ५७ घरधुरी मध्ये १० अर्थात ७% घरधुरी विपन्न रहेको छन त्यसै गरी दलितका कुल ८६ मध्ये ३० अर्थात २९% घरधुरी विपन्न रहेको छन । यसमा १% वरावर वाहुनक्षेत्रीमा ३.५७, जनजातीमा ०.६३ र दलित जातीमा ०.८६ हुन्छ ।

६.घरजग्गामा महिलाको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को कुल जनसंख्या २५५६ मध्ये महिलाको जनसंख्या १३०९ अर्थात ५१% रहेको छ । तर पनि महिलाको नाममा भने केवल १९३ घरधुरीमा मात्र घर जग्गा रहेको छ । यो कुल घरधुरी ५०६ को ३८% हुन आउछ अझैपनि ६२% घरधुरीमा महिलाको नाममा कुनैपनि जग्गा वा घर छैन । जातीय आधारमा हेर्दा वाहुन क्षेत्री मा १२९ घरधुरी, जनजातीमा २७ र दलित जातीमा ३७ घरधुरीमा मात्र महिलाको नाममा अचल सम्पत्ति रहेको देखिन्छ । महिलाको स्वामित्वलाई अझ प्रष्ट बनाउनका लागि घर जग्गा दुवै भएका घर मात्र भएका र जग्गा मात्र भएका गरी तीन खण्डमा विभाजन गरिएको छ जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्ती	वाहुन क्षेत्री			जनजाती			दलित		
	घर जग्गा दुवैमा	जग्गामा मात्र	घरमा मात्र	घर जग्गा दुवैमा	जग्गामा मात्र	घरमा मात्र	घर जग्गा दुवैमा	जग्गामा मात्र	घरमा मात्र
बोहरा	४८	१	१	२	०	०	२	०	०
भगवती	२२	०	१	११	०	१	५	०	०
राधाकृष्ण	१६	१	०	३	०	०	४	०	०
राम जानकी	३२	०	१	७	०	०	१	०	०
राना गाउँ	६	०	०	३	०	०	२०	२	३
जम्मा	१२४	२	३	२६	०	१	३२	२	३

श्रोत:घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

७.परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा कुल ५०६ घरधुरी मध्ये ३३४ अर्थात ६४% घरधुरीले हाल चर्चेको जग्गा ५ रोपनि भन्दा कम रहेको छ । (तथ्याङ्क संकलनका आधारमा लिइएको विवरण हुनाले प्राविधिक रुपमा नमिल्न पनि सक्ने अवस्थाछ) भने १२३ घरधुरी अर्थात २४% घरधुरीकोमात्र ५ देखि १५ रोपनी सम्म रहेको छ । त्यसैगरी १५ रोपनी भन्दा वढी र ३० रोपनी भन्दा कम जग्गा भएका घरधुरीको संख्या ३६ अर्थात ७% रहेको छ । भने ३० रोपनी भन्दा वढी जग्गा भएका घरधुरीको संख्या १० अर्थात २% रहेको छ । पारिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा सम्बन्धीको वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरू	१ देखि ५ रोपनीसम्म	५ देखि १५रोपनी सम्म	१५ देखि ३०रोपनी सम्म	३० देखि ५०रोपनी सम्म	५० रोपनी भन्दामाथि	जग्गा नभएका
बोहरा	४७	७५	२७	९	०	१
भगवती	१०१	१५	१	०	०	१

वस्तीहरू	१ देखि ५ रोपनीसम्म	५ देखि १५रोपनी सम्म	१५ देखि ३०रोपनी सम्म	३० देखि ५०रोपनी सम्म	५० रोपनी भन्दामाथि	जग्गा नभएका
राधाकृष्ण	५०	८	१	०	०	०
राम जानकी	६६	२०	५	१	०	१
राना गाउँ	७०	५	२	०	०	०
जम्मा	३३४	१२३	३६	१०	०	३
प्रतिशत	६६%	२४%	७%	२%	०%	१%

श्रोत:घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

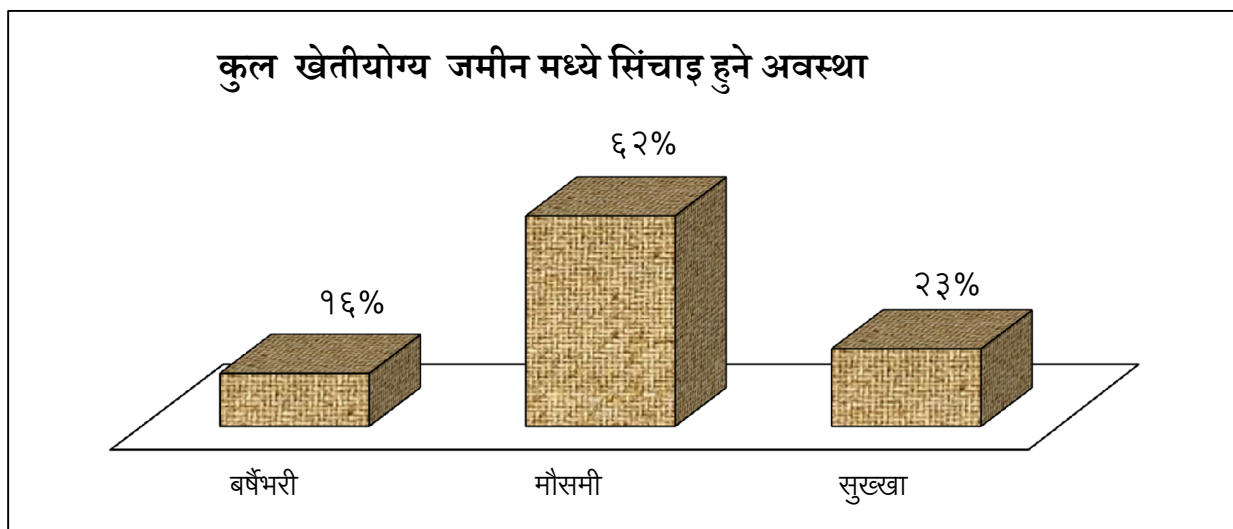
८.सिंचाई सुविधा उपलब्धता सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा कुल खेतीयोग्य जमीन मध्ये २५८५ रोपनी मात्र उपयोग गरिएको छ (प्राविधिक रुपमा यो विवरण फरक हुन सक्छ) जसमध्ये वाह्रै महिना सिंचाइको सुविधा भएको ,वर्षायाममा सिंचाईको सुविधा भएको र सुख्खा गरी तीन भागमा विभाजन गरेर विवरण संकलन गरिएको छ । यो वडाको कुल खेतीयोग्य जमिन मध्ये जातीय आधारमा वाहुनक्षेत्री को २०५७ रोपनी ,जनजातीको १८७ रोपनी र दलित जातीको ३५० रोपनी रहेको छ । समग्रमा कुल खेति गरिएको जग्गा मध्ये ४०१ रोपनीमा वाह्रै महिना सिंचाई सुविधा उपलब्ध छ भने १५९७ रोपनीमा मौसमी सिंचाइको सुविधा रहेको छ र ५८७ रोपनी जग्गा सुख्खा छ । वडाको खेती गरिएको जग्गाको सिंचाइको अवस्थाको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तिहरू	वाहुनक्षेत्री (रोपनी)			जनजाती (रोपनी)			दलित (रोपनी)			जम्मा		
	सिंचाइ हुने अवधी			सिंचाइ हुने अवधी			सिंचाइ हुने अवधी			सिंचाइ हुने अवधी		
	१२महिना	मौसमी	सुख्खा	१२महिना	मौसमी	सुख्खा	१२महिना	मौसमी	सुख्खा	१२महिना	मौसमी	सुख्खा
बोहरा	२६६	७९०	३०८	१६	१७	१७	३६	९०	४७	३१८	८९७	३७२
भगवती	९	१२३	४२	०	४२	१७	८	२०	१४	१७	१८५	७३
राधाकृष्ण	१०	७१	२४	०	६	१	२	१८	१४	१२	९५	३९
राम जानकी	४०	२५०	७५	०	२१	२	०	१	०	४०	२७२	७७
राना गाउँ	०	४८	१	३	१८	१८	११	८२	७	१४	१४८	२६
जम्मा	३२५	१२८२	४५०	१९	१०४	५५	५७	२११	८२	४०१	१५९७	५८७
प्रतिशत	१६%	६२%	२२%	११%	५८%	३१%	१६%	६०%	२३%	१६%	६२%	२३%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित विवरणलाई तल स्तम्भ चित्र मार्फत देखाइएको छ ।

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

९. घरपालुवा पशुपंक्षी सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वडा नं ४ का हरेक घरधुरीमा व्यवसायिक रूपमा नभई आफ्नो उपभोग को लागि पशुपालन गर्ने प्रचलन रहेको छ । हाल यो वडामा उपलब्ध पशुपंक्षीहरुको विवरणले यही कुरा पुष्टि गर्दछ । हाल पालन गरिएका पशुपंक्षीहरुको वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरु	घरपालुवा पशु पंक्षीको विवरण									
	गाई	गोरु	भैसी	राँगा	वाख्रा	भेडा	वंगुर	कुखुरा	हास	परेवा
बोहरा	६५	१४७	३६	११	५०२	६७	०	४१३	०	०
भगवती	१	०	०	०	२७४	०	०	२७६	०	०
राधाकृष्ण	०	०	०	०	२७	०	०	७४	०	०
राम जानकी	२७	३६	१०	६	१४३	१६	०	१५२	४१	१
राना गाउँ	१	०	०	०	२३९	०	०	१०३	०	०
जम्मा	९४	१८३	४६	१७	११८५	८३	०	१०१८	४१	१

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

१०. आर्थिक सम्पन्नता सम्बन्धी विवरण

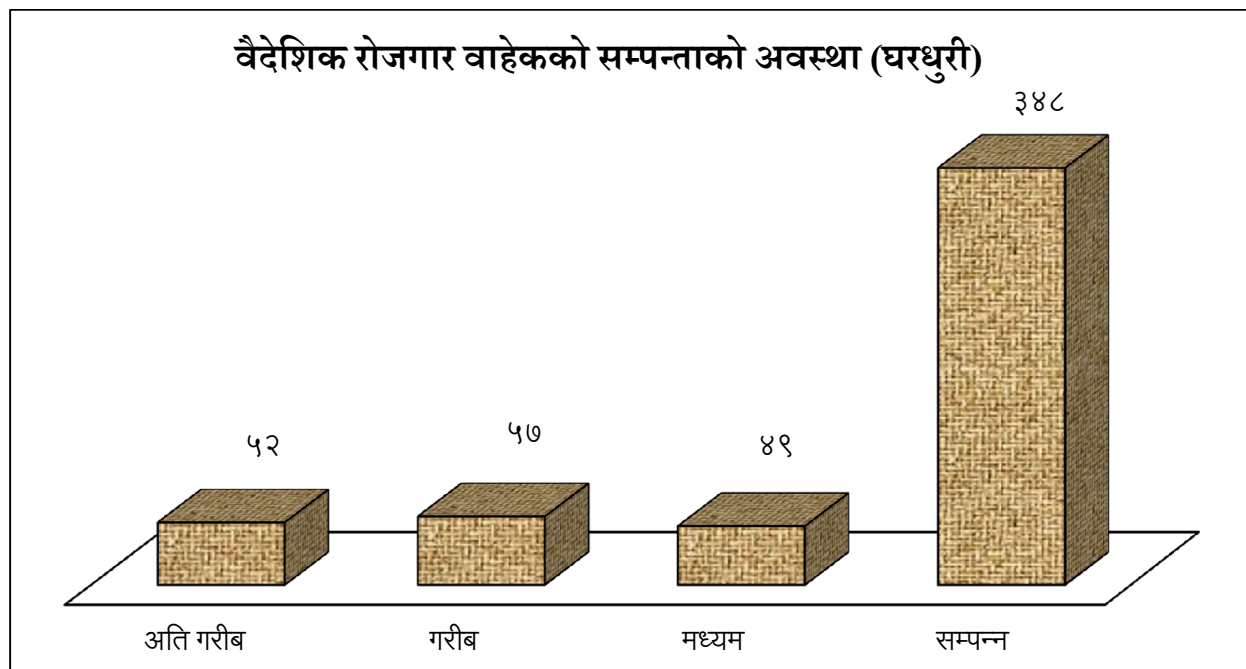
भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ माको खाद्यान्न आत्म निर्भरताका वारेमा माथि प्रसस्त उल्लेख गरिएको छ । समग्रमा हाल यो गाउँपालिकामा रहेका कुल गरीब तथा धनी वर्गको एकै तालिकामा राखेर विश्लेषण गरिएको विवरण तल

प्रस्तुत गरिएको छ । जसमा यो वडाका वैदेशिक रोजगारको आम्दानी वाहेक र सहित कति कति को संख्यामा गरिव छन कतिको संख्यामा धनी छन भन्ने विवरण वस्ती स्तरीय रुपमा तल प्रस्तुत गरिएकोछः

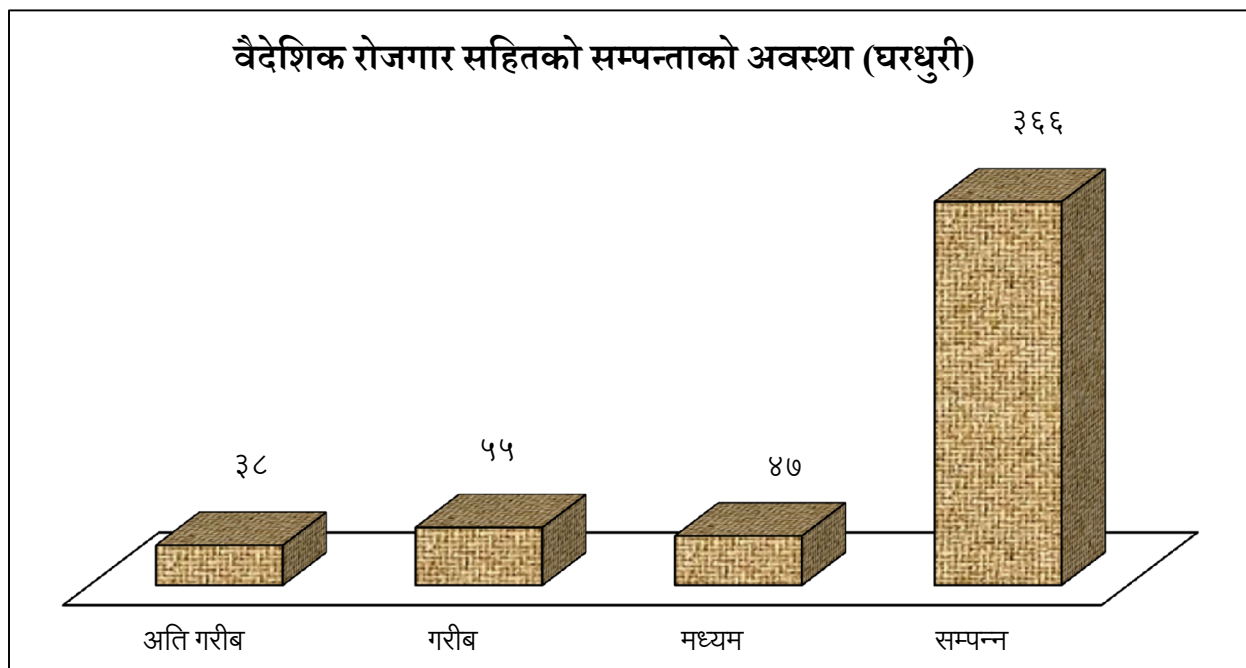
वस्तीहरु	वैदेशिक रोजगार वाहेक को अवस्था					वैदेशिक रोजगारसहितको अवस्था				
	अति गरीब	गरीब	मध्यम	सम्पन्न	जम्मा	अति गरीब	गरीब	मध्यम	सम्पन्न	जम्मा
बोहरा	१३	२८	२३	९५	१५९	८	२५	२२	१०४	१५९
भगवती	६	७	७	९८	११८	५	७	७	९९	११८
राधाकृष्ण	८	८	७	३६	५९	६	९	६	३८	५९
राम जानकी	१५	६	५	६७	९३	१२	६	५	७०	९३
राना गाउँ	१०	८	७	५२	७७	७	८	७	५५	७७
जम्मा	५२	५७	४९	३४८	५०६	३८	५५	४७	३६६	५०६

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित तालिकामा अति गरिव भन्नाले आफ्नो उत्पादन वा कमाइले अधिकतम ३ महिना सम्म जीवन निर्वाह हुने परिवार संख्या, गरीब भन्नाले आफ्नो उत्पादन वा कमाइले अधिकतम ६ महा सम्म जीवन निर्वाह हुने परिवार संख्या , मध्यम भन्नाले आफ्नो उत्पादन वा कमाइले अतिकतम ९ महिना सम्म जीवन निर्वाह हुने परिवार संख्या र सम्पन्न भन्नाले आफ्नो उत्पादन वा कमाइले न्युनतम १२ महिना जीवन निर्वाह हुने परिवार संख्या भन्ने बुझनु पर्दछ र यसमा दाया र बाँया प्रमुख खण्डमा वैदेशिक रोजगार वाट प्राप्त आम्दानी वाहेक र सहितको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ जसलाई तल स्तम्भ चित्रमा पनि देखाइएकोछः

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

११. शिक्षा सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को कुल जनसंख्या २५५६ रहेको छ भने ५ वर्ष भन्दा मुनिको जनसंख्या १९५ रहेको छ । यो संख्या घटाउदा ५ वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या २३६१ हुन आउछ त्यसैका आधारमा शैक्षिक विवरण प्रस्तुत गरिएको छ । यो वडाको कुल जनसंख्याको ११% अर्थात २६९ जना निराक्षर रहेको छन । बाँकी रहेका ८९% जनसंख्या मध्ये ४४% अर्थात १०३१ जना साक्षर (सामान्य पढ्न र लेख्न सक्ने) रहेको छ । भने १२% अर्थात २७६ जना कक्षा पाँच सम्म अध्ययन गरेको जनसंख्या रहेको छ । त्यसैगरी कुल जनसंख्याको १२% अर्थात २८७ जना दश कक्षा सम्म अध्ययन गरेको जनसंख्या रहेको छ भने ६% अर्थात १३७ जनसंख्या एस एल सी सम्म अध्ययन गरेकाछन । प्रमाणपत्र तह पास गरेको ९% अर्थात २०५,स्नातक तह पास गरेको ५% अर्थात १२९ र स्नातकोत्तर तह पास गरेको संख्या १% अर्थात २७ रहेको छ । शिक्षा सम्बन्धी वस्ती स्तरीय तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	निराक्षर	साक्षर	५ कक्षा पास	१० कक्षा पास	SLC	प्रमाणपत्र तह	स्नातक तह	स्नातकोत्तर	तह नखुलेको	कुल जम्म
बोहरा	११७	३१०	९२	९५	४७	४२	१९	२	०	७२४
भगवती	२५	२५९	६८	६९	२४	५६	३८	८	०	५४७
राधाकृष्ण	३३	१११	३६	३७	१९	२१	१७	४	०	२७८

वस्ती	निराक्षर	साक्षर	५ कक्षा पास	१० कक्षा पास	SLC	प्रमाणपत्र तह	स्नातक तह	स्नातकोत्तर	तह नखुलेको	कुल जम्म
राम जानकी	५४	२०७	३९	५०	२८	५१	४२	१३	०	४८४
राना गाउँ	४०	१४४	४१	३६	१९	३५	१३	०	०	३२८
जम्मा	२६९	१०३१	२७६	२८७	१३७	२०५	१२९	२७	०	२३६१
प्रतिशत	११%	४४%	१२%	१२%	६%	९%	५%	१%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

११.१.स्कुल नगएका र विचैमा कक्षा छोडेका वालवालिकाको विवरण

पछिल्लो समयमा शिक्षा क्षेत्रमा सरकारको लगानी अविभावक को चासो र स्वयम विद्यार्थीहरुको चाहना र देखासिकि समेतको कारणले गर्दा विद्यालय नजाने वालवालिकाहरुको दिन प्रतिदिन घट्दै आइरहेको छ । तैपनि कहि कतै यस्तो अवस्था अझैछ । यो वडामा गरिएको अध्ययनमा विद्यालय नगएका वा विचैमा कक्षा छोडेका विद्यार्थीहरुको संख्या ४ रहेको छ ।

११.२.निराक्षर जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को ११ प्रतिशत अर्थात २६९ जनसंख्या निराक्षर रहेको छ । निराक्षर जनसंख्या भित्र विशेष गरेर जेष्ठ नागरिकहरु लगायत अन्य रहेको छन । जातीय आधारमा १८४ जना वाहुन क्षेत्री, २६ जना जनजाती र ५९ जना दलित जाती रहेको छन भने लिङ्गीय आधारमा २१३ जना महिला र ५६ जना पुरुष रहेको छन । लिङ्गीय रुपमा यो संख्या हेर्दा महिला ७९% र पुरुष २१% निरक्षर रहेको छन । यो वडाको जातीय लिङ्गीय र बस्ती विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तिहरु	वाहुनक्षेत्री		जनजाती		दलित		जम्मा		
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
बोहरा	८१	२२	२	१	९	२	९२	२५	११७
भगवती	११	२	५	१	५	१	२१	४	२५
राधाकृष्ण	११	३	४	३	८	४	२३	१०	३३
राम जानकी	३३	१०	८	१	१	१	४२	१२	५४
राना गाउँ	१०	१	१	०	२४	४	३५	५	४०
जम्मा	१४६	३८	२०	६	४७	१२	२१३	५६	२६९

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

११.३.साक्षरता दर सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को साक्षरता ८९% रहेको छ । यहाँको कुल जनसंख्या २३६९ (५ बर्ष भन्दा माथिको मात्र जनसंख्या) मध्ये २६९ अर्थात ११% भन्दा वाहेक सबै जनसंख्या साक्षर रहेको छ । जातीय आधारमा हेर्दा वाहुन क्षेत्री मा ८४% साक्षर रहेका छन भने जनजातीमा ९१% र दलित जातीमा ७७% साक्षरता रहेको छ । जसको जातीय र वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वार्ड नं	वाहुनक्षेत्री			जनजाती			दलित		
	जनसंख्या	निरक्षर	साक्षरता	जनसंख्या	निरक्षर	साक्षरता	जनसंख्या	निरक्षर	साक्षरता
बोहरा	६४३	१०३	८४%	३३	३	९१%	४८	११	७७%
भगवती	३३३	१३	९६%	१५२	६	९६%	६२	६	९०%
राधाकृष्ण	१८६	१४	९२%	३२	७	७८%	६०	१२	८०%
राम जानकी	४२३	४३	९०%	५६	९	८४%	५	२	६०%
राना गाउँ	११३	११	९०%	२३	१	९६%	१९२	२८	८५%
जम्मा	६४३	१०३	८४%	३३	३	९१%	४८	११	७७%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

१२.वार्षिक आम्दानि सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को वार्षिक आम्दानी १५ करोड १० लाख ५९ हजार रहेको छ । यहाँको जनसंख्याको आधारमा हेर्दा प्रतिव्यक्ति आम्दानी ५९ हजार ९९ रुपैया हुन आउछ । वार्षिक आम्दानीको प्रमुख श्रोतहरुमा कृषि पशुपालन, व्यापार, उद्योग व्यवसाय, नोकरी, ज्यालादारी तथा वैदेशिक रोजगारी आदी रहेका छन । वार्षिक आम्दानी जुन जुन पेशा व्यवसाय वाट प्राप्त भएको छ । हाल यो वडामा पेशा व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति तथा वार्षिक आम्दानी को वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

व्यावसायमा संलग्न जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

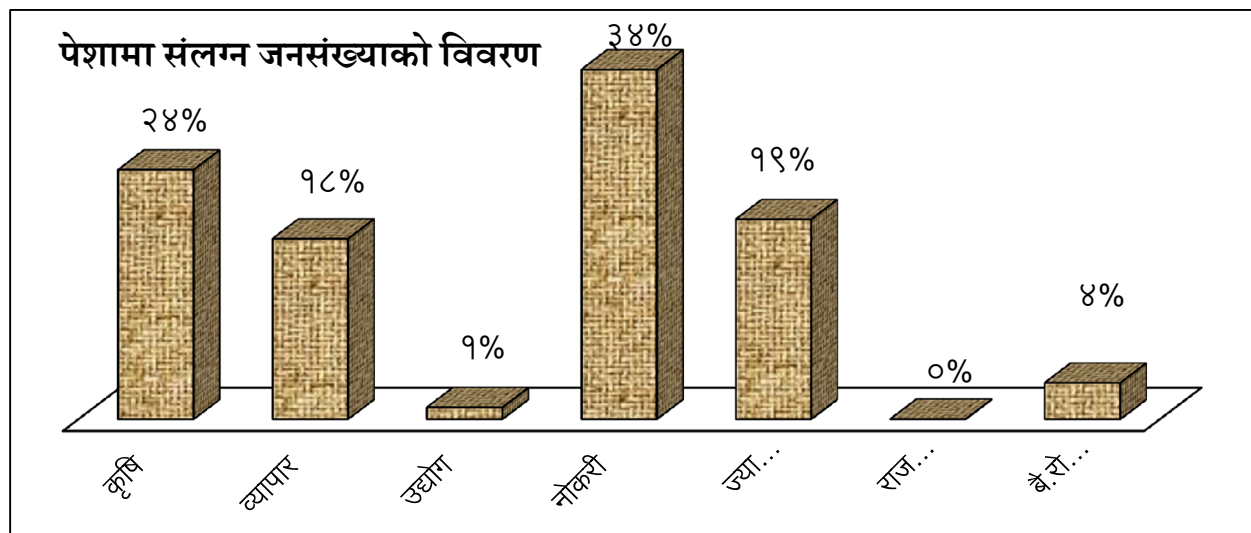
वस्ती	कृषि	व्यापार	उद्योग व्यवसाय	नोकरी	ज्यालादारी	राजनीति	वैदेशिक रोजगार	जम्मा
बोहरा	१२८	३१	२	७०	६८	०	१०	५६३
भगवती	५	६०	४	५४	२०	०	१	४२६
राधाकृष्ण	१३	६	०	४३	२०	०	५	२२२
राम जानकी	३९	१९	२	७३	१६	०	४	३८८
राना गाउँ	७	२३	१	२९	३०	०	८	२५७
जम्मा	१९२	१३९	९	२६९	१५४	०	२८	१८५६
प्रतिशत	१०%	७%	०.५%	१४%	८%	०%	२%	१००%

श्रोतअनुसार वार्षिक आमदानी सम्बन्धी विवरण (रु हजारमा)

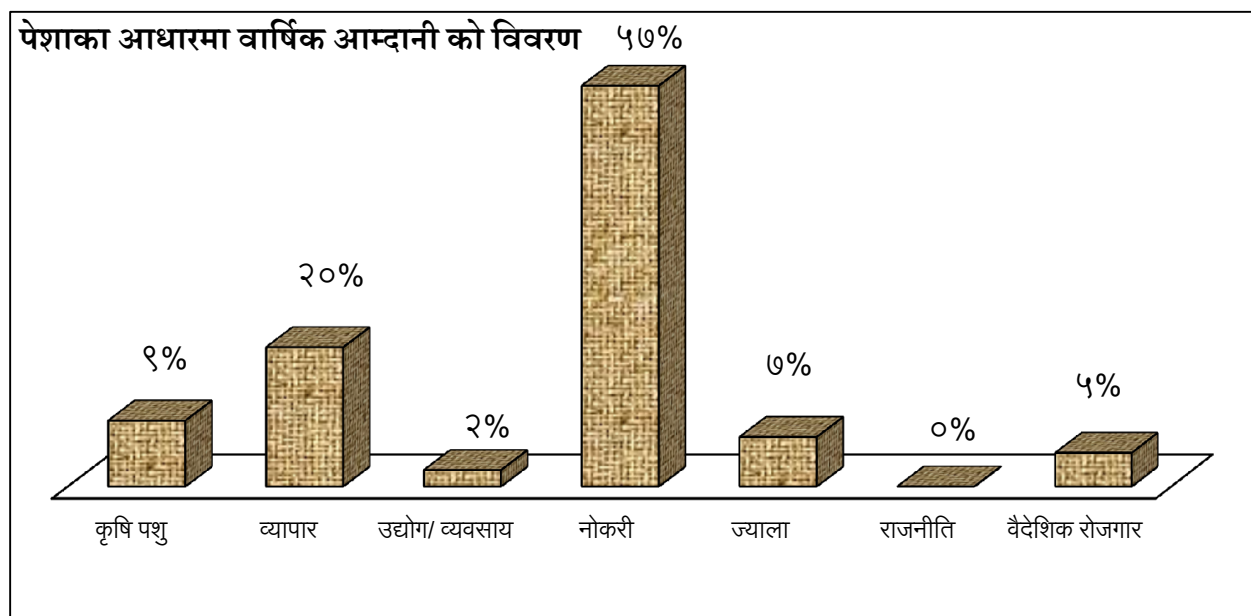
वस्ती	कृषि पशुपालन	व्यापार	उद्योग व्यवसाय	नोकरी			ज्याला	राज नीति	वैदेशिक रोजगार	जम्मा
				नीजि	सरकारी	गैह सरकारी				
बोहरा	९४४१	५९३०	८००	२५०	२१११५	१६६०	३६८९	०	२९६५	४५८४२
भगवती	१३७०	१२७७८	१४४०	०	१५११०	७९०	१३८४	०	२००	३३०७२
राधाकृष्ण	३५०	१८३०	०	०	११७०२	०	१४२०	०	४००	१५७०२
राम जानकी	१६९७	४२५३	८७०	७४०	२२९७४	९३०	६४०	०	१५३०	३३६३४
राना गाउँ	१२३८	५०१२	४००	०	१०३७७	२००	३४७३	०	२११०	२२८१०
जम्मा	१४०९५	२९८०३	३५१०	९९०	८१२७८	३५८०	१०५९८	०	७२०५	१५१०५९
प्रतिशत	९%	२०%	२%	१%	५४%	२%	७%	०%	५%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित तालिकालाई अध्ययन थप सहजता प्रदान गर्न तपशिल अनुसार स्तम्भ चित्र मार्फत देखाइएकोछः

माथि उल्लेखित चित्रमा दिइएको विवरण र सुरुमा व्यवसायमा संलग्नता देखाएको स्तम्भ चित्रमा % फरक पर्नुको कारण यसमा विद्यार्थी र पेशहीन लाइ समावेस नगरिएकोले गर्दा हो ।

१३. वार्षिक उत्पादन सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को वार्षिक उत्पादन सम्बन्धी विवरणमा मुख्य रूपमा ७ भागमा बाडिएको छ । ती खण्डहरूमा अन्नवाली, नगदेवाली, पशुजन्य उत्पादन, तेलहन वाली, दलहन वाली, तरकारी अन्तरगत आलु र फलफुल समावेश गरिएको छ । अन्न वाली मा धान, मकै, कोदोर गहुँ नगदे वालीमा अलैची, अम्लिसो, अदुवा, पशुजन्य उत्पादनमा दुध, मासु, अण्डा, तेलहनमा तोरी, सरस्यौं र दलहनमा मास सीमि मस्याम, तरकारी अन्तरगत आलु र फलफुल अन्तरगत यो वडामा उत्पादन हुने फलफुलहरूको वारेमा विवरण संकलन गरिएको छ । वार्षिक उत्पादन अनुसार यो वडाको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्ती	अन्नवाली (मुरीमा)				तोरी (मुरि)	दाल (मुरि)	आलु (केजी)
	धान	मकै	गहुँ	कोदो			
बोहरा	७९७	७९८	४५८	९	५७६	१०३	९९८८
भगवती	१२	१२	१३	०	१	५	१५५
राधाकृष्ण	३५	६	१५	०	०	०	१७५
राम जानकी	१२८	१२४	८६	५	११	६	१११५
राना गाउँ	२९	०	१०	०	८०	१	१८०
जम्मा	१००१	८६०	५८२	१४	६६८	११५	१०८१३

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

वस्ती	नगदेवाली (केजी)			फलफुल	पशुजन्य			अन्य
	अलैची	कुचो	अदुवा		दुध (लिट्र)	मासु (केजी)	अण्डा (गोटा)	
बोहरा	२७	०	१३९२	३६४५	११९००	६३१०	४१३०	०
भगवती	५०	०	२०	६०	१७३०	३१५४	२७६०	०
राधाकृष्ण	०	०	६४	१५५	१६३०	३८१	७४०	०
राम जानकी	०	०	३४५	९०५	४२००	१८२८	१५२०	०
राना गाउँ	०	०	४६	४२	१००	२५४५	१०३०	०
जम्मा	७७	०	१८६७	४८०७	१९५६०	१४२१७	१०१८०	०

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

१४. वार्षिक उत्पादनको खपत सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को वार्षिक रुपमा उत्पादन भएका वस्तुहरुमा धान, गहुँ, मकै, कोदो, दुध, मासु, अण्डा वाहेक सबैको खपत स्थानीय स्तरमा नै हुन्छ र बाहिर वाट थप ल्याएर जीविकोपार्जन गर्नु पर्ने अवस्था छ । माथि उल्लेखित सबैवालीहरुको खपत कति हुन्छ ? भन्ने बारेमा घरधुरी स्तरमा विवरण संकलन गरिएको थियो जसको वस्ती स्तरीय विस्तृत विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्ती	अन्नवाली (मुरीमा)				तोरी (मुरि)	दाल (मुरी)	आलु (केजी)
	धान	मकै	गहुँ	कोदो			
बोहरा	१३३४	५८२	४३३	१५१	१५९	१५८	२४९८३
भगवती	८८०	९८	२४७	२९३	११८	११८	२१३५०
राधाकृष्ण	३९०	४३	८२	२	५९	५९	७६५६
राम जानकी	६२३	१६७	२०९	९३	९३	९१	१३०१४
राना गाउँ	५८३	१५६	१७९	८	७७	७६	१२९६६
जम्मा	३८१०	१०४६	११५०	५४७	५०६	५०२	७९९६९

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

वस्ती	नगदेवाली (केजी)			फलफुल	पशुजन्य			अन्य
	अलैची	कुचो	अदुवा		दुध (लिट्र)	मासु (केजी)	अण्डा (गोटा)	
बोहरा	०	०	१२०	५९८४	१४६५०	६८८८	१६९१०	०

वस्ती	नगदेवाली (केजी)			फलफुल	पशुजन्य			अन्य
	अलैची	कुचो	अदुवा		दुध (लिट्र)	मासु (केजी)	अण्डा (गोटा)	
भगवती	०	०	२९०	५१२९	२८०३२	७०८१	३२२६०	०
राधाकृष्ण	०	०	३००	२०४२	१२१२८	३६१२	११५६५	०
राम जानकी	०	०	१५५	३१५१	११८४४	३२८१	१२०५४	०
राना गाउँ	०	०	१३६	२६४२	१०३८७	३४९३	१६५६२	०
जम्मा	०	०	१००१	१८९४८	७७०४१	२४३५५	८९३५१	०

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथि उल्लेखित विवरण अनुसार भेरी नगरपालिका वडा नं ४ माथि उल्लेखित विवरण कुनैमा पनि उत्पादनले वार्षिक खपत पुरा गर्न सकेको छैन । यो वडाले वार्षिक रुपमा धान २८०९ मुरी, मकै १८६ मुरी, गहुँ ५६८ मुरी, कोदो ५३३ मुरी, तोरि १६२ मुरी, दाल ३८८ मुरी, आलु ६९१५६ के जि र पशुजन्य उत्पादनहरु वाहिर वाट आयात गर्नु पर्ने हुन्छ ।

१५. वार्षिक खर्च सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को वार्षिक खर्च सम्बन्धी विस्तृत अध्ययन गरिएको छ । जीवन निर्वाहका लागि आवश्यक पर्ने नियमित खर्चका विषयहरुलाई सुक्ष्म रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ । आवासको व्यवस्था भइसकेको हुनाले आवासलाई भने समावेश गरिएको छैन । समावेश गरिएका विषयहरुमा खाना, कपडा, शिक्षा, स्वास्थ्य, चाडपर्व, पशुआहार, पशुस्वास्थ्य, संचार, यातायात, अम्मल, ऋणको व्याज र अन्य गरी १२ वटा शिर्षकमा सूचना संकलन गरिएको थियो जसको वार्षिक खर्च सम्बन्धी वस्ती स्तरीय विवरण टेवल तथा स्तम्भ चित्रको माध्यम वाट तल प्रस्तुत गरिएको छ: (विवरण रु हजारमा)

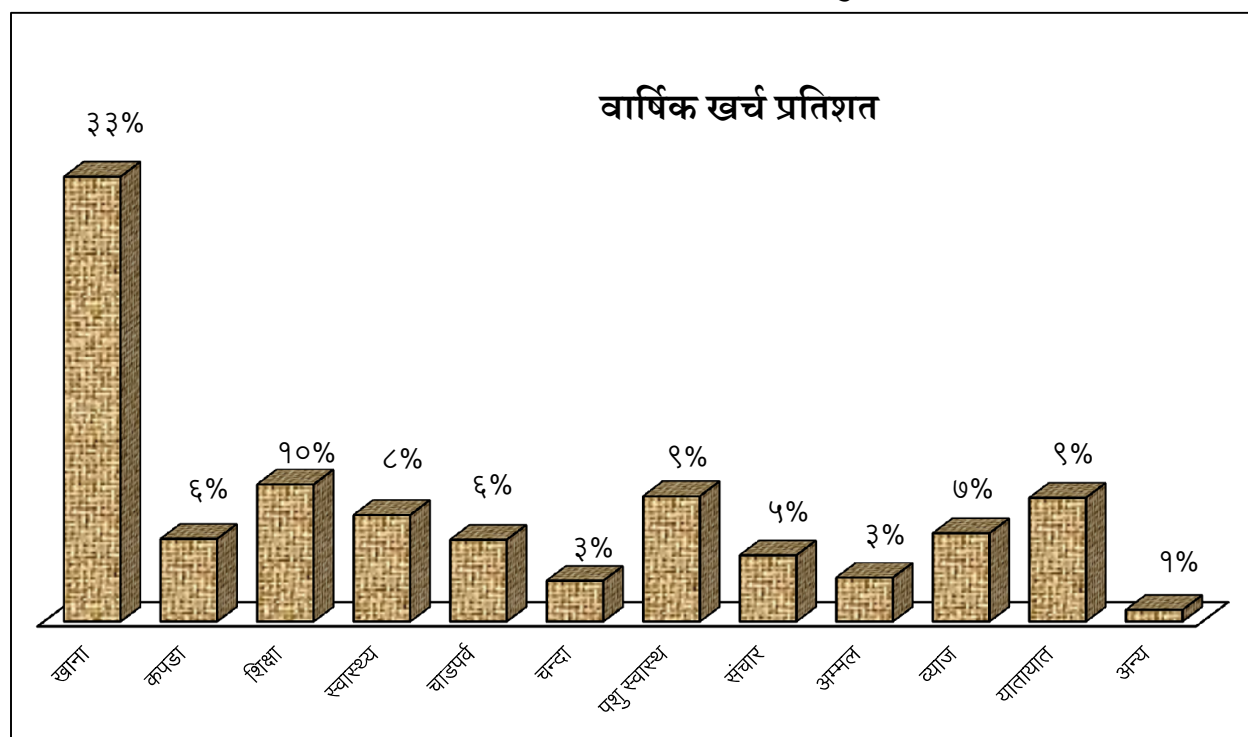
वस्ती	खाना	कपडा	शिक्षा	स्वास्थ्य	चाडपर्व	चन्दा	पशु स्वास्थ्य
बोहरा	११७११	२२०१	२८७७	२८३०	२३५८	५८५	१०२५
भगवती	८६८७	१६३२	२९४४	२०९९	११६६	८६१	७९
राधाकृष्ण	४४४०	८३४	१६१९	१०७३	८९४	३०६	४३
राम जानकी	७८५२	१४७६	२६५७	१८९७	१५८१	११०३	९३४८
राना गाउँ	५३९४	१०१४	१७०४	१३०३	१०८६	६७७	३०९
जम्मा	३८०८४	७१५७	११८०१	९२०२	७०८५	३५३२	१०८०४
प्रतिशत	३३%	६%	१०%	८%	६%	३%	९%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

माथिको टेवलको थप खण्ड

वस्ती	मोवाइल	अम्मल	यातायात	व्याज	अन्य	जम्मा
बोहरा	१५३२	१७८१	१५३७	२७५४	०	३११९१
भगवती	१३१७	६९१	१४०५	२२२४	०	२३१०५
राधाकृष्ण	७६६	३४५	१२२४	९७७	०	१२५२१
राम जानकी	१३८०	७९४	२५८०	३३७६	१०००	३५०४४
राना गाउँ	७४४	१८९	८९२	१३३२	२	१४६४५
जम्मा	५७३९	३८००	७६३८	१०६६३	१००२	११६५०७
प्रतिशत	५%	३%	७%	९%	१%	१००%

माथिको विवरणलाई थप स्पष्ट बनाउनका लागि स्तम्भ चित्र मार्फत तल प्रस्तुत गरिएको छ । जसमा यो वडाको खर्चको अवस्था देखाइएको छ खाना शिक्षा स्वास्थ्य तथा चाडपर्वमा खर्च मुख्य रूपमा केन्द्रित भएको छ ।

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

१६. विरामी हुदा पहिलो उपचार सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ का कुल ५०६ घरधुरी मध्ये विरामी हुदा स्वास्थ्य सम्बन्धी कुन उपाय अवलम्बन गर्छन भन्ने वा कुन निकायमा जान्छन भन्ने आधारमा सूचना संकलन गरिएको छ । मुख्य रूपमा स्वास्थ्य

संस्था, नर्सिङ होम, औषधिपसल, जडिवुटी प्रयोग गर्ने र धामीझाक्रिकोमा जाने घरधुरीको विवरण संकलन गरिएको हो । जस अनुसार विरामी हुदा सबैभन्दा पहिले अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्थामा जाने गरेको कुरा वताएका छन् । भेरी नगरपालिका जिल्लाको सदरमुकाम समेत भएको हुनाले यहाका मानिसहरुलाई अस्पताल जना समस्या नभएको हो । जसको वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरु	अस्पताल जाने	नर्सिङहोम जाने	जडीवुटी प्रयोग गर्ने	औषधि पसल जाने	धामी को मा जाने	अन्य केहि गर्ने	जम्मा घरधुरी
बोहरा	१५७	२	०	०	०	०	१५९
भगवती	११८	०	०	०	०	०	११८
राधाकृष्ण	५७	२	०	०	०	०	५९
राम जानकी	९२	०	०	१	०	०	९३
राना गाउँ	७७	०	०	०	०	०	७७
जम्मा	५०१	४	०	१	०	०	५०६
प्रतिशत	९९%	१%	०%	०%	०%	०%	१००%

१७. प्राकृतिक प्रकोप सम्बन्धी विवरण

सामान्यतया हामीले बुझ्ने भाषामा जसलाई प्रकोप भन्छौ त्यो प्रकोप हैन विपद हो । प्रकोप भनेको विपद पुर्वको अवस्था वा संभावना हो । जस्तो कुनै ठाउमा पहिरो जाने संभावना छ र कुनैपनि वेला त्यहा पहिरो जान सक्छ भने त्यहा पहिरोको प्रकोप छ र जव पहिरो जान्छ त्यसपछि त्यहा विपद आउछ । हामीचाहि पहिरो आइसकेपछि को अवस्थालाई प्रकोप भनिरहेका छौ । संभावित प्रकोपहरुको नक्सांकन गरि त्यसका आधारमा योजना निर्माण गर्नु स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी हो । भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ लाई पनि प्रकोपहरुको नक्शांकन गरि योजना तर्जुमा गर्न सहज वनाउनका लागि यहाँको मुख्य वाढी पहिरो आगालागी जस्ता विषयहरुमा प्रकोप सम्बन्धी विवरण संकलन गरिएको छ जसको वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

बस्तीहरु	पहिरो	वाढी	आगलागी	डुवान	अन्य	जम्मा घरधुरी
बोहरा	४६	०	५	७	१	५९
भगवती	३०	१	०	०	०	३१
राधाकृष्ण	९	०	०	०	०	९
राम जानकी	४५	०	३	३	०	५१

बस्तीहरु	पहिरो	वाढी	आगलागी	डुवान	अन्य	जम्मा घरधुरी
राना गाउँ	४१	०	०	०	०	४१
जम्मा	१७१	१	८	१०	१	१९१
प्रतिशत	३४%	०%	२%	२%	०%	३८%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

१८. नजिकको स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य हाम्रो अनिवार्य सर्तहो त्यसैले यसको उपलब्धता कस्तो रहेको छ भन्ने वारेमा विवरण संकलन गरिएको छ । विरामी हुँदा सबैभन्दा पहिले यो वडाका करिव १००% घरधुरीहरु स्वास्थ्य संस्थामा जाने गरेको विवरण माथि उल्लेख गरिएको छ । जसको आधारमा स्वास्थ्य संस्थाको उपलब्धतालाई कति पैदल दुरी भित्र रहेको छ । भन्ने आधारमा हेर्दा यो वडाका कुल ५०६ घरधुरी मध्ये ५८% अर्थात २९५ घरधुरीलाई आधा घण्टा ४२% अर्थात २११ घरधुरीको लागि स्वास्थ्य संस्था पुग्न १ घण्टा लाग्ने अवस्था छ । जसको वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्ती	आधा घण्टा सम्म	१ घण्टा सम्म	२ घण्टा सम्म	३ घण्टा सम्म	३ घण्टा भन्दावढी
बोहरा	५४	१०५	०	०	०
भगवती	१०३	१५	०	०	०
राधाकृष्ण	२८	३१	०	०	०
राम जानकी	८०	१३	०	०	०
राना गाउँ	३०	४७	०	०	०
जम्मा	२९५	२११	०	०	०
प्रतिशत	५८%	४२%	०%	०%	०%

१९. नजिकको प्रहरी चौकी पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

सुरक्षा जनताको अनिवार्य सर्त हो यसको लागि सरकारले विभिन्न स्थानमा सुरक्षा निकायहरु (प्रहरी पोष्ट) स्थापना गरि प्रहरी परिचालन गरेको छ । भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा पनि यहाका कुल ५०६ घरधुरी ले प्रहरी चौकी सम्म पुग्न लाग्ने समयका आधारमा विवरण संकलन गरिएको छ । जसका आधारमा हेर्दा यहाका ५८% अर्थात २९५ घरधुरी लाई प्रहरी चौकी पुग्न आधा घण्टा समय लाग्छ भने ४२% अर्थात २११ घरधुरीलाई एक

घण्टा सम्म लाग्छ । यो वडाका नजिकको प्रहरी चौकि पुग्न लाग्ने समयका आधारमा घरधुरीको बस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः

वस्तीहरु	आधा घण्टा सम्म	१ घण्टा सम्म	२ घण्टा सम्म	३ घण्टा सम्म	३ घण्टा भन्दावढी
बोहरा	५४	१०५	०	०	०
भगवती	१०३	१५	०	०	०
राधाकृष्ण	२८	३१	०	०	०
राम जानकी	८०	१३	०	०	०
राना गाउँ	३०	४७	०	०	०
जम्मा	२९५	२११	०	०	०
प्रतिसत	५८%	४२%	०%	०%	०%

श्रोतः घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२०. नजिकको बैक पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

पछिल्लो समयमा बैक प्रायजसो नेपालीहरुका लागि अनिवार्य जतीकै भइरहेको छ । यो देशको प्रमुख श्रोत नै वैदेशिक रोजगार भएकाकारण पनि बैक आवश्यक भएको हो । हाल सामाजिक सुरक्षा भत्ता, पेन्सन समेत बैक मार्फत नै निकाशा गर्ने नीति अनुरूप पनि यसको महत्व वढ्दै गइरहेको छ । यसै परिप्रेक्षमा यो वडाका कुल ५०६ घरधुरी लाई बैक सम्म पुग्न कति समय लाग्छ भन्ने आधारमा सूचना संकलन गरिएको छ । जसका आधारमा हेर्दा ५८% अर्थात २९५ घरधुरीले आधा घण्टा र ४२% अर्थात २११ घरधुरीले १ घण्टा पैदल दुरीमा बैक पुग्ने अवस्था छ । यो वडाको नजिकको बैक पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः

वस्तीहरु	आधा घण्टा सम्म	१ घण्टा सम्म	२ घण्टा सम्म	३ घण्टा सम्म	३ घण्टा भन्दावढी	जम्मा
बोहरा	५४	१०५	०	०	०	१५९
भगवती	१०३	१५	०	०	०	११८
राधाकृष्ण	२८	३१	०	०	०	५९
राम जानकी	८०	१३	०	०	०	९३
राना गाउँ	३०	४७	०	०	०	७७
जम्मा	२९५	२११	०	०	०	५०६
प्रतिशत	५८%	४२%	०%	०%	०%	१००%

२१.नजिकको बजार पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

सामान्यतया कुनै पनि सामाग्रीको किनवेच हुने ठाउलाई वजार भनिन्छ तर पनि यहाँ वजार भन्नाले घरहरु पसलहरु भएको ठाउलाई भन्न खोजिएको हो जहा सामान्यतया दैनिक रुपमा आवश्यक पर्ने नुन तेल खाद्यान्न लत्ता कपडा छानीछानी किन्न पाइन्छ । यसका आधारमा भेरी नगरपालिका वडा नं ४ मा उल्लेखनीय बजार नभए पनि सामान्य व्यापारिक केन्द्रहरुलाई बजार भनिएकोछ । यो वडाका ६४% अर्थात ३२३ घरधुरीलाई नजिकको वजार सम्म पुग्नकालागि आधा घण्टा सम्म समय लाग्छ भने ३६% अर्थात १८३ घरधुरीलाई १ घण्टा सम्म लाग्छ । यस वडाको वजार सम्म पुग्न लाग्ने समयका आधारमा घरधुरीको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरु	आधा घण्टा सम्म	१ घण्टा सम्म	२ घण्टा सम्म	३ घण्टा सम्म	३ घण्टा भन्दा वढी	जम्मा
बोहरा	७६	८३	०	०	०	१५९
भगवती	१०१	१७	०	०	०	११८
राधाकृष्ण	२८	३१	०	०	०	५९
राम जानकी	८१	१२	०	०	०	९३
राना गाउँ	३७	४०	०	०	०	७७
जम्मा	३२३	१८३	०	०	०	५०६
प्रतिशत	६४%	३६%	०%	०%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२२. कुपोषण लागेका वालवालिका सम्बन्धी विवरण

यो वडामामा कुपोषण वालवालिकाको विवरण प्राप्त भएको छैन ।

२३. अकाल मृत्यु सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा विगत ५ वर्षमा अकाल मृत्यु हुनेको संख्या ६ रहेको छ । जसको वस्तीस्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरु	मृत्युकोकारण									जम्मा
	एड्स/HIV	क्षयरोग	दुर्घटना	क्यान्सर	अत्महत्या	मुटुरोग	मृगौला	प्रसुतीगराउदा	अन्य	
बोहरा	०	१	३	०	०	०	०	०	०	४
भगवती	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
राधाकृष्ण	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
राम जानकी	०	०	१	०	०	०	०	१	०	२

वस्तीहरू	मृत्युकोकारण									
	एड्स/HIV	क्षयरोग	दुर्घटना	क्यान्सर	अल्महत्या	मुटुरोग	मृगौला	प्रसुतीगराउदा	अन्य	जम्मा
राना गाउँ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	१	४	०	०	०	०	१	०	६

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२४. फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण

आफ्नो घरमा उत्पादन भएको फोहोर मैला व्यवस्थापन सम्बन्धी सूचना संकलन गरेर हेर्दा भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा फोहोर व्यवस्थापन भएको देखिन्छ । २ घरधुरी वाहेकले कुनै न कुनै रुपमा व्यवस्थापन गरेको देखिन्छ । कुल ५०६ घरधुरी मध्ये ६% अर्थात २९ घरधुरीले गाड्ने अथवा कुनै एकिकृत गर्ने ठाउमा फाल्ने गरेको बताए भने ९२% अर्थात ४६८ घरधुरीले जल्ने खालका लाई जलाउने र बाँकीलाइ गाड्ने गरेको विवरण दिएका छन । त्यस्तै १% अर्थात ७ घरधुरीले सड्ने खालका फोहोर हरुलाई मलखाडीमा फाल्ने गरेको र मल वनाउने गरेको जानकारी दिए । त्यसैगरी २ घरधुरीले जतासुकै फाल्ने गरेको बताए । समग्रतामा फोहोर व्यवस्थापनमा यो वडा केहि हद सम्म सचेत भएको देखिन्छ तर अझ व्यवस्थापनमा जोड दिदै जानु पर्ने अवस्था रहेको छ । घरधुरीहरुले फोहोर व्यवस्थापन कसरी गरिरहेका छन भन्ने विवरण वस्ती स्तरीय रुपमा तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्तीहरू	गाड्ने	जलाउने	मल वनाउने	अरुले लैजान्छ	जतासुकै फाल्ने	अन्य	जम्मा
बोहरा	१५	१४०	२	०	२	०	१५९
भगवती	५	११३	०	०	०	०	११८
राधाकृष्ण	१	५६	२	०	०	०	५९
राम जानकी	६	८५	२	०	०	०	९३
राना गाउँ	२	७४	१	०	०	०	७७
जम्मा	२९	४६८	७	०	२	०	५०६
प्रतिशत	६%	९२%	१%	०%	०%	०%	१००%

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२५. सामुदायिक संगठनमा आवद्धता सम्बन्धी विवरण

नेतृत्व क्षमताको विकास र सामाजिक सचेतनाको लागि समुदायिक संगठनको आवद्धता बहुत उपयोगी मानिन्छ । हाल देशका हरेक गाउँगाउँमा विभिन्न प्रकारका सामुदायिक संगठन हरु निर्माण भएकाछन । भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ को पनि सामुदायिक संगठनमा सकृय रहेका घरधुरीको विवरण संकलन गरिएको छ । कुल ५०६ घरधुरी मध्ये

४४० घरधुरीहरू कुनै न कुनै संगठन वा समुहमा आवद्ध भएकाछन । प्रमुख रूपमा स्थानीय समुदायमा आधारित संगठन, स्थानीय सहकारी उपभोक्ता समिति आमा समुह वन समुह वाल समुह आदीमा संलग्न भएका घरधुरीहरूको विवरण संकलन गरिएको छ जसको वस्ती स्तरीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

वस्ती	CBO मा आवद्ध	वन समुहमा आवद्ध	उपभोक्ता समितिमा आवद्ध	सहकारीमा आवद्ध	वाल समुहमा आवद्ध	आमा समुहमा आवद्ध	अन्य समुहमा आवद्ध	समुहमा आवद्ध घरधुरी	
								आवद्ध नभएका	कम्तिमा एउटामा भएका
बोहरा	४	१६	१६	२८	१	२१	११५	१७	१४२
भगवती	०	९	३	८२	२	३५	८३	१३	१०५
राधाकृष्ण	१	१	४	४०	०	१४	२५	१०	४९
राम जानकी	६	१८	२३	३६	२	१४	३५	२२	७१
राना गाउँ	१	४	४	६४	१	२२	४८	४	७३
जम्मा	१२	४८	५०	२५०	६	१०६	३०६	६६	४४०

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२६. वातावरण तथा सरसफाई सम्बन्धी विवरण

वातावरण तथा सरसफाईका लागि भेरी नगरपालिका वडा नं ४ मा विभिन्न प्रश्रावलीहरू समावेश गरेर विवरण संकलन गरिएको थियो । जस अन्तरगत सार्वजनिक शौचालय, फोहोर पानी प्रशोधन शाला, पिउने पानी प्रशोधन शाला, फोहोर फाल्ने किटानी ठाउँ, वायो ग्यास प्लान्ट र सरसफाई मजदुर हरू भए नभएको सुचकहरू राखिएको थियो । यो संगै वडा भित्र दमकल, एम्बुलेन्स, शव वाहान, वसपार्क आदि का वारेमा पनि विवरण संकलन गरिएको थियो । हाल यो वडामा माथि उल्लेखित सेवा सुविधा केही उपलब्ध भएको र केही उपलब्ध नभएको पाइयो । सहजताका लागि वातावरण तथा सरसफाई सम्बन्धी सम्पूर्ण विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ

क्रस	विवरण	छ/छैन	संख्या	संचालक
१	सार्वजनिक शौचालय	छ	२	वडा कार्यापालिका
२	फोहोर पानी प्रशोधन शाला	हो	०	०
३	पिउने पानी प्रशोधनशाला	छ	१	खानेपालनी समिति
४	फोहोर फाल्ने किटानी ठाँउ	छ	१	वडा ले
५	वायो ग्यास प्लान्ट	छैन	०	०

क्रस	विवरण	छ/छैन	संख्या	संचालक
६	सरसफाई मजदुर	०	०	०
७	दमकल सेवा	०	०	०
८	एम्बुलेन्स सेवा	छैन	०	०
९	शव वहान सेवा	छैन	०	०
१०	प्रहरी भ्यान सेवा	छ	१	संचालनमा रहको
११	वसपार्क वा स्टेसन	छ	१	संचालनमा रहको
१२	वसपार्क छ भने कति गाडी आवत जावत गर्छन	छ	५० दैनिक	

श्रोत: घरधुरी सर्भेक्षण २०७५ जेष्ठ

२७. बैंक तथा वित्तीय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा जम्मा ४ वटा बैंकहरू स्थापना भइ संचालित अवस्थामाछन जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	बैंक वा वित्तीय संस्थाको नाम	वस्ती	स्थापना वाखुलेको वर्ष	मुख्य रुपमा प्रवाह गर्ने सेवाहरू
१	नेपाल बैंक लि			
२	लक्ष्मी बैंक			
३	एन आई सि			
४	कस्तुरी बहुदेशीय सहकारी			
५	शुभ लक्ष्मी वचत तथा ऋण सहकारी			
६	जिल्ला सहकारी संघ			

श्रोत: स्थानीय सहकारी तथा नगरपालिका

२८. धार्मिक स्थल सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा रहेका धार्मिक स्थलहरूमा मुख्यगरी हिन्दु धर्म संग सम्बन्धीत मन्दिर हरु रहेका छन भने अन्य धर्म संग सम्बन्धीत धार्मिक स्थलहरू यहाँ रहेका छैनन । यो वडामा धार्मिक स्थलहरूको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछः

क्र स	मन्दिर	गुम्वा	मस्जिद	चर्च
१	कालिका मन्दिर	०	०	०
२	सानिमालिका मन्दिर	०	०	०
३	राम मन्दिर	०	०	०
४	बजिको मन्दिर	०	०	०
५	सरस्वति			
६	कृष्ण मन्दिर गैरीखाली			
७	राधाकृष्ण मन्दिर			
८	काजिवारा			
९	कालिका मन्दिर			
१०	वोहरा शिव मन्दिर			
११	इउरी धल्ला			
१२	कालिका मन्दिर इउरी डाँडा			
१३	इष्टा मन्दिर			
१४	इउरी फुलवारी			

श्रोत: वार्ड कार्यालय

२९. विद्यालय

२९.१. विद्यालयको संख्यात्मक विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा स्कूल जाने उमेरका (५ देखि १४ वर्ष सम्मका) ५०५ जना अर्थात २०% जनसंख्या रहेको छ । यो उमेर भन्दा माथिको जनसंख्या पनि विद्यालयमा पढ्ने गर्छ । हाल यो वडामा जम्मा ३ वटा सरकारी र ३ वटा निजी विद्यालयहरू रहेको छन जसमध्ये एउटा प्रा वि ४ वटा निमावि र एउटा मा वि रहेको छन । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र स	विवरण	सरकारी	सामुदायिक	निजी	कुल जम्मा	कैफियत
१	प्राथमिक विद्यालय	१	०	०	१	

क्र स	विवरण	सरकारी	सामुदायिक	निजि	कुल जम्मा	कैफियत
२	निम्न माध्यमिक विद्यालय	२	०	२	४	
३	माध्यमिक विद्यालय	१	०	०	१	
	जम्मा	३	०	०	३	

श्रोत: शिक्षा शाखा नगरपालिका

२९.२.विद्यालयमा शौचालय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा रहेका कुल ४ वटा सरकारी विद्यालयको वारेमा चर्चा गरिएको छ उल्लेखित विद्यालय मध्ये सबैमा चर्पी रहेको छन भने २ वटा विद्यालयमा शिक्षक तथा छात्र छात्राका लागि एउटै चर्पी को व्यवस्था छभने एउटा विद्यालयमा छात्र छात्राका लागि छुट्टा छुट्टै चर्पी रहेको छ ।। विद्यालयमा भएका शौचालय सम्बन्धी विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

वस्ती	कुल विद्यालय संख्या	चर्पी नभएका विद्यालय संख्या	चर्पीकोविवरण (विद्यालय संख्या लेख्ने)				कैफियत
			सबैले एउटै प्रयोग गर्ने	छात्रछात्रालाईछुट्टै भएको	शिक्षकविद्यार्थी लाई छुट्टै भएको	अपाङ्ग मैत्री	
युरी	१	०	१	१	०	०	१
गैरी खाली	१	०	०	१	०	०	१
वोहरा	१	०	१	०	०	०	१
	३		२	२			

श्रोत: शिक्षा शाखा नगरपालिका

२९.३.तहगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा रहेका कुल ३ वटा सरकारी विद्यालयमा कुल १३ जना शिक्षक हरु कार्यरत रहेको छन जसमध्ये प्रावि तहमा ११ जना र निमावि मा २ जना शिक्षकहरु कार्यरत रहेको छन । लिङ्गीय रुपमा कुल १३जना शिक्षकहरु मध्ये १० जना महिला रहेका छन । त्यसै गरी स्वीकृत दरवन्दीमा कार्यरत १० जना र राहतमा ३ जना शिक्षकहरु रहेका छन । कुल यी मध्ये १० जना स्थायी शिक्षकहरु रहेको छन जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

तह	स्वीकृतदरवन्दीमा कार्यरत			परियोजना		राहत		निजि श्रोत		कुल जम्मा	
	म	पु	जम्मा	म	पु	म	पु	म	पु		
											स्थाइ
प्रा बि	७	३	१०	७	३	०	०	१	०	०	११

तह	स्वीकृतदरवन्दीमा कार्यरत					परियोजना		राहत		निजि श्रोत		कुल जम्मा
	म	पु	जम्मा	स्थाइ		म	पु	म	पु	म	पु	
				म	पु							
नि मा बि	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	२
मा बि	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

श्रोत: शिक्षा शाखा नगरपालिका

२९.४. शिक्षक तथा विद्यार्थी अनुपात सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा रहेका ३ वटा सरकारी विद्यालयमा कार्यरत १३ जना शिक्षक त्यो क्षेत्रमा अद्ययनरत २४५ विद्यार्थीको लागि पर्याप्त हुन कि हैनन भन्ने हिसावले विवरण संकलन गरिएको छ जसको आधारमा यहाका औषत शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:२० रहेको छ । विद्यालय स्तरीय रूपमा शिक्षक तथा विद्यार्थीको संख्या तथा अनुपातका विषयमा विस्तृत विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

क्र स	विद्यालयको नाम	विद्यार्थी संख्या	शिक्षक संख्या	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	कैफियत
१	जानकि प्रा वि यूरी	३९	३	१३	
२	भेरी प्रा वि गैरीखाली	१३५	४	३५	
३	वुदि नि मा वि बोहरा	८०	६	१४	
४	कस्तुरी सहकारी वोर्डिङ स्कुल (निजि)				
५	नोवलिष्ट आधारभुत विद्यालय (निजि)				
६	मन्टेश्वरी (निजि)				
	जम्मा	२५४	१३	२०	

श्रोत: शिक्षा शाखा नगरपालिका

३०. सडक सञ्जाल सम्बन्धी विवरण

भौतिक पूर्वाधार विकासको हिसावले सडक सञ्जालमा यो वार्ड नं ४ जोडीएकोछ । हाल सम्म ४ वटा सडक हरु संचालनमा छन । हाल सम्म यो वडा भित्र रहेको सडक हरुको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	सडकको नाम	वडाभित्र सडकको अवस्थिति		वडा भित्रको दुरी	हालको अवस्था
		देखि	सम्म		
१	छिन्चु जाजरकोट	पासागार	गैरीखाली		संचालनमा

क्रस	सडकको नाम	वडाभित्र सडकको अवस्थिति		वडा भित्रको दुरी	हालको अवस्था
		देखि	सम्म		
२	जाजरकोट जुम्ला	खंलगा	काले खोला		
३	जाजरकोट डोल्पा	खंलगा	ठाटी		
४	गैरीखाली	ठाँटी	ठाँटी		संचालनमा

श्रोत: वार्ड कार्यालयहरु

३१. व्यापारिक केन्द्र सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ जाजरकोट जिल्लाको सदरमुकाम भएकोले यो नै यसको प्रमुख बजार हो भने बाँके जिल्लाको नेपालगंज यहाका जनताले बढी उपयोग गर्ने बजार हो । यो वार्ड नं ४ भित्र रहेका व्यापारिक केन्द्रहरुले यहाँ उत्पादित अन्न तथा पशुजन्य उत्पादन साथै किराना सामाग्री र लत्ताकपडा विक्रि गर्ने गरेका छन । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र स	व्यापारिक केन्द्रको नाम	पुरा ठेगाना	व्यापारहुने मुख्य वस्तु तथा सेवाहरु	कैफियत
१	सिमिको रुख	भेरी नगरपालिका ४	दैनिक उपभोग्य बस्तुहरु	
२	शान्ति चौतारा	भेरी नगरपालिका ४	दैनिक उपभोग्य बस्तुहरु	
३	गैरीखाली	भेरी नगरपालिका ४	दैनिक उपभोग्य बस्तुहरु	

श्रोत: वार्ड कार्यालय

३२. खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा विद्यार्थीहरु खेलको लागि विद्यालयको कम्पाउण्डमा रहेको खेल मैदान वाहेक व्यवसायी प्रयोजनका लागि निर्माण भएका उल्लेखनीय खेल मैदान हरु छैनन । भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा रहेका खेल मैदान सम्बन्धी विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

३३.वालवालिका सम्बन्धी विवरण

३३.१.पार्क तथा वालउद्यान सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा वालवालिकाका लागि वाल उद्यान तथा पार्कहरु व्यवस्थापन गरिएका र व्यवसायिक प्रयोजनका लागि खोलिएका छैनन । यस वडामा रहेको एउटामात्र पार्कको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र स	पार्क तथा वाल उद्यानको नाम	स्थान तथा वार्ड नं	संचालक
१	वि पी शान्ति बाटिका	४	नेपाली सेना

श्रोत: वार्ड कार्यालय

३३.२. बाल क्लव सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा वालवालिकाकाको सर्वाङ्गी विकासका लागि वाल क्लव हरु निर्माण गरि परिचालन गरिएका छन वालवालिकाको हक हितका लागि वोल्ने आफ्ना कुराहरु सम्बन्धीत सरोकारवाला निकायहरु समक्ष राख्ने तथा क्षमता विकास संग सम्बन्धीत विभिन्न कृयाकलाप हरु गर्ने गरि स्थापना भएको वालक्लव हरु यो वार्डमा छैनन ।

३३.३. बाल क्लव तथा वाल समुहले प्रतिनिधित्व गरेका संघ संस्थाको विवरण

पछिल्लो समयमा नीतिगत रुपमा नै वालवालिकाहरुलाई विभिन्न संघ संस्थाहरुमा सहभागी गराउनको लागि व्यवस्था गरिएको छ । स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तरगत वडा नागरिक मञ्च लगायतमा वाल सहभागिता सुनिश्चित गरिएको थियो । ऐले वाल मैत्री स्थानीय शासन व्यवस्थाका लाई अंगिकार गर्ने नीति अनुरूप पनि विभिन्न संघ संस्थामा वालवालिकाको संलग्नता रहेको हुन्छ । भेरी नगरपालिका गाउँपालिकामा वाल क्लव वा वाल समुहले प्रतिनिधित्व गरेका संघ संस्थाहरुको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ । हाल यहाँ त्यस प्रकारका समितिहरुको विवरण आएको छैन ।

३३.४. कामदारको रुपमा घरवाट बाहिर गएका वालवालिकाको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा दैनिक जिविको पार्जनमा समस्या भएका धेरै घरधुरीहरु रहेका छन जसको वारेमा माथि विस्तृत विश्लेषण गरिएको छ । जीवन निर्वाहकै लागि पनि घरवाट बाहिर गएका वालवालिकाहरु पनि रहेको छन । प्राप्त सूचनाका आधारमा ९ जना वालवालिकाहरु घरवाट बाहिर गएकाछन । घरमा खाने लाउने को चरम समस्या भएको हुनाले अविभावकले पनि रोकन खोजेको देखिदैन । ती वालवालिकाहरुको विवरण तल प्रस्तुत

कामको विवरण	वालिका संख्या	वालक संख्या	जम्मा	कैफियत
घरेलु कामदार	२	७	९	
होटल रेस्टुरेन्ट				
उद्योग व्यवसाय				

श्रोत: वाल कल्याण समिति तथा नगर पालिका र अन्य संघ संस्था

३३.५. १८ वर्ष भन्दा कम उमेरमा विवाह गरेका वालवालिकाको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा वाल विवाह प्रसस्तै भएको छ तर यो संख्या कति छ भन्ने स्पस्ट तथ्याङ्क छैन । पछिल्लो समय संचार तथा सामाजिक संजालको वढ्दो विकास क्रम संगै वाल विवाहले प्रश्राय पाउन थालेको छ । वाल कल्याण समिति तथा महिला तथा वालवालिका विकास कार्यालय संग रहेको तथ्याङ्कको आधारमा हेर्दा ५९ वालिका तथा ३२ वालकको विवाह १८ वर्ष भन्दा पहिले नै भएको छ ।

वालिका संख्या	वालक संख्या	जम्मा	कैफियत
५९	३२	९१	

३३.६. परिवार विहिन बालबालिकाको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा परिवार विहिन बालबालिकाहरुको संख्या पनि तुलानात्मक रूपमा बढी भएको पाइएको छ । परिवारमा अविभावकत्व प्रदान गर्ने व्यक्ति नभएका बालबालिकाहरु आफन्तको संरक्षणमा रहेका बालबालिकाहरुसंस्थागत संरक्षणमा रहेका बालबालिकाहरु,सडक बालबालिकाहरु,जेलमा रहेका बालबालिकाहरु लगायत हिंसा यातना पिडित बालबालिकाहरु,वेवारिसे अवस्थामा भेटिएका बालबालिकाहरु विवरण संकलन गरीएको छ । हाल यो वडामा यस्ता प्रकारका कुल ७१ जना बालबालिकाको विवरण फेला परेको छ । जसको परिवार विहिनताको अवस्थाको आधारमा बालबालिकाको संख्या तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	विवरण	बालिका	बालक	जम्मा
१	परिवारको संरक्षण विहिनबालबालिकाको कुल संख्या	११	१७	२८
२	परिवारमा वयस्कव्यक्ति नभएका बालबालिका संख्या	३	८	११
३	आफन्तको संरक्षणमा रहेकाबालबालिका संख्या	७	८	१६
४	संस्थागत संरक्षणमा रहेकाबालबालिका संख्या	२	३	५
५	सडक बालबालिका संख्या	०	९	०
६	जेलमा रहेका बालबालिका संख्या	०	०	०
७	हिंसा यातना पिडित बालबालिका संख्या	४	७	११
८	वेवारिसे अवस्थामा फेलापरेका बालबालिका संख्या	०	०	०
९	वेचविखनमा परेका बालबालिका संख्या	०	०	०

श्रोत: महिला शाखा

३४. महिला हिंसा सम्बन्धी विवरण

कानुनी रूपमा जती धेरै प्रावधानहरु थपिदै आए त्यतिनै धेरै महिला हिंसाका घटनाहरु बढ्दै गएजस्तो देखिएको छ तर वास्तविकत यो भन्दा फरक हो । महिला हिंसाका घटनाहरु पहिले पनि हुन्थे र ऐले पनि हुन्छन तर फरक यति हो पहिले प्रायजसो घटनाहरु परिवार भित्रै दविन्थे भने ऐले सार्वजानिक हुन थालेका हुन । सूचना संचार र सामाजिक संजालको व्यापकताले गर्दा कतिपय घटनाहरु स्वयम पिडितले नचाहादा नचाहादै पनि वाहिरिन थालेका छन भने कतिपय अवस्थमा महिलाहरु आफै पिडा व्यक्त गर्न थालेका छन । यो वडाको पछिल्लो तथ्याङ्कका आधारमा कुल ९५ जना महिलाहरु हिंसा पिडित पाइएको छ जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र स	विवरण	संख्या	कैफियत
१	घरेलु हिंसा वाट पिडितमहिला	३८	
२	वेच विखनमा परेको महिला	०	
३	श्रीमान वाट पिडित महिला	४७	

क्र स	विवरण	संख्या	कैफियत
४	द्वन्द्व वाट पिडित महिला	३	
५	सामाजिक कुरिति वाट पिडित महिला	७	
		९५	

श्रोत: महिला शाखा

३५.सरकारी कार्यालय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा सरकारी कार्यालयहरुमा वडा कार्यालय मात्र संचालित अवस्थामा छ अन्य कार्यालयहरु संचालनमा छैनन ।

क्र स	कार्यलयको नाम	फोन नं	जम्मा दरवन्दी	कार्यरत कर्मचारी	कैफियत
१	जि प्र का				
२	कारगार				
३	आर्मि क्याप				
४	वार्ड कार्यालय				
५	कृषि ज्ञान केन्द्र				
६	कोष तथा लेखा नियन्त्रक				
७	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति				
८	सिंचाइ विकास डिभिजन				
९	नेपाल टेलिकम				

श्रोत: वार्ड तथा अन्य कार्यालय

३६.पुल पुलेसा सम्बन्धीविवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा एउटा ट्रस पुल मात्र रहेको छ । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ:

क्रस	पुलपुलेसाको नाम	खोला / नदी	पुलकोप्रकार	निर्माण भएको साल	सहयोग
१	पासागार	पासागार	ट्रस	२०६०	जि वि स

श्रोत: वार्ड कार्यालय तथा पुल निर्माणमा काम गरेका गैसस हरु

३७. व्यापार व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ भित्र रहेका प्रमुख व्यवसायहरूको विवरण संकलन गरिएको छ । सामान्यतया निश्चित क्षेत्र भित्र आवश्यक पर्ने खालका व्यवसायहरूको सुची तयार पारी ती मध्ये कति व्यवसायहरू कतिको संख्यामा रहेका छन भन्ने हिसावले विवरण संकलन गरिएको छ । यो वडामा पनि त्यती धेरै व्यवसाय र व्यवसायीहरू देखिदैनन तैपनि केहि व्यवसायहरू निश्चित संख्यामा रहेको छन । यहाँ यो वडा भित्र नभएका व्यवसायको सुची समावेस गरिएको छ । यसले पाठकलाई त्यो व्यवसय गर्ने मानिसहरू नभएको भन्ने सुनिश्चित गर्नका लागि सहयोग पुग्नेछ भने व्यवसायीलाई कति प्रतिस्पर्धी रहेको छन भन्ने विषय बुझ्न सहज हुने साथै व्यवसाय स्थापनाका लागि सहयोग पुग्ने हुन्छ । हाल यो वडामा संचालन भइरहेका व्यवसायहरूको गणितीय विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछः

क्र स	व्यापारव्यवसाय विवरण	संख्या	हालको अवस्था	कैफियत
१	दुग्ध व्यवसायी	१	संचालनमा रहेको	
२	टेलर्स	१५	संचालनमा रहेको	
३	सुनचाँदी व्यवसायी	९	संचालनमा रहेको	
४	भाँडा व्यवसायी	३	संचालनमा रहेको	
५	होटल व्यवसायी	३५	संचालनमा रहेको	
६	फेन्सी व्यवसायी	४१	संचालनमा रहेको	
७	क्लिनिक तथा औषधी व्यवसायी	३	संचालनमा रहेको	
८	तरकारी तथा फलफुल व्यवसायी	८	संचालनमा रहेको	
९	इलेक्ट्रोनिक व्यवसायी	१२	संचालनमा रहेको	
१०	मासु व्यवसायी	३	संचालनमा रहेको	
११	सैलुन तथा व्युटीपार्लर व्यवसायी	५	संचालनमा रहेको	
१२	उद्योग	३	संचालनमा रहेको	
१३	आर्ट व्यवसायी	१	संचालनमा रहेको	
१४	वेकरी तथा मिष्ठान्न व्यवसायी	२	संचालनमा रहेको	
१५	बोर्डिङ स्कुल संचालन	२	संचालनमा रहेको	
१६	ठेक्कापट्टा व्यावसायी	५०	संचालनमा रहेको	

क्र स	व्यापारव्यवसाय विवरण	संख्या	हालको अवस्था	कैफियत
१७	जुत्ता पसल	१५	संचालनमा रहेको	
१८	किराना पसल	३७	संचालनमा रहेको	
१९	फोटो स्टुडियो	५	संचालनमा रहेको	
२०	फर्निचर व्यवसायी	५	संचालनमा रहेको	
२१	राइस मील	२	संचालनमा रहेको	
२२	गाडी वर्कसप	५	संचालनमा रहेको	
२३	घडिरेडीयो टिभि मर्मत	१३	संचालनमा रहेको	
२४	पेट्रोल पम्प	०	०	
२६	चस्मा पसल उद्योग	१	संचालनमा रहेको	
२७	ग्यास डिलर	०	०	
२८	पुस्तक व्यवसायी तथा फोटोकपी	३	संचालनमा रहेको	
२९	सहकारी	२	संचालनमा रहेको	
३०	मनि ट्रान्सफर	६	संचालनमा रहेको	
३१	वैक	८	संचालनमा रहेको	
३२	मदिरा व्यवसाय	१२	संचालनमा रहेको	
३४	कानून व्यवसायी परामर्श सेवा	५	संचालनमा रहेको	
३५	खाजा घर तथा चिया पसल	२०	संचालनमा रहेको	
३६	ट्युसन सेन्टर	०	०	
३७	केवुल व्यवसाय	०	०	
३८	माटाका भाँडा वनाउने व्यवसाय	०	०	

श्रोत: प्रत्यक्ष अवलोकन तथा उद्योग वाणिज्य संघमा रहेको विवरण

३८. हवाई सेवा सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा हवाईसेवा सुविधा उपलब्ध छैन । यहाँका मानिसहरु विशेषत काठमाडौं तर्फ हवाई मार्ग वाट जानु परेमा रुकुमको चौरजहारी तथा बाँके जिल्लाको नेपालगञ्ज वाट जाने गर्छन भने नत्र गाडी वाट नै

अन्य जिल्ला जाने गर्दछन । यो वडाको सबै भन्दा नजिकको विमानस्थल पनि २ घण्टाको यात्रा दुरीमा रहेको चौरजहारी विमान स्थल हो ।

३९. पशुवधशाला सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा वार्षिक झण्डै २४ टन भन्दा बढी किलो मासु खपत हुने गर्दछ । यहाँ सुरक्षित वधशाला निर्माण गरिएको नभएपनि २ वटा पशुवधशालाहरु संचालनमा रहेकाछन । स्थानीय रुपमा गाउँमा मारिने पशुहरु घरधुरीमा नै मारिने गरेकोले यसको त्यती धेरै आवश्यक पनि देखिएको छैन । हाल यो वडामा संचालित वधशालाको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ

क्र स	पशुवधशाला नाम	स्थान	संचालक	हालको अवस्था
१	शाही पशु बधशाला	गैरीखाली		संचालनमा
२	सुर्खेति			

श्रोत: वार्ड कार्यालय

४०. शव दाह संस्कार सम्बन्धी विवरण

सामान्यतया शव दाह संस्कारका लागि २ वटा विधिहरु नेपालमा प्रचलित छन भने उच्च हिमाली क्षेत्रमा २ भन्दा बढी पनि प्रचलन मा रहेको छन । मुख्य २ विधिमा जलाउने र गाड्ने पर्दछन । यो भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा पनि यीनै २ विधिहरु प्रचलनमा रहेको छन । यो विधि प्रयोगमा धर्मका हिसावले बढी प्रभाव पारेको देखिन्छ । प्रमुख रुपमा हिन्दु धर्मावलम्बीहरुले शवलाई जलाउने र बौद्ध तथा इसाईहरुले गाड्ने गरेको पाइएको छ जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	दाहसंस्कारको तरिका	प्रमुख रुपमासंलग्न हुने जाती	प्रमुख रुपमासंलग्न हुने धर्म	दाहसंस्कारका प्रमुख स्थानहरु
१	जलाउने	ब्रह्मण, क्षेत्री जनजाती तथा दलित	हिन्दु	शिवालय सिमाघाट
२	गाड्ने			

श्रोत: प्रत्यक्ष अवलोकन छलफल

४१. व्यवसायिक पकेटक्षेत्र सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा व्यवसायिक रुपमा तरकारी को व्यवसायिक संभावना रहेको छ । । हाल यो क्षेत्रमा व्यवसायिकताको सुरुवात भएपनि व्यवसायिक उत्पादन भने सुरु भएकोछैन । जसको विवरण तल प्रस्तुत छ ।

क्रस	व्यवसायकोनाम	स्थान	अनुमानितवार्षिक उत्पादन	रोजगारीसंख्या		कैफियत
				प्रत्यक्ष	अप्रत्यक्ष	
१	पासागार तरकारी पकेट क्षेत्र	पासागार	१०००	०	४०	

क्रस	व्यवसायकोनाम	स्थान	अनुमानितवार्षिक उत्पादन	रोजगारीसंख्या		कैफियत
				प्रत्यक्ष	अप्रत्यक्ष	
२	बरला तरकारी पकेट क्षेत्र	बरला	२०००	०	५५	

श्रोत: कृषि तथा पशुसेवा कार्यालयमा रहेको अभिलेख २०७४

४२. होटल सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ जिल्लाको सदरमुकाम भएको हुनाले यहा विभिन्न प्रकारका होटलहरु रहेकाछन जसमा व्यवसायिक रुपमा तालीम हल समेत भएका होटलहरु, खाना आवास सुविधा भएका होटलहरु लगायत अन्य रहेको छन । होटलहरुमा हाल वजार क्षेत्रमा प्रसस्त पाइने खानेकुरा हरु पानिपुरी चटपटे समेत पाइने गरेकोछ । यहका होटलहरु मुख्य रुपमा ४ प्रकारका रहेको छन । खाना तथा आवासको सुविधा भएर तालिम हल समेत भएका ,खाना तथा आवासको सुविधा भएका, खाना खाने मात्र सुविधा भएका ,सामान्य चिया नास्ता मात्र खाने सुविधा भएका । उल्लेखित होटलहरु मध्ये ८०% भन्दा वढी दर्ता भएका छैनन । हाल यो वार्ड नं ४ मा रहेका होटल व्यवसाय सम्बन्धी विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	होटलको किशिम	संख्या	स्थान
१	खाना आवास सहित तालिम हल को सुविधा भएको	३	गैरीखाली बसपार्क
२	खाना आवास को सुविधा भएको	२१	
३	खानाको सुविधा भएको आवास नभएको	३७	
४	सामान्य चिया तथा नास्ता पसल	१३९	

श्रोत: वार्ड नं ४ मा रहेको अभिलेख तथा प्रत्यक्ष अवलोकन

४३. सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा जाजरकोट जिल्लाको जिल्ला प्रहरी कार्यालय तथा आर्मी व्यारेक रहेको छ जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ ।

क्रस	सुरक्षा निकायको विवरण	रहेको स्थान	दरवन्दी संख्या	कैफियत
१	जि प का	गैरीखाली		
२	आर्मी व्यारेक	कालिका		

श्रोत: वार्डकार्यालय / जिल्ला प्रहरी कार्यालय

४४. वन्य जन्तु तथा चराचुरुङ्गी सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा ३ वटा सामुदायिक वन रहेका छन भने अन्य राष्ट्रिय वन पनि प्रसस्त रहेको छ । हाल यो वार्ड भित्र मुख्य रूपमा १७ प्रकारका वन्य जन्तु र २५ प्रकारका चराचुरुङ्गीहरू पाइने गरेकाछन । यो केहि प्रमुख वन्य जन्तु तथा चराचुरुङ्गीको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ

क्रस	चराको नाम	क्रस	चराको नाम	क्रस	चराको नाम	कैफियत
१	लुइचे	१०	काकाकलु	१९	जुरेली	
२	कालिज	११	दिकुल्चो	२०	रुपी	
३	चील	१२	मैना	२१	धोविनी	
४	गिद्ध	१३	सुगा	२२	लाटोकोसेरो	
५	काग	१४	भंगेरा	२३	कोटेरो	
६	न्याउली	१५	गौथली	२४	लामपुच्छे	
७	टकठके	१६	कोइली	२५	कोकले	
८	ढुकुर	१७	च्याखुरा	२६		
९	तित्रा	१८	बाज	२७		

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय

यसैगरी यो वार्ड नं ४ मा पाइने प्रमुख वन्यजन्तुको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछ:

क्रस	वन्य जन्तुको नाम	क्रस	वन्यजन्तुको नाम	क्रस	वन्य जन्तुको नाम	कैफियत
१	चितुवा	७	रतुवा	१३	खरायो	
२	भालु	८	वनढाडे	१४	बदेल	
३	स्याल	९	दुम्सी	१५		
४	घोरल	१०		१६		
५	मृग	११	वाँदर	१७		
६	फ्याउरो	१२		१८		

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय

४५.रुख तथा जडिवुटी सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा प्रसस्त वन क्षेत्र रहेको छ । सबै वनस्पतीको विवरण लिन कठिन हुने भएकोले प्रमुख रूपमा काठ उत्पादन हुने र जडिवुटीहरू को वारेमा विवरण संकलन गरिएको छ । जस अनुसार हाल यो वडामा २७

प्रजातिका वनस्पती रहेको छन भने प्रमुख रूपमा ६ प्रजातिका जडिवुटीहरु रहेको छन । हाल यो वार्ड नं ४ का रुख तथा जडीवुटीका प्रमुख प्रजाती सम्बन्धी विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा पाइने प्रमुख वनस्पतीको विवरण

क्रस	वनस्पतीको नाम	क्रस	वनस्पतीको नाम	क्रस	वनस्पतीको नाम	कैफियत
१	साल	१०	धाइरा	१९	टुनी	
२	बाँज	११	लामपाते	२०	खनाया	
३	रुयाज	१२	भला	२१	मौवा	
४	काउलो	१३	रुइनु	२२	असुरो	
५	लालीगुराँस	१४	खिरो	२३	मर्काउलो	
६	फलाँट	१५	काफल	२४	कोटीमरो	
७	ठिन्के	१६	चोत्रा	२५	घुयालो	
८	कटुज	१७	तिजु	२६	अयार	
९	सादन	१८	मेल	२७		

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय जाजरकोट

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा पाइने मुख्य मुख्य जडीवुटीहरु

क्रस	जडिवुटीको नाम	क्रस	जडिवुटीको नाम	क्रस	जडिवुटीको नाम	कैफियत
१	काउलो	३	तेजपत्ता	५	तितेपाती	
२	टिमुर	४	चोत्रा	६	कुरिलो	

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय जाजरकोट

४६.भु संवेदनशिल क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा भु संवेदनशिल क्षेत्रहरु मुख्य रूपमा २ स्थानमा रहेको छ । । भु संवेदनशिल भन्नाले पहिरो जाने क्षेत्र भनिएको हो । पहिरो विभिन्न कारणले जाने गर्दछ ।समान्यतया वर्षायमामा पानी परेसंगै विभिन्न क्षेत्रमा पहिरोजाने गर्दा तर यो खालको पहिरो पानी रोकिए पछि आफै रोकिन्छ र यस्तो खालको पहिरोले तत्कालिन अवस्थामा प्रभाव पारेपनि दीर्घकालीन असर पाउँदैन । अत्याधिक वर्षाका कारण आएको पहिरोलाई भने यहाँ समावेस गरिएको छैन । दीर्घकालिन असर गर्ने खालका भु संवेदनशिल क्षेत्रहरुको पहिचान गरि यसको निराकरण

लागि स्थानीय तह आफैँ परिचालित हुने अवस्था आएको हुनाले यो विवरण संकलन गरिएको हो । हाल यो वडामा रहेको भु संवेदनशिल क्षेत्रको विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछः

वस्ती	पहिरोको नाम	अनुमानितप्रभावित क्षेत्रफल	कहिले वाटसुरु भएको	हालको अवस्था
रानागाउँ	कारागार क्षेत्र	१५०० ब मि	२०७१	वेला वेलामा वर्गने
रानागाउँ	खहरेखोला	१००० ब मि	२०६७	

४७.जल सम्पदा सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा १२ महिना वग्ने तथा मौसमी खोलाहरु पनि रहेका छन । हाल यी मध्ये केही नदीहरुको जलविद्युत निकाल्न सकिने खालका छन भने मौसमी खोलाहरुको सिंचाइका लागि प्रयोग भइरहेको छ । हाल यो वडामा रहेका जल सम्पदाको संख्यात्मक विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछः

क्रस	जलसम्पदाकोविवरण	संख्या	हालको प्रयोग	प्रयोग गर्नसकिने संभावना
१	हीम नदी	०		
२	वाह्रै महिना पानीवग्ने नदी	१	खेतबारी सिंचाई	
३	मौसमी पानी वग्नेनदी खोला	२	खेतबारी सिंचाई	
४	ताल	०		
५	पोखरी	०		

श्रोतः वडाअभिलेख तथा प्रत्यक्ष अवलोकन

४८. वाली प्रणाली सम्बन्धी विवरण

वार्ड नं ४ मा लगाइने गरेको वाली प्रणाली सम्बन्धी विवरण तल प्रस्तुत गरिएकोछः

क्र स	जग्गा	बेशी मा खेती गरिने वाली			कछाड मा खेती गर्ने वाली			लेकमा खेती गर्ने वाली		
		पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	पहिलो	दोश्रो	तेश्रो
१	खेत	धान	गहुँ	०	धान	गहुँ	०	मकै	जौ	०
२	वारी	मकै	गहुँ	०	मकै	गहुँ	०	मकै	जौ	
३	पाखो	कोदो	०	०	भटमास	तोरी	०	०	०	

श्रोतः कृषि विकास कार्यालय जाजरकोट

४९. स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा हाल कुनै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा २ वटा फार्मसीहरू रहेकाछन् भने अन्य निकाय छैनन् । जिल्ला सदरमुकाम रहेको हुनाले यो वडामा स्वास्थ्य संस्था नभएपनि स्वास्थ्य सेवा वाट खास वन्चित हुनु पर्ने अवस्था छैन ।

क्र स	स्वास्थ्यसंस्थाको नाम	संख्या	क्र स	स्वास्थ्यसंस्थाको नाम	संख्या
१	सरकारी अस्पताल	०	७	उपस्वास्थ्य चौकी	०
२	प्रसुती गृह	०	८	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	०
३	वाल अस्पताल	०	९	नीजि अस्पताल	०
४	आयुर्वेद अस्पताल	१	१०	फार्मसी	२
५	प्राकृतिक चिकित्सा	०	११	क्लिनिक	०
६	स्वास्थ्य चौकी	०	१२	वर्धिङ सेन्टर	०

श्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय जाजरकोट

५०. रेडियो स्टेसन सम्बन्धी विवरण

यो वार्ड नं ४ मा एउटा एफ एम रेडियो स्टेसन रहेको छ जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र स	एफ एम रेडियो स्टेसनको नाम	स्थान	प्रकार	कैफियत
१	पाईला एफ एम	रामजानकी टोल	सामुदायीक रेडियो	

५१. गैह्र सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा हाल सम्म विभिन्न गैह्रसरकारी संघ संस्था कार्यरत रहेको छन् । सामाजिक परिचालन देखि स्वास्थ्य क्षेत्र, आयआर्जन, भौतिक पुर्वाधार लगायत विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिरहेको छन् । हाल यो वडामा कार्यरत गैह्र सरकारी संस्थाहरू तथा अन्य कम्पनी हरुको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ

क्रस	गैससकोनाम	कार्यालय रहेकोस्थान	नपामा दर्ता छ ?	उदेश्य
१	पहाडी क्षेत्र विकास अभियान	गैरिखाली	छैन	गरिबी न्युनिकरण सामाजिक सेवा
२	सुर्यकिरण युवा केन्द्र			
३	कस्तुरी युथ एसोसिएसन			

५२. सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा २ वटा सार्वजनिक शौचालयहरू रहेका छन् जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	शौचालय रहेको स्थान	संचालनको अस्था	संचालक
१	बसपार्क सान्तिचौतारा	शान्तिचौतारा	संचालन
२	गैरी खाली	गैरिखाली	०

श्रोत: वार्ड कार्यालय

५३. राजनैतिक दल सम्बन्धी विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा हाल मुख्य रूपमा तीन वटा दलहरू रहेका छन् । जसको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र स	राजनैतिक दलको नाम	कार्यालयरहको स्थान	प्रमुखको नाम	कैफियत
१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी	नभएको		
२	नेपाली काँग्रेस	नभएको		
३	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	नभएको		

श्रोत: वार्ड नं ४ कार्यालय

५४. वडामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा हाल जम्मा २ जना कर्मचारी रहेको छन् । यस कार्यालयमा अन्य दरबन्दी भएपनि कर्मचारीहरू आएका छैनन् । उपलब्ध कर्मचारीको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	कर्मचारीको नाम	पद	शाखा	कैफियत
१	प्रचण्ड जंग शाह	वडा सचिव	प्रशासन	
२	विमला शाही	का स		

श्रोत: भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ प्रशासन शाखा

५५. वडाका निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको विवरण

भेरी नगरपालिका वार्ड नं ४ मा २०७४ को वैसाखमा नेपालमा गणतन्त्र स्थापना पछिको पहिलो स्थानीय निर्वाचन भएको छ । यो वडामा कुल ५ जना जनप्रतिनिधिहरू निर्वाचित भएका छन् भने सबै ५ जना नेपाली कांग्रेस वाट

निर्वाचित भएका हुन । करीव १८ वर्ष पछि २०७४ सालको निर्वाचनमा निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरुको विस्तृत विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रस	जनप्रतिनिधिकोनाम	पद	उमेर	लिंग	शैक्षिक योग्यता	चुनाव जितेको राजनैतिक दल
१	खम्ब जंग शाह	अध्यक्ष				नेपाली कांग्रेस
२	विष्णु कु भडेल	सदस्य				नेपाली कांग्रेस
३	भद्र ब शाही	सदस्य				नेपाली कांग्रेस
४	बागेश्वरी भडेल	म सदस्य				नेपाली कांग्रेस
५	झुपी सुनार	द म सदस्य				नेपाली कांग्रेस

श्रोत: वार्ड नं ४ को अभिलेख

५६. समग्र अवस्था र निष्कर्ष

समग्रमा भेरी नगरपालिका वडा नंको वर्तमान यथार्थता प्रस्तुत भएको छ । यो वडाको जीवन निर्वाहको अवस्था हेर्ने हो भने वार्षिक रुपमा धान्न सकेको देखिन्छ । जिल्ला सदरमुकाम र धेरै व्यवसायीहरु रहेको हुनाले यस्तो अवस्था देखिएको हो । वर्तमान यथार्थता भित्र रहेर वृहत्तर गुरु योजना तयार गर्न सकेको खण्डमा आगामी दिनहरुमा यस वडाको समग्र विकासले गति लिन सक्ने देखिन्छ । वार्ड नं ४का समग्र जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुको अतुलनीय सहयोग र समर्पणले यो वस्तुगत विवरण तयार भएको हो र यसको समुचित उपयोग गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

